

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 15ης Ιουνίου 2005 *

Στην υπόθεση T-349/03,

Corsica Ferries France SAS, με έδρα την Bastia (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους S. Rodrigues και C. Scapel, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους C. Giolito και H. van Vliet, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

υποστηριζόμενης από τη

Γαλλική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από τον G. de Bergues και τη S. Ramet, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και από τη

Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA, με έδρα τη Μασσαλία (Γαλλία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον H. Tassy και στη συνέχεια από τους O. d'Ormesson και A. Bouin, avocats,

παρεμβαίνουσες,

με αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 2004/166/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2003, σχετικά με την προβλεπόμενη να υλοποιηθεί από τη Γαλλία αναδιαρθρωτική ενίσχυση υπέρ της Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (ΕΕ 2004, L 61, σ. 13),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Jaeger, Πρόεδρο, V. Tiili και O. Czúcz, δικαστές,

γραμματέας: I. Νάτσινας, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Νοεμβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

¹ Κατά το άρθρο 87 ΕΚ:

«1. Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα συνθήκη ορίζει άλλως.

[...]

3. Δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά:

[...]

γ) οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον [...]»

- 2 Το τμήμα 8 των κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των θαλασσιών μεταφορών (ΕΕ 1997, C 205, σ. 5) προβλέπει ότι η Επιτροπή εφαρμόζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την αναδιάρθρωση και τη διάσωση προβληματικών επιχειρήσεων στις ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση των ναυτιλιακών εταιριών.
- 3 Με τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ 1999, C 288, σ. 2, στο εξής: κατευθυντήριες γραμμές), που ισχύουν από τις 9 Οκτωβρίου 1999, η Επιτροπή θέτει τους όρους υπό τους οποίους οι επίδικες ενισχύσεις μπορούν να κηρυχθούν συμβατές με την κοινή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ. Κατά το σημείο 3.2.2 των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών, οι όροι αυτοί αφορούν τον χαρακτήρα του αποδέκτη της ενισχύσεως ως προβληματικής επιχειρήσεως, την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, την πρόληψη αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, τον περιορισμό της ενισχύσεως στο ελάχιστο, την επιβολή όρων και υποχρεώσεων αναγκαίων για να αποτραπεί η νόθευση του ανταγωνισμού σε βάρος του κοινού συμφέροντος και την πλήρη εφαρμογή σχεδίου αναδιάρθρωσεως.
- 4 Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3577/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες

μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές — καμποτάζ) (ΕΕ L 364, σ. 7), επιβάλλει στα κράτη μέλη το άνοιγμα των εθνικών αγορών στις ενδομεταφορές. Κατά το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού, όταν ένα κράτος μέλος συνάπτει συμβάσεις αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας, ενεργεί κατά τρόπον ώστε να μη δημιουργούνται διακρίσεις εις βάρος οποιουδήποτε πλοιοκτήτη της Κοινότητας.

Ιστορικό της προσφυγής

1. *Επίδικες ναυτιλιακές εταιρίες*

- 5 Η προσφεύγουσα είναι ναυτιλιακή εταιρία που προσφέρει τακτικές θαλάσσιες συνδέσεις από την ηπειρωτική Γαλλία (Τουλόν και Νίκαια) και την Ιταλία (Σαβόνα και Λιβόρνο) προς την Κορσική.
- 6 Η Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) είναι ναυτιλιακή εταιρία που προσφέρει τακτικές συνδέσεις από την ηπειρωτική Γαλλία (Νίκαια, Τουλόν και Μασσαλία) προς την Κορσική και προς τη Βόρεια Αφρική (Τυνησία και Αλγερία), καθώς και εποχιακές συνδέσεις προς τη Σαρδηνία από τον Απρίλιο μέχρι τον Σεπτέμβριο.
- 7 Το κεφάλαιο της SNCM ανήκει σήμερα κατά το 80 % στην Compagnie générale maritime et financière (CGMF) και κατά το 20 % στη Société nationale des chemins de fer (SNCF). Εταιρικός σκοπός της CGMF, το κεφάλαιο της οποίας κατέχει κατά το 100 % το γαλλικό Δημόσιο, είναι να επιτρέπει κάθε είδους δραστηριότητα θαλάσσιων μεταφορών, εξοπλισμού και ναυλώσεως πλοίων, καθώς και κάθε απόκτηση μετοχών και οποιαδήποτε εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα συνδεδεμένη άμεσα ή έμμεσα με αυτό τον εταιρικό σκοπό.

- 8 Η SNCM κατέχει μειοψηφική συμμετοχή στην Compagnie méridionale de navigation (CMN), ναυτιλιακή εταιρία που εκτελεί δρομολόγια μεταξύ Μασσαλίας και Κορσικής και που ελέγχεται από τον όμιλο Stef-TFE μέσω της Compagnie méridionale de participation.

2. Υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας σχετικές με τις θαλάσσιες συνδέσεις μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής

- 9 Από το 1948 οι τακτικές υπηρεσίες θαλάσσιας μεταφοράς μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής εξασφαλίζονται στο πλαίσιο της εκπληρώσεως υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας.
- 10 Μέχρι το 1976 οι υπηρεσίες αυτές παρέχονταν στο πλαίσιο συστήματος εν μέρει ρυθμιζόμενου από τη γαλλική νομοθεσία, το οποίο εντασσόταν στο πλαίσιο του μονοπωλίου που κατείχαν όσα πλοία έφεραν την εθνική σημαία για τις ενδομεταφορές (καμποτάζ). Βάσει του συστήματος αυτού, το κράτος κατέβαλε στις εταιρίες που παρείχαν την αντίστοιχη υπηρεσία κατ' αποκοπήν εξισορροπητική επιδότηση, ως αντιστάθμισμα για τις υποχρεώσεις παροχής της δημόσιας υπηρεσίας που αφορούσαν τους λιμένες που έπρεπε να εξυπηρετηθούν, την τακτική εξυπηρέτησή τους, τη συχνότητα των δρομολογίων, τις δυνατότητες παροχής της υπηρεσίας, το ύψος των ναύλων και το πλήρωμα του πλοίου.
- 11 Το 1976 η Γαλλία επαναπροσδιόρισε τους όρους παροχής της δημόσιας υπηρεσίας θαλάσσιας μεταφοράς προς την Κορσική βάσει της αρχής της εδαφικής συνέχειας. Στόχος της αρχής αυτής είναι ο περιορισμός των μειονεκτημάτων που συνεπάγεται ο νησιωτικός χαρακτήρας και η εξασφάλιση της εξυπηρετήσεως δρομολογίων με τη νήσο υπό όρους όσο το δυνατόν πιο παρεμφερείς προς τις αμιγώς ηπειρωτικές συνδέσεις. Καθιερώθηκε καθεστώς εκχωρήσεων βάσει ενός τεύχους συγγραφής υποχρεώσεων με το οποίο καθοριζόταν το πλαίσιο παροχής της δημόσιας υπηρεσίας. Στις 31 Μαρτίου 1976 συνήφθη σύμβαση-πλαίσιο με τη SNCM και την CMN διάρκειας 25 ετών, η οποία έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2001.

- 12 Από το 1976 μέχρι το 1982, η Γαλλική Κυβέρνηση καθόρισε, βάσει της εν λόγω συμβάσεως-πλαisiού, τους αναλυτικούς όρους εξυπηρέτησεως της συνδέσεως.
- 13 Με τον νόμο της 30ής Ιουλίου 1982 περί θεσπίσεως του ειδικού καθεστώτος που διέπει την περιφέρεια της Κορσικής ανατέθηκε στη Συνέλευση της Κορσικής η διαχείριση της εδαφικής συνέχειας στο πλαίσιο συμβάσεως με το γαλλικό Δημόσιο. Ακολούθως, ο νόμος της 13ης Μαΐου 1991 περί θεσπίσεως του καθεστώτος της περιφερειακής αυτοδιοικήσεως της Κορσικής απένειμε στην εν λόγω Συνέλευση πλήρη αρμοδιότητα όσον αφορά την εξυπηρέτηση των δρομολογίων της νήσου. Έκτοτε, την ευθύνη της οργανωτικής αυτής υποδομής φέρει το Office des transports de la Corse (OTC).
- 14 Μετά το 1991 υπογράφηκαν δύο πενταετείς συμβάσεις μεταξύ της OTC και των δύο ανάδοχων εταιριών βάσει της συμβάσεως-πλαisiού. Η πρώτη από τις συμβάσεις αυτές (στο εξής: σύμβαση του 1991) διευκρίνισε τους όρους παροχής της δημόσιας υπηρεσίας για την περίοδο 1991-1996 και η δεύτερη (στο εξής: σύμβαση του 1996) για την περίοδο 1996-2001. Οι συμβάσεις αυτές έθεσαν επίσης τις αρχές καταβολής κατ' αποκοπήν επιδοτήσεως η οποία παρακρατείται από την επιχορήγηση της εδαφικής συνέχειας ως αντιστάθμισμα για τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας κάλυπταν, την εποχή εκείνη, όλα τα δρομολόγια προς την Κορσική από τρεις λιμένες της ηπειρωτικής Γαλλίας, ήτοι από τη Νίκαια, την Τουλόν και τη Μασσαλία.
- 15 Το 2001, σύμφωνα με τον κανονισμό 3577/92, η τοπική αυτοδιοίκηση της Κορσικής προκήρυξε διαγωνισμό προκειμένου να επιλέξει τον φορέα που θα εκπληρώνει, από 1ης Ιανουαρίου 2002, τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής στο πλαίσιο συμβάσεως πενταετούς διάρκειας, έναντι χρηματικής αντισταθμίσεως. Λαμβανομένης υπόψη της αυξήσεως του ανταγωνισμού στις συνδέσεις από την Τουλόν και τη Νίκαια, η τοπική αυτοδιοίκηση της Κορσικής έκρινε ότι οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας έπρεπε να αφορούν μόνον τις συνδέσεις από τη Μασσαλία.
- 16 Το αντικείμενο της συμβάσεως ανατέθηκε από κοινού στη SNCM και στην CMN, η δε προσφεύγουσα δεν υπέβαλε υποψηφιότητα.

- 17 Βάσει μιας «συμβάσεως εκχώρησης δημόσιας υπηρεσίας» (στο εξής: σύμβαση του 2002) που συνήφθη μεταξύ των τοπικών αρχών της Κορσικής και της ΟΤC, της SNCM και της CMN, οφείλουν, ως ανάδοχοι, να εξασφαλίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2002 την παροχή τακτικών υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών στις γραμμές μεταξύ Μασσαλίας και Κορσικής, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται ορισμένες υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας όσον αφορά τη συχνότητα των δρομολογίων, τη χωρητικότητα, τα ωράρια, το ύψος των ναύλων (μέγιστες τιμές ανάλογα με την εποχή, υποχρεωτικές εκπτώσεις για ορισμένες κατηγορίες προσώπων) και την ποιότητα της υπηρεσίας. Κατά την εν λόγω σύμβαση, οι υποχρεώσεις αυτές εκπληρώνονται έναντι χορηγήσεως χρηματικής αντιστάθμισεως «αναφοράς», το ποσό της οποίας, που καθορίζεται βάσει των προβλεπόμενων εσόδων, μειώνεται ετησίως κατόπιν αναπροσαρμογής του στο τέλος κάθε έτους, βάσει της αποκλίσεως των εν λόγω προβλέψεων από τα πραγματικά έσοδα. Κατά τη σύμβαση, το μέγιστο ποσό της χρηματικής αντιστάθμισεως για ολόκληρη την περίοδο που καλύπτεται ανέρχεται στα 326,85 εκατομμύρια ευρώ για τη SNCM και στα 128,2 εκατομμύρια ευρώ για την CMN, ήτοι στα 455,05 εκατομμύρια ευρώ συνολικώς. Η σύμβαση του 2002 προβλέπει, εξάλλου, ότι η ετήσια χρηματική αντιστάθμιση για κάθε ανάδοχο περιορίζεται στο λειτουργικό έλλειμμα εκμεταλλεύσεως που συνεπάγονται οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένης υπόψη της εύλογης αποδόσεως του ναυτιλιακού κεφαλαίου που αποτελεί συνάρτηση της πραγματικής χρήσεώς του, απόδοση της οποίας το ποσοστό ορίζεται στο 15 % της αξίας πώλησεως των πλοίων, όπως αυτή ορίζεται στη σύμβαση. Η σύμβαση του 2002 παύει να ισχύει στις 31 Δεκεμβρίου 2006, εκτός αν όλα τα συμβαλλόμενα μέρη συνομολογήσουν την παράταση της ισχύος της.

Διοικητική διαδικασία

1. *Ενισχύσεις υπέρ της SNCM προς αντιστάθμιση υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας στο πλαίσιο της συμβάσεως του 1991 και της συμβάσεως του 1996*

- 18 Στις 22 Δεκεμβρίου 1998, κατόπιν καταγγελιών όσον αφορά ενισχύσεις χορηγηθείσες στην Corsica Marittima, θυγατρική της SNCM για τη μεταφορά επιβατών μεταξύ της Κορσικής και της Ιταλίας, η Επιτροπή γνωστοποίησε στη Γαλλική

Δημοκρατία την απόφασή της να κινήσει την τυπική διαδικασία ελέγχου των ενισχύσεων βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ) (ΕΕ 1999, C 62, σ. 9). Η υπόθεση αυτή πρωτοκολλήθηκε με αριθμό C-78/98.

- 19 Στις 28 Φεβρουαρίου 2001, κατόπιν νέων καταγγελιών όσον αφορά τις ενισχύσεις που έλαβε η SNCM προς κάλυψη του κόστους των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που υπέχει, η Επιτροπή γνωστοποίησε στη Γαλλική Δημοκρατία την απόφασή της να κινήσει την τυπική διαδικασία ελέγχου των ενισχύσεων βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (ΕΕ 2001, C 117, σ. 9). Η υπόθεση αυτή πρωτοκολλήθηκε με αριθμό C-14/01.
- 20 Με την απόφαση 2002/149/ΕΚ, της 30ής Οκτωβρίου 2001, όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις οι οποίες καταβλήθηκαν από τη Γαλλία στη SNCM (ΕΕ 2002, L 50, σ. 66), η Επιτροπή, ολοκληρώνοντας τις κινηθείσες στις υποθέσεις C-78/98 και C-14/01 διαδικασίες, έκρινε ότι οι ενισχύσεις ποσού 787 εκατομμυρίων ευρώ που χορηγήθηκαν στις SNCM για την περίοδο 1991-2001 προς αντιστάθμιση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που υπέχει όσον αφορά τις μεταφορές από τρεις λιμένες της ηπειρωτικής Γαλλίας προς την Κορσική, ήτοι από τη Νίκαια, την Τουλόν και τη Μασσαλία, συμβιβάζονταν με την κοινή αγορά, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Η απόφαση αυτή δεν προσεβλήθη με προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου.

2. Ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση της SNCM

- 21 Στις 20 Δεκεμβρίου 2001, οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή απόδειξη της προκαταβολής ύψους 22,5 εκατομμυρίων ευρώ που χορήγησε η CGMF στη SNCM ως ενίσχυση για τη διάσωση της επιχειρήσεως. Η ενίσχυση αυτή καταχωρίστηκε με αριθμό NN 27/2002 (πρώην N 849/2001), το δε ποσό της είχε ήδη εν μέρει καταβληθεί στη SNCM.

- 22 Με έγγραφο της 18ης Φεβρουαρίου 2002, η Γαλλική Δημοκρατία κοινοποίησε στην Επιτροπή σχέδιο ενίσχυσεως για την αναδιάρθρωση της SNCM. Η προταθείσα ενίσχυση για αναδιάρθρωση συνίστατο στην ανακεφαλαιοποίηση της SNCM, μέσω της CGMF, ύψους 76 εκατομμυρίων ευρώ, η οποία συνεπάγεται αύξηση του κεφαλαίου της SNCM από 30 σε 106 εκατομμύρια ευρώ. Η ενίσχυση αυτή καταχωρίστηκε από την Επιτροπή με τον αριθμό N 118/2002.
- 23 Με την απόφαση C (2002) 2611 τελικό, της 17ης Ιουλίου 2002, η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση για τη διάσωση της SNCM στο πλαίσιο της προκαταρκτικής διαδικασίας ελέγχου των ενισχύσεων που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ. Με την απόφασή της, η Επιτροπή επισήμανε ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση πληρούσε τις πέντε προϋποθέσεις που προβλέπουν σχετικά οι κατευθυντήριες γραμμές, και, ειδικότερα, τη δέσμευση του γαλλικού κράτους να κοινοποιήσει σχέδιο αναδιρθρώσεως. Η απόφαση αυτή δεν προσεβλήθη με προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου.
- 24 Με έγγραφο της 19ης Αυγούστου 2002 προς τη Γαλλική Δημοκρατία, η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε, κατόπιν προκαταρκτικής εξετάσεως, ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση για αναδιάρθρωση ήγειρε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά, αποφάσισε να κινήσει την τυπική διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, σύμφωνα με τα άρθρα 4, παράγραφος 4, και 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1, στο εξής: απόφαση περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου). Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση καταχωρίστηκε με νέο αριθμό C-58/2002.
- 25 Με έγγραφο της 8ης Οκτωβρίου 2002, που απεστάλη με τα παραρτήματά του στις 15 Οκτωβρίου, οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις τους επί της αποφάσεως περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου.

- 26 Στις 11 Δεκεμβρίου 2002, η απόφαση περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, συνοδευόμενη από την περίληψή της, δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* (ΕΕ C 308, σ. 29). Οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του κοινοποιηθέντος σχεδίου ενισχύσεως εντός προθεσμίας ενός μηνός από την εν λόγω δημοσίευση.
- 27 Με έγγραφο της 8ης Ιανουαρίου 2003, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή τις γραπτές παρατηρήσεις της επί της αποφάσεως περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου. Η Επιτροπή παρέλαβε, εξάλλου, τις παρατηρήσεις του ομίλου Stef-TFE και διαφόρων φορέων τοπικής αυτοδιοικήσεως. Η Επιτροπή διαβίβασε το σύνολο των παρατηρήσεων που παρέλαβε στη Γαλλική Δημοκρατία, παρέχοντάς της τη δυνατότητα να τις σχολιάσει.
- 28 Στις 4 Φεβρουαρίου 2003, η Επιτροπή πραγματοποίησε συνεδρίαση με την προσφεύγουσα, κατόπιν αιτήσεως της τελευταίας, κατά τη διάρκεια της οποίας η προσφεύγουσα προσκόμισε συμπληρωματικά έγγραφα.
- 29 Με το από 10 Φεβρουαρίου 2003 έγγραφό τους, οι γαλλικές αρχές ανέπτυξαν στην Επιτροπή επιχειρήματα προς στήριξη της απόψεώς τους ότι το σχέδιο ενισχύσεως συνάδει με τις κατευθυντήριες γραμμές και περιέγραψαν τις νέες δεσμεύσεις που αφορούν την εξέλιξη του δυναμικού και των αμοιβών, τον έλεγχο των ενδιάμεσων καταναλώσεων και την πολιτική τιμών της SNCM.
- 30 Με έγγραφο της 13ης Φεβρουαρίου 2003, οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή σχόλια επί των παρατηρήσεων της προσφεύγουσας και της Stef-TFE.

- 31 Με έγγραφο της 21ης Φεβρουαρίου 2003, οι γαλλικές αρχές απάντησαν στις συμπληρωματικές ερωτήσεις που έθεσε η Επιτροπή με την από 10 Φεβρουαρίου 2003 επιστολή της.
- 32 Στις 27 Μαΐου 2003 οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν στη Επιτροπή, μέσω τηλεομοιοτυπίας, τα σχόλιά τους επί των εγγράφων που είχε κοινοποιήσει η προσφεύγουσα στην Επιτροπή στις 4 Φεβρουαρίου 2003 και τα οποία η Επιτροπή με τη σειρά της διαβίβασε στις γαλλικές αρχές με έγγραφο της 21ης Φεβρουαρίου 2003.
- 33 Στις 9 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση 2004/166/ΕΚ σχετικά με την προβλεπόμενη να υλοποιηθεί από τη Γαλλία αναδιαρθρωτική ενίσχυση υπέρ της SNCM (ΕΕ 2004, L 61, σ. 13), απόφαση η οποία αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).
- 34 Το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Άρθρο 1

Η αναδιαρθρωτική ενίσχυση στην οποία η Γαλλία σκοπεύει να προβεί υπέρ της [SNCM] είναι συμβατή προς την κοινή αγορά, υπό τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 2 έως 5.

Άρθρο 2

Αμέσως μετά την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006 η SNCM δεν προβαίνει σε απόκτηση νέων πλοίων και σε υπογραφή συμβάσεων ναυπήγησης, παραγγελιών ή ναύλωσης πλοίων νεότευκτων ή ανακαινισμένων.

Αμέσως μετά την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006 η SNCM επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο τα έντεκα πλοία που η επιχείρηση SNCM ήδη κατέχει, δηλαδή τα: Napoléon Bonaparte, Danielle Casanova, Île de Beauté, Corse, Liamone, Aliso, Méditerranée, Pascal Paoli, Paglia Orba, Monte Cinto και Monte d'Oro.

Σε περίπτωση που, λόγω γεγονότων ανεξάρτητων της θέλησής της, καταστεί αναγκαίο η SNCM να αντικαταστήσει κάποιο από τα πλοία της πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει την αντικατάσταση βασιζόμενη σε δεόντως αιτιολογημένη ανακοίνωση της Γαλλίας.

Άρθρο 3

Ο όμιλος SNCM παραχωρεί το σύνολο των άμεσων και έμμεσων συμμετοχών του στις ακόλουθες εταιρίες:

— στην Amadeus France,

- στην Compagnie Corse Méditerranée,

- στην αστική κτηματική εταιρία Schuman,

- στη Société méditerranéenne d'investissements et de participations,

- στη Someca.

Αντί να εκχωρήσει τις συμμετοχές της στη Société méditerranéenne d'investissements et de participations, η SNCM μπορεί να πωλήσει το μόνο στοιχείο ενεργητικού της εταιρίας αυτής, το Southern Trader, και να κλείσει την εν λόγω θυγατρική.

Οι εκχωρήσεις μπορεί να γίνουν, κατ' επιλογή των γαλλικών αρχών, είτε με δημόσια προσφορά προς πώληση είτε με πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος ύστερα από προηγούμενη δημοσίευση που θα παρέχει χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο μηνών στους ενδιαφερομένους να συμμετάσχουν.

Η Γαλλία κοινοποιεί στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία για το σύνολο των μεταβιβάσεων. Η SNCM δεν επιτρέπεται να επικαλεστεί ανεπάρκεια προσφορών που θα της κατατεθούν ώστε να μην πραγματοποιήσει τις εκχωρήσεις. Σε περίπτωση απουσίας προσφορών και εάν η Γαλλία είναι σε θέση να αποδείξει ότι λήφθηκαν όλα τα απαραίτητα μέτρα δημοσίευσης, ο όρος του πρώτου εδαφίου θεωρείται ότι έχει πληρωθεί.

Άρθρο 4

Αμέσως μετά την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης και έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, για όλες τις γραμμές με προορισμό την Κορσική η SNCM απέχει από την άσκηση οποιασδήποτε πολιτικής ναύλων όσον αφορά τους δημοσιευμένους ναύλους στοχεύοντας σε προσφορά τιμών χαμηλότερων από των ανταγωνιστών της για προορισμούς και υπηρεσίες ισοδύναμου χαρακτήρα και για τις ίδιες ημερομηνίες.

Η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να κινήσει τη διαδικασία έρευνας για οποιαδήποτε παράλειψη διαπιστωθεί όσον αφορά τους όρους της παρούσας απόφασης, και ειδικότερα τον όρο του πρώτου εδαφίου.

Ο όρος του πρώτου εδαφίου ικανοποιείται, εάν κάθε ημέρα οι χαμηλότερες τιμές που ανακοινώνει η SNCM είναι υψηλότερες από τις χαμηλότερες τιμές προσφοράς που ανακοινώνει καθένας από τους ανταγωνιστές της, για προορισμούς και υπηρεσίες ισοδύναμου χαρακτήρα.

Ο όρος του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται πλέον αφότου οι τιμές των εν λόγω ανταγωνιστών υπερβούν τους ναύλους της SNCM σε ισχύ κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς 1996, με διόρθωση ώστε να ληφθεί υπόψη ο πληθωρισμός.

Κάθε έτος πριν από τις 30 Ιουνίου η Γαλλία κοινοποιεί στην Επιτροπή όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για να αποδειχθεί ότι ο όρος αυτός όντως τηρήθηκε κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, για το σύνολο των διάπλων με προορισμό ή αναχώρηση την Κορσική.

Άρθρο 5

Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν οι γαλλικές αρχές στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, τα πλήθη ετησίως των κυκλικών δρομολογίων πλοίων στις διάφορες θαλάσσιες συνδέσεις με την Κορσική περιορίζονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006 στα κατώτατα όρια που προβλέπονται στον πίνακα 3 της παρούσας απόφασης, εκτός αν ανακλύσουν λόγοι εξαιρετικοί που δεν μπορεί να αποδοθούν στη SNCM και οι οποίοι θα την υποχρέωναν να μεταθέσει ορισμένα κυκλικά δρομολόγια σε άλλους λιμένες και αν επέλθουν μεταβολές στις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας που έχει αναλάβει η επιχείρηση.

Άρθρο 6

Αμέσως μετά την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης επιτρέπεται στη Γαλλία να ανακεφαλαιοποιήσει τη SNCM με μια αρχική πληρωμή ποσού 66 εκατομμυρίων ευρώ.

Έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης, δηλαδή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2006, η Επιτροπή μπορεί, κατόπιν αιτήσεως των γαλλικών αρχών, να αποφασίσει την έγκριση δεύτερης πληρωμής στη SNCM που θα αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των υπολοίπων 10 εκατομμυρίων ευρώ και του προϊόντος των μεταβιβάσεων που απαιτούνται στο άρθρο 3, σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

Σχετική απόφαση θα μπορούσε να ληφθεί μόνον εφόσον εκτελεστούν οι ενέργειες οι απαιτούμενες στο άρθρο 3, το προϊόν των μεταβιβάσεων δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ και εφόσον έχουν τηρηθεί οι όροι των άρθρων 2, 4 και 5, με την επιφύλαξη της δυνατότητας της Επιτροπής να κινήσει, ανάλογα με την περίπτωση, την επίσημη διαδικασία έρευνας εάν αθετηθεί κάποιος από αυτούς. Άλλως η δεύτερη δόση της ενίσχυσης δεν θα καταβληθεί.

Άρθρο 7

Εντός έξι μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης η Γαλλία ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη συμμόρφωση προς την παρούσα απόφαση.

[...]»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 35 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Οκτωβρίου 2003, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή.
- 36 Με χωριστό δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 3 Φεβρουαρίου 2004, η Γαλλική Δημοκρατία ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.
- 37 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία στις 26 Φεβρουαρίου 2004, η SNCM ζήτησε να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.
- 38 Με διάταξη της 10ης Μαρτίου 2004, επετράπη στη Γαλλική Δημοκρατία να παρέμβει.

- 39 Με διάταξη της 30ής Μαρτίου 2004, επετράπη στη SNCM να παρέμβει.
- 40 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (τρίτο τμήμα) αποφάσισε να κινήσει την προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, κάλεσε τους διάδικους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις. Οι διάδικοι απάντησαν στις ερωτήσεις αυτές εντός των ταχθεισών προθεσμιών.
- 41 Με τις απαντήσεις τους, οι διάδικοι γνωστοποίησαν στο Πρωτοδικείο ότι η Επιτροπή είχε εκδώσει, στις 8 Σεπτεμβρίου 2004, την απόφαση C (2004) 3359 τελικό (στο εξής: απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2004), η οποία τροποποίησε την προσβαλλόμενη απόφαση. Κατόπιν συμπληρωματικής γραπτής ερωτήσεως που έθεσε το Πρωτοδικείο, οι κύριοι διάδικοι κλήθηκαν να λάβουν θέση επί των επιπτώσεων της εν λόγω αποφάσεως στην παρούσα προσφυγή.
- 42 Οι διάδικοι ακούστηκαν κατά τις αγορεύσεις τους και κατά τις απαντήσεις τους στις προφορικές ερωτήσεις που έθεσε το Πρωτοδικείο κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 18ης Νοεμβρίου 2004.
- 43 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

44 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Γαλλική Δημοκρατία και τη SNCM, παρεμβαίνουσες, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή·

- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

45 Προς στήριξη της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο λόγους ακυρώσεως. Ο πρώτος λόγος αντλείται από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ο δεύτερος λόγος αντλείται από παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ του κανονισμού 659/1999 και των κατευθυντηρίων γραμμών, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

46 Επιβάλλεται, πάντως, να εξεταστούν καταρχάς οι ενδεχόμενες επιπτώσεις της αποφάσεως της 8ης Σεπτεμβρίου 2004 στην παρούσα προσφυγή.

1. Προκαταρκτική παρατήρηση όσον αφορά τις επιπτώσεις της αποφάσεως της 8ης Σεπτεμβρίου 2004 στην παρούσα προσφυγή

47 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, κατά την απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2004, η Επιτροπή τροποποίησε την προσβαλλόμενη απόφαση προκειμένου να παράσχει

στη SNCM τη δυνατότητα, όπως εξηγεί με τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη της νέας αυτής αποφάσεως, αφενός, να αντικαταστήσει το πλοίο Asco με το πλοίο Aliso στον κατάλογο των πλοίων που περιλαμβάνει το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ήτοι στον κατάλογο των πλοίων που η SNCM εξουσιοδοτείται να χρησιμοποιήσει κατά την περίοδο αναδιαρθρώσεως, και, αφετέρου, δεδομένων των δυσκολιών που αντιμετωπίζει το πλοίο Asco, να πωλήσει είτε αυτό το πλοίο είτε το πλοίο Aliso.

- 48 Επιβάλλεται, πάντως, η υπενθύμιση ότι, κατά τη νομολογία, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως ασκηθείσας δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, η νομιμότητα μιας κοινοτικής πράξεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίστανται κατά τον χρόνο της εκδόσεώς της (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψη 81).
- 49 Εξάλλου, δεν προκύπτει, εν προκειμένω, ότι η απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2004 καθιστά άνευ αντικειμένου ορισμένους λόγους και ισχυρισμούς που προέβαλε η προσφεύγουσα προς στήριξη της παρούσας προσφυγής. Σε σχετική γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, εξάλλου, ούτε η προσφεύγουσα ούτε η Επιτροπή υποστήριξαν ότι η εν λόγω απόφαση έχει τέτοια συνέπεια.
- 50 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2004 ουδεμία επίπτωση έχει στην παρούσα προσφυγή ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.

2. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 51 Με τον υπό εξέταση λόγο ακυρώσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά τη φύση του

επίδικου μέτρου και τον αντισταθμιστικό χαρακτήρα μέρους της ενισχύσεως, την άρση των αμφιβολιών σχετικά με την κίνηση της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, την εκτίμηση της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας, τον ρεαλιστικό χαρακτήρα των σχεδίων αναδιαρθρώσεως και τον καθορισμό των μη στρατηγικών συμμετοχών.

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις όσον αφορά το περιεχόμενο του λόγου ακυρώσεως

52 Επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, κατά τη νομολογία, ο λόγος ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ και εκείνος που αντλείται από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως είναι χωριστοί λόγοι. Συγκεκριμένα, ενώ ο πρώτος, ο οποίος αφορά την ελλιπή ή ανεπαρκή αιτιολογία, εμπίπτει στην παράβαση ουσιώδους τύπου, υπό την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ, και αποτελεί λόγο ακυρώσεως δημοσίας τάξεως τον οποίο ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως, ο δεύτερος λόγος, ο οποίος αφορά το νόμω βάσιμο αποφάσεως, εμπίπτει στην παράβαση κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της Συνθήκης, υπό την έννοια του ίδιου άρθρου 230 ΕΚ, και ο κοινοτικός δικαστής μπορεί να τον εξετάσει μόνον εφόσον προβλήθηκε από τον προσφεύγοντα. Συνεπώς, η υποχρέωση αιτιολογήσεως αποτελεί διαφορετικό ζήτημα από εκείνο του βασίμου της αιτιολογίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 67, της 22ας Μαρτίου 2001, C-17/99, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-2481, σκέψη 35, και της 29ης Απριλίου 2004, C-159/01, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 65· απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιανουαρίου 2004, T-158/99, Thermenhotel Stoiser Franz κ.λπ. κατά Επιτροπής, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 97).

53 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, απλώς υποστηρίζει, όπως σαφώς προκύπτει από τον τίτλο του λόγου ακυρώσεως στο δικόγραφο της προσφυγής («Παράβαση ουσιωδών τύπων: έλλειψη αιτιολογίας») και από την επιχειρηματολογία που περιλαμβάνει το δικόγραφο της προσφυγής, ιδίως στα σημεία 17, 18 και 43 –τα οποία αναφέρονται, αντιστοίχως, στην παράβαση των ουσιωδών τύπων, στη σχετική με το άρθρο 253 ΕΚ νομολογία και στην ανάγκη ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά την «εξωτερική νομιμότητά της»–, καθώς και από την τρίτη και τέταρτη παράγραφο

της περιλήψεως του δικογράφου της προσφυγής που υπέβαλε η προσφεύγουσα —οι οποίες κάνουν λόγο για «έλλειψη αιτιολογίας» στα προαναφερθέντα σημεία—, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη επί ορισμένων ζητημάτων, κατά παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ.

- 54 Πρέπει να τονιστεί ότι το περιεχόμενο που αποδίδεται στον υπό εξέταση λόγο ακυρώσεως δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, προς απάντηση στις σχετικές παρατηρήσεις της Επιτροπής και της Γαλλικής Δημοκρατίας, η προσφεύγουσα υπενθυμίζει, όπως προκύπτει από το σημείο 3 του υπομνήματος απαντήσεως, ότι, με τον συγκεκριμένο λόγο ακυρώσεως, προσάπτει στην Επιτροπή «πλημμελή αιτιολογία» ή «παράβαση» της υποχρέωσης αιτιολογήσεως.
- 55 Κατά τα λοιπά, από το δικόγραφο της προσφυγής προκύπτει ότι η προσφεύγουσα αντιλαμβάνεται πλήρως τη διάκριση μεταξύ της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και της πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως, καθόσον με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως αμφισβήτησε τον επαρκή χαρακτήρα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενώ με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως (που τιτλοφορείται «Παράβαση της Συνθήκης ΕΚ και των κανόνων εφαρμογής: πλάνη εκτιμήσεως περί τα πραγματικά περιστατικά και πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως»), ο οποίος αντλείται από την παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών, υποστήριξε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Η ίδια διάκριση είναι σαφής και στην περιληψη του δικογράφου της προσφυγής, με την οποία η προσφεύγουσα επισημαίνει, στην παράγραφο 3, ότι «σκοπός της προσφυγής είναι η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως για δύο λόγους, ήτοι λόγω ελλείψεως αιτιολογίας και πλάνης εκτιμήσεως περί τα πράγματα». Ομοίως, με το υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα, αφού έλαβε γνώση των παρατηρήσεων που υπέβαλαν σχετικώς η Επιτροπή και η Γαλλική Δημοκρατία, επιβεβαίωσε εκ νέου ότι εμμένει, αφενός, ως προς την παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως και, αφετέρου, ως προς την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως.
- 56 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως που προέβαλε η προσφεύγουσα προς στήριξη της παρούσας προσφυγής αντλείται αποκλειστικώς από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ, λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως επί ορισμένων σημείων, λαμβανομένου υπόψη ότι οι αιτιάσεις που προέβαλε η προσφεύγουσα προς αμφισβήτηση της βασιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως επαναλαμβάνονται στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως.

- 57 Επιβάλλεται, ωστόσο, η διαπίστωση ότι, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, υποστηριζόμενη επί του σημείου αυτού από τη Γαλλική Δημοκρατία, πολλές από τις αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του πρώτου λόγου ακυρώσεως δεν έχουν ως στόχο να αποδείξουν την ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά τον πεπλανημένο χαρακτήρα της. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, η προσφεύγουσα, με πρόσχημα την αμφισβήτηση της αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, αμφισβητεί, στην πραγματικότητα, τη βασιμότητά της.
- 58 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, δεν τίθεται ζήτημα εξετάσεως, στο πλαίσιο του ελέγχου της τηρήσεως της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, της βασιμότητας των λόγων που προβάλλει η Επιτροπή προκειμένου να αιτιολογήσει την προσβαλλόμενη απόφαση (προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής, σκέψη 38).
- 59 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο λόγου αντλούμενου από ελλιπή ή ανεπαρκή αιτιολογία, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προβάλλονται προς αμφισβήτηση της βασιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως είναι αλυσιτελή και δεν ασκούν επιρροή (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση *Thermenhotel Stoiser Franz* κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 97, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 20ής Απριλίου 1999, T-305/94 έως T-307/94, T-313/94 έως T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 και T-335/94, *Limburgse Vinyl Maatschappij* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-931, σκέψη 389, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, T-86/95, *Compagnie générale maritime* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-1011, σκέψη 425, και της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, T-191/98, T-212/98 έως T-214/98, *Atlantic Container Line* κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-3275, σκέψεις 1175 και 1176).
- 60 Εξάλλου, εφόσον η προσφεύγουσα επιβεβαίωσε ρητώς ότι ο πρώτος λόγος ακυρώσεως αντλείται αποκλειστικώς από ελλιπή αιτιολογία και δεδομένου ότι από την παρουσίαση του δικογράφου της προσφυγής προκύπτει ότι η εν λόγω προσφεύγουσα αντιλαμβάνεται τη διαφορά μεταξύ ελλιπούς αιτιολογίας και εσφαλμένης αιτιολογίας, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να χαρακτηρίσει εκ νέου τις αιτιάσεις που προβλήθηκαν στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως, και οι οποίες, στην πραγματικότητα, προβάλλονται προς αμφισβήτηση της βασιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως. Η διαπίστωση αυτή επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο σε περιπτώσεις όπως η προκειμένη, στην οποία η προσφεύγουσα προβάλλει δεύτερο λόγο ακυρώσεως αντλούμενο από την ύπαρξη πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως, στο πλαίσιο του οποίου ορισμένες από τις αιτιάσεις αυτές αναπτύσσονται εκ νέου προς αμφισβήτηση της βασιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 61 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως, πρέπει απλώς να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη από νομικής απόψεως. Οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου ακυρώσεως και που αποβλέπουν, στην πραγματικότητα, στην αμφισβήτηση της βασιμότητας της εν λόγω αποφάσεως, πρέπει να απορριφθούν ως μη ασκούντα επιρροή.

Επί των αιτιάσεων που αφορούν την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 62 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, το περιεχόμενο της υποχρέωσης αιτιολογήσεως εξαρτάται από τη φύση της επίδικης πράξεως και από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε. Από την αιτιολογία πρέπει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική της κοινοτικής αρχής που εκδίδει την προσβαλλόμενη πράξη, κατά τρόπο που να καθιστά δυνατό, αφενός, στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου και, αφετέρου, στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο να ασκεί τον έλεγχό του (προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 63, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Μαρτίου 2003, T-228/99 και T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-435, σκέψη 278, και της 14ης Ιανουαρίου 2004, T-109/01, Fleuren Compost κατά Επιτροπής, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 119).
- 63 Δεν είναι απαραίτητο η αιτιολογία να διασαφηνίζει όλα τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία, καθόσον το ζήτημα αν η αιτιολογία μιας πράξεως ικανοποιεί τις απαιτήσεις του άρθρου 253 ΕΚ πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει της διατυπώσεώς της, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν το σχετικό θέμα (προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής, σκέψη 36, καθώς και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2000, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως T-607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98, Alzetta κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2319, σκέψη 175, και προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, σκέψη 279).

- 64 Ειδικότερα, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί όλων των επιχειρημάτων που προβάλλουν οι ενδιαφερόμενοι, αλλά αρκεί να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά και τις νομικές εκτιμήσεις που έχουν αποφασιστική σημασία για την οικονομία της απόφασης (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουνίου 1995, Τα-459/93, Siemens κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1675, σκέψη 31, και προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, σκέψη 280). Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να λαμβάνει θέση επί των στοιχείων που προφανώς δεν ασκούν επιρροή, είναι ασήμαντα ή σαφώς δευτερεύοντα (προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 64).
- 65 Όσον αφορά τον χαρακτηρισμό ενός μέτρου ως ενίσχυση, η υποχρέωση αιτιολογήσεως απαιτεί να δηλώνονται οι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω μέτρο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ (προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, σκέψη 281).
- 66 Όσον αφορά τη συμβατότητα μιας κρατικής ενισχύσεως για αναδιάρθρωση με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, από τη νομολογία προκύπτει ότι η υποχρέωση αιτιολογήσεως πληρούται όταν η απόφαση της Επιτροπής αναφέρει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι οι ενισχύσεις δικαιολογούνται από τους όρους που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές και ιδίως από την ύπαρξη σχεδίου αναδιρθρώσεως, από τα επαρκή αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και τον αναλογικό χαρακτήρα των ενισχύσεων από πλευράς της συνδρομής του δικαιούχου της (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Γαλλία κατά Επιτροπής, σκέψη 37, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Απριλίου 1998, T-214/95, Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-717, σκέψη 102· βλ., όσον αφορά άλλα κοινοτικά πλαίσια στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Fleuren Compost κατά Επιτροπής, σκέψη 125).
- 67 Εν προκειμένω, το αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη πρέπει να εξεταστεί υπό το πρίσμα των αρχών αυτών.

Επί της φύσεως του επίδικου μέτρου και της λειτουργίας μέρους της ενισχύσεως ως αντισταθμίματος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας

- 68 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού που καταβάλλεται προς αντιστάθμιση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Επισημαίνει ότι η Επιτροπή δεν της γνωστοποίησε το περιεχόμενο της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης που χρησιμοποιήθηκε προς τον σκοπό αυτό, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εξηγεί τον λόγο για τον οποίο λαμβάνεται υπόψη η επιδότηση λόγω μειώσεως της αξίας του πλοίου Liamone, μολονότι το πλοίο αυτό δεν είναι αναγκαίο για την εκμετάλλευση της αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας, και ότι δεν καθιστά δυνατό τον καθορισμό του πραγματικού μέρους του ποσού της ενισχύσεως που καταβλήθηκε προς αντιστάθμιση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
- 69 Πρέπει, καταρχάς, να επισημανθεί ότι, με την 259η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι, ανεξαρτήτως της ανάγκης η ενίσχυση να αναλυθεί ως ενίσχυση για αναδιάρθρωση, το μέρος της ενισχύσεως που αντιστοιχεί σε χρηματική υποαντιστάθμιση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας κατά την περίοδο 1991-2001 ήταν συμβατό με την κοινή αγορά, βάσει του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ.
- 70 Για να καθορίσει το ποσό της υποαντιστάθμισεως για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας, η Επιτροπή υπολόγισε, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 256 και 257 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το ποσό των απωλειών που υπέστη η SNCM από το 1991 μέχρι το 2001 στο σύνολο των δρομολογίων τα οποία εξυπηρετεί στην Κορσική και για τα οποία προβλέπεται υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Εξηγεί, συναφώς, ότι, όσον αφορά την περίοδο 1991-1999, στηρίχθηκε στο προ της επιβολής φόρων αποτέλεσμα όσον αφορά την Κορσική, όπως καθορίστηκε με την έκθεση πραγματογνωμοσύνης που χρησιμοποιήθηκε στο πλαίσιο της αποφάσεως 2002/149, μειωμένο με τις υπεραξίες από τις εκχωρήσεις των πλοίων, ενώ, για την περίοδο 2000-2001, η οποία δεν καλύπτεται από την προαναφερθείσα έκθεση, υπολόγισε εκ νέου, ακολουθώντας τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε στην απόφαση 2002/149, το προ της επιβολής φόρων αποτέλεσμα όσον αφορά τη συγκοινωνιακή εξυπηρέτηση της Κορσικής, αφού αφαιρέσε τις προκαταβολές για την αναδιάρθρωση που είχαν ήδη υπολογισθεί στις κοινοποιηθείσες δαπάνες αναδιάρθρωσεως, λαμβανομένου υπόψη ότι δεν υπήρξε εκχώρηση

ναυτικού υλικού κατά τη διάρκεια αυτών των δύο ετών. Όσον αφορά τις ενδεχόμενες απώλειες κατά το 2002 στη γραμμή Μασσαλία-Κορσική, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν μπορούν να συνυπολογισθούν οι εν λόγω απώλειες, «λαμβάνομένου υπόψη ότι, από την 1η Ιανουαρίου 2002, οι τιμές εκμεταλλεύσεως για τη γραμμή Μασσαλία-Κορσική και τα ποσά της χρηματικής αντισταθμίσεως καθορίστηκαν συμβατικώς από τις δημόσιες αρχές και την SNCM, αντιθέτως προς ό,τι ίσχυε με τις συμβάσεις του 1991 και του 1996».

71 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή καταλήγει, με την 258η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι τα συνολικά αποτελέσματα που διορθώθηκαν κατόπιν του συνυπολογισμού των υπεραξιών των πλοίων που πωλήθηκαν αυτή την περίοδο και των δαπανών αναδιαρθρώσεως για το σύνολο της περιόδου 1991-2001 ανέρχονται σε 53,48 εκατομμύρια ευρώ. Ο υπολογισμός της Επιτροπής επαναλαμβάνεται στην 257η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 11, της προσβαλλομένης αποφάσεως.

72 Ωστόσο, με την 260ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι, εφόσον οι γαλλικές αρχές κοινοποίησαν, ως ενίσχυση αναδιαρθρώσεως, μια ενίσχυση μεγαλύτερου ύψους, η οποία ανέρχεται σε 76 εκατομμύρια ευρώ, και δεδομένου ότι κινήθηκε η τυπική διαδικασία ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, η επίδικη ενίσχυση έπρεπε να εξεταστεί στο σύνολό της ως ενίσχυση αναδιαρθρώσεως. Η εξέταση αυτή περιλαμβάνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 261 έως 367 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

73 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αιτίαση της προσφεύγουσας που αντλείται από το ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι αιτιολογημένη με επαρκή νομικά επιχειρήματα όσον αφορά την τήρηση των όρων που προβλέπει το άρθρο 86, παράγραφος 2, ΕΚ πρέπει να απορριφθεί, καθόσον δεν ασκεί επιρροή. Συγκεκριμένα, στο μέτρο που η Επιτροπή έκρινε ότι η συνολική ενίσχυση ύψους 76 εκατομμυρίων ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του ποσού που αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση της παροχής δημόσιας υπηρεσίας ύψους 53,48 εκατομμυρίων ευρώ έπρεπε να εκληφθεί ως ενίσχυση αναδιαρθρώσεως στο πλαίσιο της εξετάσεως που περιλαμβάνουν οι αιτιολογικές σκέψεις 261 έως 367 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η έλλειψη αιτιολογίας ως προς τη συμβατότητα του ποσού της εν λόγω υποαντιστάθμισεως με το άρθρο 86, παράγραφος 2, ΕΚ δεν συνεπάγεται, αφ' εαυτής, την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον εξηγείται με τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως που αφορούν την εκτίμηση της ενισχύσεως ως ενισχύσεως αναδιαρθρώσεως.

- 74 Αντιθέτως, επιβάλλεται η εξέταση της αιτιάσεως της προσφεύγουσας που άπτεται της ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Συγκεκριμένα, με την 327η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως βάσει των κατευθυντηρίων γραμμών, ότι το ποσό της ενισχύσεως που αντιστοιχεί στην εν λόγω υποαντισταθμίση ήταν αναγκαίο για την αναδιάρθρωση της SNCM. Στο μέτρο αυτό, ενδεχόμενη ελλιπής αιτιολογία όσον αφορά τον καθορισμό του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να επηρεάσει την εκτίμηση της ενισχύσεως ως ενισχύσεως για την αναδιάρθρωση επιχειρήσεως.
- 75 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αιτιολογία που περιλαμβάνουν οι αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 260 της προσβαλλομένης αποφάσεως, από την οποία προκύπτουν τόσο τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη η Επιτροπή για να καθορίσει το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας όσο και η μέθοδος υπολογισμού που εφαρμόστηκε προς τον σκοπό αυτό, παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν τη λήψη του μέτρου, προκειμένου να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους και να εξακριβώσουν αν η προσβαλλόμενη απόφαση είναι βάσιμη, παρέχοντας παράλληλα στον κοινοτικό δικαστή τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχο νομιμότητας.
- 76 Κανένα από τα επιχειρήματα και καμία από τις αιτιάσεις που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν αναίρει αυτό το συμπέρασμα.
- 77 Όσον αφορά, πρώτον, την παράλειψη της Επιτροπής να κοινοποιήσει στην προσφεύγουσα την έκθεση πραγματογνωμοσύνης, το Πρωτοδικείο επισημαίνει ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν ασκεί επιρροή στη διαπίστωση ενδεχόμενης παραβιάσεως της υποχρέωσης αιτιολογήσεως. Συγκεκριμένα, η εν λόγω παράλειψη, ακόμη και αν αποδειχθεί, ουδόλως συνιστά ελλιπή ή ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Με τον ισχυρισμό αυτό, η προσφεύγουσα θα μπορούσε, επιπλέον, να επικαλεστεί ενδεχόμενη προσβολή του δικαιώματός της προσβάσεως στον φάκελο της υποθέσεως, η οποία δεν θα αφορούσε την αιτιολογία, αλλά την τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας. Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση, η οποία δεν αμφισβητείται, ότι η προσφεύγουσα δεν επικαλείται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας. Ένας τέτοιος λόγος προσφυγής δεν άπτεται της παραβάσεως

ουσιώδους τύπου και δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αυτεπαγγέλτως (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-67/00, T-68/00, T-71/00 και T-78/00, JFE Engineering κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2501, σκέψη 425, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 78 Στο μέτρο που η προσφεύγουσα υποστηρίζει, με τον ισχυρισμό αυτό, ότι δεν μπόρεσε να κατανοήσει τη συλλογιστική βάσει της οποίας η Επιτροπή καθόρισε το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, αρκεί η διαπίστωση ότι η συλλογιστική της Επιτροπής επί του σημείου αυτού περιλαμβάνεται σαφώς και ρητώς, όπως προαναφέρθηκε, στις αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 258 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 79 Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε βασίμως στην επίδικη έκθεση για τα έτη 2000 και 2001 και στο ότι οι προσωρινοί λογαριασμοί που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για τα δύο αυτά έτη διαφέρουν από τους οριστικούς λογαριασμούς, όπως δημοσιεύθηκαν, πρόκειται περί αιτιάσεων οι οποίες αφορούν τη βασιμότητα της μεθόδου που χρησιμοποίησε η Επιτροπή και, ως εκ τούτου, δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής, ο οποίος αντλείται από ανεπαρκή αιτιολογία.
- 80 Όσον αφορά, δεύτερον, την προβαλλόμενη ελλιπή αιτιολογία όσον αφορά την συνεκτίμηση της επιδοτήσεως λόγω μείωσης της αξίας του Liamone, ενώ το πλοίο αυτό δεν είναι αναγκαίο για την εκμετάλλευση της συμβάσεως αναθέσεως δημόσιας υπηρεσίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, από την 257η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 11, της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη την εν λόγω επιδότηση για τον καθορισμό του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας. Το ποσό των 14,771 εκατομμυρίων ευρώ που αντιστοιχεί στην εν λόγω μείωση της αξίας έχει δηλαδή αφαιρεθεί από το ποσό των απωλειών που σχετίζονται με τις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας και δεν προστέθηκε στο εν λόγω ποσό. Εξάλλου, σε σχετική ερώτηση που υπέβαλε το Πρωτοδικείο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα δέχθηκε ρητώς ότι η ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως που πρότεινε επί του σημείου αυτού ήταν εσφαλμένη. Προφανώς, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε μια συλλογιστική η οποία δεν περιλαμβάνεται στην απόφασή της.

- 81 Όπως εξηγεί η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, το ποσό της μείωσης της αξίας του Liamone συνεκτιμήθηκε, αντιθέτως, στα έξοδα υλοποίησης του σχεδίου αναδιαρθρώσεως που εξετάστηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 261 έως 367, η δε εξαιρετική μείωση της αξίας του πλοίου αυτού εντάσσεται στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις αιτιολογικές σκέψεις 126, 144, 302 και 330 της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 82 Κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα επισήμανε ότι, με την υπό κρίση αίτηση, επιθυμούσε στην πραγματικότητα να τονίσει ότι ήταν αντιφατικό η Επιτροπή να κρίνει ότι το Liamone ήταν αναγκαίο, πριν από το 2002, για τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, ενώ δέχεται ότι δεν υπολόγισε τις επιδοτήσεις λόγω μείωσης της αξίας του εν λόγω πλοίου στα μη αντισταθμιζόμενα επιπλέον έξοδα για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας. Λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως υποστηρίζει, το Liamone δεν είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας, φρονεί ότι η Επιτροπή κακώς συνεκτίμησε τη μείωση της αξίας αυτού του πλοίου για τον υπολογισμό των εξόδων υλοποίησης του σχεδίου αναδιαρθρώσεως.
- 83 Επιβάλλεται, ωστόσο, η διαπίστωση ότι οι ισχυρισμοί αυτοί, που μεταβάλλουν το περιεχόμενο της αιτιάσεως, όπως αρχικώς διατυπώθηκε στο δικόγραφο της προσφυγής, αμφισβητούν τη βασιμότητα των εκτιμήσεων της προσβαλλομένης αποφάσεως και ότι, ως εκ τούτου, πρέπει να απορριφθούν ως μη ασκούντες επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής.
- 84 Όσον αφορά, τρίτον, τη φερόμενη αδυναμία καθορισμού του πραγματικού μέρους του συνολικού ποσού της ενισχύσεως που χορηγήθηκε ως αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, αρκεί η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η Επιτροπή επισημαίνει ρητώς, με την 258η και την 257η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 11, της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το επιμέρους αυτό ποσό είναι της τάξεως των 53,48 εκατομμυρίων ευρώ, αφού προηγουμένως περιέγραψε τον τρόπο υπολογισμού του ποσού αυτού με τις αιτιολογικές σκέψεις 256 και 257 της εν λόγω αποφάσεως.
- 85 Εφόσον, στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν αιτιολόγησε το «αναγκαίο ύψος» της αντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας

υπηρεσίας και δεν διερεύνησε αν το ύψος των επιπλέον εξόδων για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας ήταν υπερβολικά υψηλό και ιδίως τον λόγο για τον οποίο το 50 % των απωλειών της SNCM σημειώθηκαν το 2000 και το 2001, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, με την αιτίαση αυτή, βάλλει κατά του εκ μέρους της Επιτροπής υπολογισμού του ποσού της υποαντισταθμίσεως, στο μέτρο που στηρίζεται στο ποσό των απωλειών που υπέστη η SNCM. Η αιτίαση αυτή, με την οποία αμφισβητείται η βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού, δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου προσφυγής.

86 Εξάλλου, στο μέτρο που η αιτίαση αυτή μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι προσάπτει στην Επιτροπή ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας, η προσφεύγουσα δεν προέβαλε την εν λόγω αιτίαση ούτε με τις παρατηρήσεις της επί της αποφάσεως κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ούτε κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2003, οπότε δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι δεν διευκρίνισε το σημείο αυτό με την απόφασή της.

87 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει με επαρκή νομικά επιχειρήματα τόσο τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή εκτιμά ότι οι απώλειες που υπέστη η SNCM καθιστούν δυνατό τον υπολογισμό του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας όσο και τους λόγους στους οποίους οφείλονται οι εν λόγω απώλειες.

88 Όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους οι απώλειες που υπέστη η SNCM επιτρέπουν τον υπολογισμό του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, με την 257η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι για τον καθορισμό του ποσού αυτού ακολούθησε «την ίδια προσέγγιση και τα ίδια κριτήρια με την απόφαση 2002/149/ΕΚ», η οποία εκδόθηκε κατόπιν της διαδικασίας στην οποία μετέσχε η προσφεύγουσα ως ενδιαφερόμενη και η οποία αφορούσε ενισχύσεις χορηγούμενες στην ίδια επιχείρηση, στο πλαίσιο συμβάσεων αφορωσών τις ίδιες υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, κατά την ίδια σχεδόν περίοδο, λαμβανομένου υπόψη ότι η σύμβαση του 1996 ίσχυε μέχρι το 2001.

- 89 Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένου υπόψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραπέμπει ρητώς στην απόφαση 2002/149 και ότι το πλαίσιο στο οποίο εκδόθηκε η τελευταία αυτή απόφαση είναι ευρέως γνωστό στην προσφεύγουσα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η απόφαση 2002/149 μπορεί να συμπληρώσει την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως ως προς το ζήτημα του καθορισμού του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2004, C-42/01, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή, σκέψεις 69 και 70, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Μαρτίου 2003, T-213/00, CMA CGM κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-913, σκέψη 217).
- 90 Με τις αιτιολογικές σκέψεις 87 έως 105 της αποφάσεως 2002/149, η Επιτροπή επισήμανε, στηριζόμενη στις διαπιστώσεις του εμπειρογνώμονά της για την περίοδο 1991-1999, ότι το καθορισθέν ποσό των απωλειών απέδιδε σε ορθολογικό βαθμό το κόστος των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας. Λαμβανομένων υπόψη των απωλειών αυτών, παρά την καταβολή των αντισταθμιστικών ποσών που προβλέπουν η σύμβαση του 1991 και η σύμβαση του 1996, η Επιτροπή διαπίστωσε, με την εν λόγω απόφαση, την έλλειψη υποαντισταθμίσεως.
- 91 Όσον αφορά τους λόγους στους οποίους οφείλονται οι απώλειες της SNCM, επιβάλλεται η επισήμανση ότι τόσο με την προσβαλλόμενη απόφαση (αιτιολογικές σκέψεις 281, 282 και 326) όσο και με την απόφαση 2002/149 (αιτιολογική σκέψη 123), στην οποία παραπέμπει η 257η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υποστήριξε ότι οι χρηματικές αντισταθμίσεις που προβλέπουν η σύμβαση του 1991 και η σύμβαση του 1996 δεν αρκούσαν για να καλυφθεί εξ ολοκλήρου το κόστος των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, διότι, μεταξύ άλλων, ήταν σχετικώς ανεξάρτητες από τα έσοδα. Επίσης, με την 282η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι η είσοδος της προσφεύγουσας στην αγορά το 1996 είχε αρνητικές συνέπειες στα αποτελέσματα της SNCM.
- 92 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας όσον αφορά την αιτιολογία, στο πλαίσιο της προσβαλλομένης αποφάσεως, του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της άρσεως των αμφιβολιών εξαιτίας των οποίων κινήθηκε η τυπική διαδικασία ελέγχου

- 93 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκθέτει με επαρκή νομικά επιχειρήματα τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή δεν δέχθηκε τις αμφιβολίες που σηματοδότησαν την κίνηση της τυπικής διαδικασίας ελέγχου όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των απωλειών της SNCM και των υποχρεώσεων της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, τις επιπτώσεις της πολιτικής αγοράς πλοίων της SNCM στους λογαριασμούς χρήσεως, τα μέτρα που επρόκειτο να ληφθούν για να αυξηθεί η παραγωγικότητα της SNCM και τα μέτρα για τη μείωση των ενδιάμεσων καταναλώσεων, καθώς και την πολιτική τιμολογήσεως που θα εφαρμόσει στο μέλλον η SNCM.
- 94 Για να εξεταστεί αν η Επιτροπή αιτιολόγησε με επαρκή νομικά επιχειρήματα την προσβαλλόμενη απόφαση επί του σημείου αυτού, επιβάλλεται να διευκρινιστεί το περιεχόμενο των αμφιβολιών που εγείρει η Επιτροπή με την απόφαση κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, προκειμένου να εξακριβωθεί, στη συνέχεια, σε ποιο βαθμό η προσβαλλόμενη απόφαση εκθέτει τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή φρονεί ότι οι εν λόγω αμφιβολίες μπορούσαν να εξαλειφθούν.
- 95 Όσον αφορά, πρώτον, τη σχέση μεταξύ των απωλειών της SNCM και των υποχρεώσεων της παροχής δημόσιας υπηρεσίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με την απόφαση κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της SNCM, διότι από τα αναλυτικά στοιχεία που προσκομίσθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσεως δεν προέκυπταν οι διαρθρωτικές αιτίες των χρόνιων απωλειών της SNCM κατά τα τελευταία έτη. Η Επιτροπή έκρινε ότι έπρεπε να διευκρινίσει ότι η ενίσχυση για αναδιάρθρωση δεν σκοπούσε στην κάλυψη των απωλειών εκμεταλλεύσεως του παρελθόντος και ότι το σχετικό σχέδιο αναδιάρθρωσεως θα υποχρέωνε την επιχείρηση να αντλήσει στο μέλλον οφέλη από την εκμετάλλευση. Συναφώς, η Επιτροπή, με την απόφαση κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, επισήμανε, αφενός, ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσεως δεν διευκρίνιζε τον τρόπο με τον οποίο η SNCM θα μείωνε τις απώλειές της στις γραμμές που άλλοτε αποτελούσαν αντικείμενο υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας και, αφετέρου, ότι το εν λόγω σχέδιο αναδιάρθρωσεως έπρεπε να εξασφαλίζει τη βιωσιμότητα της επιχειρήσεως ακόμη και στην περίπτωση στην οποία η SNCM δεν θα εισερχόταν, μετά το 2006, στην αγορά που σχετίζεται με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας στις συνδέσεις μεταξύ Μασσαλίας και Κορσικής.

- 96 Κατά συνέπεια, οι αμφιβολίες που εξέφρασε η Επιτροπή όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των απωλειών της SNCM και των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας άπτονται δύο διαφορετικών ζητημάτων, ήτοι, αφενός, της προσαρμογής της ενισχύσεως στα έξοδα που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας την περίοδο 1991-2001, καθόσον η ενίσχυση πρέπει να παρέχει στην επιχείρηση τη δυνατότητα να καλύπτει τις απώλειες του παρελθόντος που οφείλονται αποκλειστικώς στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας στο πλαίσιο της συμβάσεως του 1991 και της συμβάσεως του 1996, και, αφετέρου, της συμβολής της ενισχύσεως στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας κατά την περίοδο 2002-2006, καθόσον η ενίσχυση πρέπει να παρέχει στην επιχείρηση τη δυνατότητα να μειώσει στο μέλλον τις απώλειές της στις γραμμές για τις οποίες δεν επιβάλλονται ή δεν πρόκειται πλέον να επιβληθούν υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας.
- 97 Όσον αφορά, πρώτον, την προσαρμογή της ενισχύσεως στα έξοδα που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας κατά την περίοδο 1991-2001, αρκεί η υπενθύμιση ότι, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, οι λόγοι για τους οποίους μπορούσε να γίνει δεκτό ότι οι απώλειες που υπέστη η SNCM στο παρελθόν στις συνδέσεις προς την Κορσική, συνδέσεις που την εποχή εκείνη καλύπτονταν στο σύνολό τους από υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας, αντιστοιχούσαν στα επιπλέον έξοδα στα οποία προέβη η SNCM για την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων αιτιολογούνταν με επαρκή νομικά επιχειρήματα τόσο με την προσβαλλόμενη απόφαση, και ιδίως με τις αιτιολογικές σκέψεις 256, 257, 281 και 282, όσο και με την απόφαση 2002/149 στην οποία παραπέμπει.
- 98 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι οι σχετικές με τις αιτιολογικές σκέψεις 281 και 282 της προσβαλλομένης αποφάσεως αιτιάσεις της προσφεύγουσας, με τις οποίες υποστηρίζει ότι η σύμβαση του 2002 δεν έχει ως αντικείμενο την κάλυψη των απωλειών και ότι η εμφάνιση ενός ανταγωνιστή το 1996 ήταν απόρροια της απελευθερώσεως της κοινοτικής αγοράς, δεν αφορούν, στην πραγματικότητα, την αιτιολογία των διαπιστώσεων της Επιτροπής, αλλά τη βασιμότητά τους. Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις αυτές πρέπει να απορριφθούν, καθόσον δεν ασκούν επιρροή.
- 99 Εξάλλου, όσον αφορά τις ενδεχόμενες απώλειες που υπέστη η οικεία επιχείρηση στο πλαίσιο της εκπλήρωσεως των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας που προβλέπει η σύμβαση του 2002, η προσβαλλόμενη απόφαση δικαιολογείται με επαρκή νομικά επιχειρήματα από την 256η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, με την οποία η Επιτροπή διευκρινίζει ότι οι εν λόγω απώλειες δεν μπορούν να συνεκτιμηθούν, καθόσον το ποσό της αντισταθμίσεως καθορίστηκε συμβατικώς.

- 100 Όσον αφορά, δεύτερον, τη συμβολή της ενισχύσεως στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας κατά την περίοδο 2002-2006, επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 263 έως 282 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει σχετικώς η προσφεύγουσα, ανέλυσε τα αίτια των δυσχερειών της SNCM και προσδιόρισε ποσοτικώς το κόστος των επιβαρύνσεων που προκάλεσαν οι εν λόγω δυσχέρειες. Ειδικότερα, με τις αιτιολογικές σκέψεις 270 έως 273, η Επιτροπή εξέτασε, στο πλαίσιο αυτό, τον ορθολογικό χαρακτήρα της πολιτικής αγοράς νέων πλοίων από τη SNCM. Ακολούθως, με τις αιτιολογικές σκέψεις 299 έως 303, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους το σχέδιο αναδιαρθρώσεως έπρεπε να καθιστά δυνατή την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της SNCM τόσο μέχρι το 2006 όσο και μετά. Συναφώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 142 έως 152 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή εξέθεσε λεπτομερώς τα οικονομικά αποτελέσματα που προβλέπονταν σύμφωνα με την «ενδιάμεση εκδοχή» του σχεδίου τόσο για την περίοδο 2002-2006 όσο και για το έτος 2006. Επίσης, με την 315η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τόνισε ότι η SNCM είχε κινήσει διαδικασία εξυγίανσεως μέσω της πώλησεως τεσσάρων πλοίων. Επιπλέον, με τις αιτιολογικές σκέψεις 111 και 113 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, επισήμανε και ανέπτυξε τις πρόσθετες δεσμεύσεις που πρότειναν οι γαλλικές αρχές μετά την απόφαση κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου με σκοπό τη μείωση των εξόδων προσωπικού και των εξόδων αγοράς των ενδιάμεσων καταναλώσεων. Με την 114η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι δεσμεύσεις αυτές, καθώς και η μείωση του πληθωρισμού, κατέστησαν δυνατή τη μείωση των δαπανών συντηρήσεως από 29,6 σε 23 εκατομμύρια ευρώ από το 2001 μέχρι το 2002.
- 101 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η Επιτροπή εξέθεσε με επαρκή νομικά επιχειρήματα τους λόγους για τους οποίους η SNCM θα είναι στο μέλλον σε θέση, στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιαρθρώσεως, να μειώσει τις απώλειές της στις γραμμές στις οποίες δεν επιβάλλονται ή δεν θα επιβάλλονται πλέον υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας.
- 102 Κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αναιρέσει την εν λόγω διαπίστωση.
- 103 Όσον αφορά, καταρχάς, τις αιτιάσεις που αντλούνται από τη φερόμενη έλλειψη συνοχής στην αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, όταν διαπιστώνει ότι το

οικονομικό σχέδιο για τις ενδιάμεσες αγορές είναι ανεπαρκές (279η αιτιολογική σκέψη) ή ότι οι ισολογισμοί για το 2002 δεν είναι θετικοί, αντιθέτως προς τις προβλέψεις του σχεδίου αναδιάρθρωσεως (280ή αιτιολογική σκέψη), επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι εν λόγω αιτιάσεις δεν αφορούν την αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά τη βασιμότητά της επί των συγκεκριμένων σημείων, οπότε πρέπει να απορριφθούν, καθότι δεν ασκούν επιρροή.

104 Όσον αφορά, ακολούθως, τον ισχυρισμό ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 258 έως 260 της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν προκύπτουν οι λόγοι για τους οποίους η ενίσχυση πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα των κατευθυντηρίων γραμμών, αρκεί η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι εσφαλμένος, καθόσον η προσβαλλόμενη απόφαση προβλέπει, με την 260ή αιτιολογική σκέψη, ότι η ενίσχυση κοινοποιήθηκε ως ενίσχυση αναδιάρθρωσεως και ότι το ποσό της υπερβαίνει το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, και, με την 326η αιτιολογική σκέψη, ότι η ενίσχυση για αναδιάρθρωση μπορεί να καλύψει τόσο το κόστος των διαφόρων ενεργειών που προβλέπονται από το σχέδιο αναδιάρθρωσεως όσο και τα ελλείματα που εμφάνισε η επιχείρηση λόγω της εκπληρώσεως των συμβατικών της υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας μέχρι το τέλος του 2001.

105 Όσον αφορά, τέλος, τους ισχυρισμούς που αντλούνται από την απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουλίου 2003, C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (Συλλογή 2003, σ. I-7747), επιβάλλεται η επισήμανση ότι, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή είναι μεταγενέστερη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν ήταν προφανώς υποχρεωμένη να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι οι προϋποθέσεις που προβλέπει η εν λόγω απόφαση πληρούνταν στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως εξάλλου δέχεται και η προσφεύγουσα.

106 Όσον αφορά, δεύτερον, τις επιπτώσεις της πολιτικής αγοράς πλοίων της SNCM στα αποτελέσματα χρήσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας, με την οποία διαψεύδει τη διαπίστωση που περιλαμβάνει η 271η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η SNCM δεν επένδυσε σημαντικά κατά τα τελευταία αυτά έτη στην ανανέωση του στόλου της, σκοπό έχει να αμφισβητήσει τη βασιμότητα της εκτιμήσεως της Επιτροπής επί του σημείου αυτού και της μεθόδου που εφαρμόστηκε σχετικώς, προσάπτοντάς της, μεταξύ άλλων, ότι δεν έλαβε υπόψη ορισμένους παράγοντες που η ίδια θεωρεί κρίσιμους και ότι περιορίστηκε σε μια ανάλυση στηριζόμενη αποκλειστικώς στον ισολογισμό. Η αιτίαση αυτή δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής.

- 107 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να τονιστεί ότι, όπως προαναφέρθηκε, οι αιτιολογικές σκέψεις 269 έως 273 της προσβαλλομένης απόφασης εκθέτουν με επαρκή νομικά επιχειρήματα τους λόγους για τους οποίους η πολιτική αγοράς πλοίων της SNCM δεν οδήγησε σε υπερβολικά σημαντικές επενδύσεις.
- 108 Όσον αφορά, τρίτον, τα σχεδιαζόμενα μέτρα για την αύξηση της παραγωγικότητας της SNCM και την έλλειψη συγκεκριμένων μέτρων για τη μείωση του ποσού των ενδιάμεσων επενδύσεων, επιβάλλεται εκ νέου η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, με τις σχετικές αιτιάσεις της, αμφισβητεί τη βασιμότητα της εκτιμήσεως της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, με τις αιτιάσεις αυτές, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι αμφιβολίες επί των σημείων αυτών δεν εξαλείφθηκαν, λαμβανομένου υπόψη ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 279 και 280 της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το σχέδιο που τιτλοφορείται «αγοράζουμε καλύτερα» είναι ανεπαρκές και ότι τα αποτελέσματα για το 2002 δεν είναι θετικά. Οι εν λόγω αιτιάσεις δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής.
- 109 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, η προσβαλλόμενη απόφαση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη επί του σημείου αυτού, με τις αιτιολογικές της σκέψεις 113, 114 και 279.
- 110 Τέλος, όσον αφορά, τέταρτον, την πολιτική τιμολογήσεως που θα ακολουθήσει στο μέλλον η SNCM, επιβάλλεται εκ νέου η διαπίστωση ότι, στην πραγματικότητα, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη βασιμότητα των εκτιμήσεων της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή δεν εκτίμησε ορθώς την πολιτική τιμολογήσεως της SNCM πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης απόφασης και ότι δεν διέθετε τα στοιχεία που απαιτούνται για την εκτίμηση της εν λόγω πολιτικής το 2003. Οι αιτιάσεις αυτές δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής και πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθούν.
- 111 Εξάλλου, στο μέτρο που οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας θα έπρεπε να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι προσάπτουν στην Επιτροπή ότι δεν δίδει, με την προσβαλλόμενη απόφαση, συγκεκριμένη απάντηση στους ισχυρισμούς της

προσφεύγουσας περί των ναύλων που εφάρμοζε η SNCM πριν από την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, με την 359η αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή αναφέρει ρητώς ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε σχετικώς η Γαλλική Δημοκρατία, τα οποία περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 119 έως 123 και 191 έως 203, αντικρούουν τους εν λόγω ισχυρισμούς.

- 112 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας με τα οποία αιτιολογεί την άρση των αμφιβολιών εξαιτίας των οποίων κινήθηκε η τυπική διαδικασία ελέγχου πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της εκτιμήσεως της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας

- 113 Η προσφεύγουσα εκτιμά ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι αιτιολογημένη με επαρκή νομικά επιχειρήματα όσον αφορά την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, στο μέτρο που η Επιτροπή δεν εκθέτει τους λόγους για τους οποίους συνεκτιμά, κατά παρέκκλιση από την αρχή που προβλέπουν οι κατευθυντήριες γραμμές, εξωτερικούς παράγοντες, ήτοι την ανάπτυξη της αγοράς του Μαγκρέμπ, τις προβλεπόμενες εξελίξεις στα δρομολόγια από τη Νίκαια και το ενδεχόμενο μη ανανεώσεως της συμβάσεως του 2002 μετά το 2006.
- 114 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με το σημείο 32 των κατευθυντηρίων γραμμών, «[η] βελτίωση της βιωσιμότητας πρέπει να προκύπτει κατά κύριο λόγο από τη λήψη εσωτερικών μέτρων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης» και «[δ]εν μπορεί να βασίζεται σε εξωτερικούς παράγοντες, τους οποίους δεν μπορεί να επηρεάσει καθόλου η επιχείρηση, όπως διακυμάνσεις των τιμών ή της ζήτησης, παρά μόνον εφόσον οι υποθέσεις που διατυπώνονται για την εξέλιξη της αγοράς τυγχάνουν γενικής αποδοχής».
- 115 Εν προκειμένω, όσον αφορά, πρώτον, την ανάπτυξη της αγοράς του Μαγκρέμπ, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, με την 300ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης

αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η επίδραση των μέτρων δεν εξαρτάται από την πορεία της αγοράς, «με εξαίρεση την αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς το Μαγκρέμπ που αντιστοιχεί κυρίως σε επιστροφή στη θέση που κατείχε η SNCM έως τα μέσα της δεκαετίας του 1990». Με τις αιτιολογικές σκέψεις 66 έως 81 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε, βάσει της έρευνας αγοράς που διενεργήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιαρθρώσεως, ότι η αγορά αυτή γνώριζε σημαντική ανάπτυξη. Λαμβανομένου υπόψη του σημείου 32 των κατευθυντηρίων γραμμών, η προσφεύγουσα ήταν, συνεπώς, σε θέση να αντιληφθεί τους λόγους στους οποίους στηρίχθηκε η διαπίστωση στην οποία προέβη η Επιτροπή με την 300ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως.

116 Εξάλλου, πρέπει να τονιστεί ότι οι ίδιες διαπιστώσεις σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς προς το Μαγκρέμπ περιλαμβάνονταν επίσης ρητώς στην απόφαση περί κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου. Μολονότι όμως η προσφεύγουσα, με τις από 8 Ιανουαρίου 2003 γραπτές παρατηρήσεις της σχετικά με την κίνηση της εν λόγω διαδικασίας, υποστήριξε ότι ο σχετικός με την απόκτηση μεριδίων αγοράς στόχος που επιδίωκε η SNCM ήταν φιλόδοξος λαμβανομένου υπόψη του έντονου ανταγωνισμού των εθνικών εταιριών και επισήμανε ότι η εμπορική φήμη της SNCM στη Βόρεια Αφρική ήταν κακή, ουδέποτε αμφισβήτησε τις προοπτικές σημαντικής αναπτύξεως που προέβλεπε η έρευνα αγοράς. Η στάση αυτή επιβεβαιώνει ότι το ενδεχόμενο αναπτύξεως της εν λόγω αγοράς ήταν ευρέως αποδεκτό κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών και συγχρόνως δικαιολογεί την απόφαση της Επιτροπής να μην αιτιολογήσει περαιτέρω αυτή την πτυχή της προσβαλλομένης αποφάσεως λόγω ελλείψεως αντιρρήσεων εκ μέρους της προσφεύγουσας.

117 Όσον αφορά, δεύτερον, τη διατήρηση της γραμμής Νίκαια-Κορσική, η αιτίαση της προσφεύγουσας στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς την άποψη της προσφεύγουσας, η Επιτροπή δεν δέχεται, με την προσβαλλόμενη απόφαση, ότι η γραμμή αυτή διατηρήθηκε λόγω της εξελίξεως της αγοράς, αλλά για τους λόγους που αναφέρει η 302η αιτιολογική σκέψη, κατά τους οποίους η σπουδαιότητα αυτής της συνδέσεως μειώνεται και η αναμενόμενη μείωση της αξίας του Liamone θα διευκολύνει την επαναφορά θετικών αποτελεσμάτων. Επιπλέον, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, με την 283η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή τόνισε, στο πλαίσιο αυτό, την επιδίωξή της να αποφύγει τη δημιουργία de facto μονοπωλίου της προσφεύγουσας στις γραμμές προς την Κορσική. Μολονότι είναι γεγονός ότι,

με την 316η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, την οποία δεν επικαλείται η προσφεύγουσα, η Επιτροπή επισημαίνει την έντονη ανάπτυξη της αγοράς στο σύνολο του κόλπου της Γένοβας και της Τουλόν, ωστόσο στόχος της δεν είναι να δικαιολογήσει τη διατήρηση της SNCM στις συνδέσεις με τη Νίκαια λόγω της υπάρξεως εξωτερικού παράγοντα, αλλά, αντιθέτως, να τονίσει τη σπουδαιότητα των αντισταθμιστικών μέτρων προς τους ανταγωνιστές, στα οποία συγκαταλέγονται η σχεδόν πλήρης απόσυρση από την Τουλόν και ο περιορισμός των δρομολογίων προς τη Νίκαια. Είναι προφανές ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να αιτιολογήσει, με την απόφασή της, μια άποψη την οποία δεν ασπάζεται.

118 Όσον αφορά τη φερόμενη έλλειψη αιτιολογίας της απουσίας εναλλακτικών της διατηρήσεως ή της αποσύρσεως από τη γραμμή Νίκαια-Κορσική μέτρων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, με τις από 8 Ιανουαρίου 2003 παρατηρήσεις της επί της κινήσεως της τυπικής διαδικασίας ελέγχου, δεν πρότεινε, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς που προέβαλε με το υπόμνημα απαντήσεως, κανένα άλλο μέτρο, αλλά περιορίστηκε, κατ' ουσίαν, στον ισχυρισμό ότι η SNCM δεν μπορούσε να είναι αποδοτική στην εν λόγω γραμμή. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή δεν όφειλε να αιτιολογήσει την προσβαλλόμενη απόφαση ως προς το ζήτημα της μη υποδείξεως εναλλακτικών μέτρων.

119 Όσον αφορά, τρίτον, το ενδεχόμενο μη ανανεώσεως της συμβάσεως του 2002 μετά το 2006, αρκεί η διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι επαρκώς αιτιολογημένη επί του σημείου αυτού στην 303η αιτιολογική σκέψη, καθόσον η Επιτροπή, με την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, επισημαίνει ότι, όσον αφορά τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, «η εφαρμογή του σχεδίου πρέπει να επιτρέψει στην επιχείρηση να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον ανταγωνισμό κατά την ανανέωση των συμβάσεων». Επίσης, η 149η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης αναφέρει ότι «[ε]ίναι σημαντικό να γνωρίζει κανείς τη θέση της εταιρίας από άποψη ανταγωνισμού το 2006, μετά τη λήξη της τρέχουσας σύμβασης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, και πώς θα διαγράφεται η βιωσιμότητά της», διαπίστωση που επαναλαμβάνεται επίσης στην 310η αιτιολογική σκέψη.

120 Εξάλλου, στο μέτρο που η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι είναι παράλογο να θεωρηθεί πρόωρο το ενδεχόμενο μη ανανεώσεως της συμβάσεως, ενώ συγχρόνως εκτιμάται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, αρκεί η διαπίστωση ότι η εν λόγω αιτίαση, που αφορά τη βιωσιμότητα της προσβαλλομένης απόφασης, δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής.

- 121 Συνεπώς, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν την αιτιολογία της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί του ρεαλιστικού χαρακτήρα των εκδοχών αναδιαρθρώσεως

- 122 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, όσον αφορά τον ρεαλιστικό χαρακτήρα των εκδοχών αναδιαρθρώσεως, η Επιτροπή περιορίστηκε στην αντιγραφή των διατάξεων των κατευθυντηρίων γραμμών και στην επισήμανση, με την 306η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η έρευνα αγοράς που παρουσίασαν οι γαλλικές αρχές αποτελούσε «μια καλή βάση για τα σενάρια που αφορούν την πορεία της επιχείρησης».
- 123 Ωστόσο, από τις αιτιολογικές σκέψεις 139 έως 141 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή εξέθεσε, με την εν λόγω απόφαση, τους λόγους για τους οποίους οι τρεις εκδοχές χρηματοοικονομικής εξελίξεως, ήτοι η αισιόδοξη και η απαισιόδοξη εκδοχή που προβλέπει η έρευνα αγοράς καθώς και η ενδιάμεση εκδοχή που έγινε δεκτή στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως, τις οποίες προβλέπει το σημείο 33 των κατευθυντηρίων γραμμών, αποτελούσαν «καλή βάση» για την εκτίμηση της πορείας της επιχείρησης. Όσον αφορά την αισιόδοξη και την απαισιόδοξη εκδοχή, η Επιτροπή εκθέτει τα σχετικά επιχειρήματά της με την 139η αιτιολογική σκέψη, καταλήγοντας ότι οι εκδοχές αυτές «συνιστούν δέσμη αρκετά αντιπροσωπευτική όσον αφορά τις πιθανές εξελίξεις». Με την 140ή αιτιολογική σκέψη, η Επιτροπή προσθέτει ότι τα αποτελέσματα, κατά την απαισιόδοξη εκδοχή, θα μπορούσαν να βελτιωθούν με την απλή προσαρμογή της προσφοράς της SNCM ανάλογα με τη ζήτηση και με την εποχή. Επίσης, με την 141η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, αφού συνέκρινε στον πίνακα 6 την εξέλιξη των κύριων οικονομικών δεικτών σύμφωνα με τις τρεις πιθανές εκδοχές, διαπίστωσε ότι «οι προσομοιώσεις δείχνουν ότι η SNCM πρέπει να ανακτήσει την κερδοφορία της στις περιπτώσεις των τριών αριθμών».

- 124 Κατά τα λοιπά, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας συγχέονται με εκείνες που αφορούν την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Συγκεκριμένα, κατά το σημείο 32 των κατευθυντηρίων γραμμών, το σχέδιο αναδιαρθρώσεως πρέπει να στηρίζεται σε ρεαλιστικές υποθέσεις όσον αφορά τους όρους μελλοντικής εκμεταλλεύσεως ακριβώς για να καθιστά δυνατή την αποκατάσταση της βιωσιμότητας.
- 125 Συναφώς, από τις αιτιολογικές σκέψεις 142 έως 148 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι οι εξελίξεις που προβλέπει η ενδιάμεση εκδοχή για την εκτίμηση της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας αποδείχθηκαν βάσει ποσοτικής εξετάσεως των ακόλουθων παραγόντων: της αναδιοργανώσεως των υπηρεσιών προς το Μαγκρέμπ, της συνδέσεως Νίκαια-Κορσική, της συνδέσεως Μασσαλία-Κορσική και του χρέους της SNCM. Επίσης, από τις αιτιολογικές σκέψεις 149 έως 152 προκύπτει ότι η έρευνα αγοράς εξέτασε επίσης το ενδεχόμενο μη ανανεώσεως της συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας μετά το 2006. Επιβάλλεται πάντως η διαπίστωση ότι καθένα από τα ζητήματα αυτά εξετάζεται ειδικώς στις αιτιολογικές σκέψεις 300 έως 304 και ότι, όπως προκύπτει ήδη από την εξέταση των σχετικών με την αποκατάσταση της βιωσιμότητας αιτιάσεων, οι αιτιάσεις αυτές περιέχουν επαρκή αιτιολογία όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή φρονεί ότι το σχέδιο αναδιαρθρώσεως είναι ικανό να εξασφαλίσει την εν λόγω αποκατάσταση της βιωσιμότητας, ακόμη και πέραν της εκ μέρους της SNCM εκπληρώσεως των υποχρεώσεων της δημόσιας υπηρεσίας.
- 126 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την αύξηση του στόλου το 2004 κατόπιν της αγοράς από την προσφεύγουσα νέου πλοίου, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή δεν οφείλει να απαντά σε όλους τους πραγματικούς ή νομικούς ισχυρισμούς που προβάλλονται κατά τη διοικητική διαδικασία. Επίσης, αντιθέτως προς τους σχετικούς ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν προκύπτει ούτε από τις γραπτές παρατηρήσεις της 8ης Ιανουαρίου 2003 ούτε από τις αιτιολογικές σκέψεις 169 έως 174 της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες συνοψίζουν, χωρίς να αμφισβητούνται από την προσφεύγουσα, τα επιχειρήματα που προέβαλε κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2004, ότι η προσφεύγουσα επέστησε ιδιαίτερως την προσοχή της Επιτροπής σ' αυτό το σημείο.
- 127 Όσον αφορά το γεγονός ότι, σε άλλες αποφάσεις, η Επιτροπή αποφάνθηκε επί της εγκυρότητας ενισχύσεων προς ναυτιλιακές εταιρίες κατόπιν ενδελεχούς αναλύσεως της οικονομικής εξελίξεως της επιχειρήσεως που επωφελήθηκε από το σχέδιο

αναδιαρθρώσεως, τόσο από πλευράς της ρευστότητάς της όσο και από πλευράς της ικανότητάς της, αφενός, προσπορίσεως κέρδους και, αφετέρου, χρηματοδοτήσεώς της [για παράδειγμα, απόφαση 2002/15/ΕΚ της Επιτροπής, της 8ης Μαΐου 2001, σχετικά με τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων εκ μέρους της Γαλλίας υπέρ της εταιρίας «Bretagne Angleterre Irlande» («BAI» ή «Brittany Ferries») (ΕΕ 2002, L 12, σ. 33)], αρκεί η διαπίστωση ότι ο βαθμός αιτιολογήσεως της απόφασεως αυτής, στην οποία δεν παραπέμπει η προσβαλλόμενη απόφαση προς στήριξη της ίδιας αιτιολογίας της, ουδώς αποδεικνύει, μολονότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε στον ίδιο τομέα, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη και, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί να αναίρεσει το ανωτέρω συμπέρασμα, το ότι δηλαδή από τις αιτιολογικές σκέψεις 300 έως 304 προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αιτιολογημένη με επαρκή νομικά επιχειρήματα όσον αφορά το ζήτημα της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας.

128 Τέλος, στο μέτρο που η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι, προς στήριξη των συμπερασμάτων της σχετικά με την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, βασίστηκε μόνο στα αριθμητικά στοιχεία που έχουν παράσχει οι γαλλικές αρχές, οι οποίες, εξάλλου, διαψεύστηκαν πλέον από τα πραγματικά περιστατικά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εν λόγω αιτίαση, με την οποία αμφισβητείται η βιωσιμότητα των σχετικών εκτιμήσεων της Επιτροπής, δεν ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής. Αυτό ισχύει, ειδικότερα, για το επιχείρημα που αντλείται από τη φερόμενη παράλειψη εξετάσεως της ρευστότητας του δικαιούχου της ενισχύσεως ή από τη μη συνεκτίμηση της αυξήσεως του στόλου την οποία προκάλεσε η αγορά ενός νέου πλοίου από την προσφεύγουσα.

129 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την αιτιολογία του ρεαλιστικού χαρακτήρα των εκδοχών αναδιαρθρώσεως πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί του προσδιορισμού των μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχών

130 Η προσφεύγουσα φρονεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι αιτιολογημένη με επαρκή νομικά επιχειρήματα όσον αφορά τον λόγο για τον οποίο η συμμετοχή της SNCM στην CMN συνιστά στρατηγικής σημασίας συμμετοχή η οποία, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να μεταβιβαστεί.

- 131 Πάντως, από τις αιτιολογικές σκέψεις 348 έως 354 της προσβαλλομένης απόφασης προκύπτει ότι η Επιτροπή εξέθεσε λεπτομερώς με την εν λόγω απόφαση, προς απάντηση στα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα και η Stef-TFE κατά τη διοικητική διαδικασία, τους λόγους για τους οποίους έκρινε ότι η εν λόγω συμμετοχή ήταν σημαντική και δεν έπρεπε να μεταβιβαστεί. Ειδικότερα, η Επιτροπή επισήμανε συναφώς, με τις αιτιολογικές σκέψεις 349 έως 351 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι οι δύο επιχειρήσεις μετείχαν στην εκτέλεση της συμβάσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ότι είχαν προβεί σε ενέργειες στις γραμμές της Κορσικής βαινουσες πέραν των διατάξεων της συμβάσεως του 2002 και ότι οι στόλοι της CMN και της SNCM αλληλοσυμπληρώνονταν. Είναι προφανές ότι οι πληροφορίες αυτές στοιχειοθετούν επαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης επί του σημείου αυτού.
- 132 Όσον αφορά τον ισχυρισμό περί μη συνεκτιμήσεως της αποτιμήσεως των μετοχών της SNCM στην CMN, μολονότι είναι γεγονός ότι από την 174η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης προκύπτει ότι ο ισχυρισμός αυτός προβλήθηκε κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2003, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή δεν υποχρεούται να απαντά σε όλους τους πραγματικούς ή νομικούς ισχυρισμούς που προβάλλονται κατά τη διοικητική διαδικασία. Πρέπει, πάντως, να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αιτιολογημένη με επαρκή νομικά επιχειρήματα επί του ζητήματος της συμμετοχής CMN, με τις αιτιολογικές σκέψεις 348 έως 354. Εξάλλου, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η προσφεύγουσα ήταν σε θέση να αντιληφθεί τη συλλογιστική της Επιτροπής επί του σημείου αυτού, καθόσον από την 256η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης προκύπτει σαφώς ότι η Επιτροπή έκρινε ότι οι άνευ αντικειμένου υπεραξίες δεν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για τον καθορισμό του ύψους των εσόδων της SNCM.
- 133 Κατά τα λοιπά, με τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα για να αντικρούσει τον φερόμενο αντιφατικό χαρακτήρα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης απόφασης επί του σημείου αυτού αμφισβητείται, στην πραγματικότητα, η βασιμότητα της προσβαλλομένης απόφασης. Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα αυτά είναι απορριπτέα διότι δεν ασκούν επιρροή στο πλαίσιο του παρόντος λόγου προσφυγής.
- 134 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας που αφορούν την αιτιολογία του καθορισθέντος ύψους των μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχών πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Συμπέρασμα επί του πρώτου λόγου προσφυγής

- 135 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο πρώτος λόγος προσφυγής, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη πρέπει να απορριφθεί.

3. Επί του δευτέρου λόγου προσφυγής, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ του κανονισμού 659/1999 και των κατευθυντηρίων γραμμών, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως

- 136 Με τον παρόντα λόγο προσφυγής, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως όσον αφορά την εκτίμηση της αντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας μέρους της ενισχύσεως, την ανάλυση των αιτιών που προκάλεσαν οικονομικές δυσχέρειες στη SNCM, την τήρηση των κατευθυντηρίων γραμμών και την αναγκαιότητα επιβολής των συγκεκριμένων όρων από την Επιτροπή.

Προκαταρκτική παρατήρηση όσον αφορά τον έλεγχο που ασκεί το Πρωτοδικείο

- 137 Κατά πάγια νομολογία, για την εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, η άσκηση της οποίας περιλαμβάνει σύνθετες εκτιμήσεις οικονομικής και κοινωνικής φύσεως, οι οποίες πρέπει να πραγματοποιηθούν εντός κοινοτικού πλαισίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Φεβρουαρίου 1987, 310/85, Deuflil κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 901, σκέψη 18, και της 29ης Απριλίου 2004, C-372/97, Ιταλία κατά Επιτροπής, που δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στη Συλλογή, σκέψη 83).

- 138 Ο δικαστικός έλεγχος που εντάσσεται στο πλαίσιο της ασκήσεως της εν λόγω εξουσίας εκτιμήσεως περιορίζεται, συνεπώς, στην εξακρίβωση της τηρήσεως των κανόνων διαδικασίας και αιτιολογίας, καθώς και στον έλεγχο της ακρίβειας των διαπιστωθέντων πραγματικών περιστατικών και της ελλείψεως πλάνης περί το δίκαιο, πρόδηλου σφάλματος εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών ή καταχρήσεως εξουσίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2003, C-409/00, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I-1487, σκέψη 93, και προαναφερθείσα στη σκέψη 137 απόφαση Ιταλία κατά Επιτροπής, σκέψη 83, και αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 5ης Νοεμβρίου 1997, T-149/95, Ducros κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-2031, σκέψη 63, της 6ης Οκτωβρίου 1999, T-123/97, Salomon κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2925, σκέψη 47, T-110/97, Kneissl Dachstein κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2881, σκέψη 46, και προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, σκέψη 282). Ειδικότερα, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να υποκαθιστά την οικονομικού χαρακτήρα εκτίμησή του με εκείνη του εκδότη της αποφάσεως (προαναφερθείσα στη σκέψη 48 απόφαση British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 79).
- 139 Εξάλλου, κατά τη νομολογία, η Επιτροπή δεσμεύεται από τα ρυθμιστικά πλαίσια που θεσπίζει και τις ανακοινώσεις που εκδίδει στον τομέα του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, στο μέτρο που δεν παρεκκλίνουν από τους κανόνες της Συνθήκης και τυγχάνουν αποδοχής από τα κράτη μέλη (προαναφερθείσα στη σκέψη 138 απόφαση Ισπανία κατά Επιτροπής, σκέψη 95, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2004, T-198/01, Technische Glaswerke Ilmenau κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-2717, σκέψη 149, και της 18ης Νοεμβρίου 2004, T-176/01, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-3931, σκέψη 134).
- 140 Από τη νομολογία προκύπτει ότι, όταν η Επιτροπή εκτιμά μια ατομική ενίσχυση υπό το πρίσμα τέτοιων κατευθυντηρίων γραμμών, τις οποίες έχει προηγουμένως εκδώσει, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι υπερβαίνει τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει ή ότι παραιτείται από την άσκησή της. Συγκεκριμένα, αφενός, η Επιτροπή διατηρεί την εξουσία να καταργήσει ή να τροποποιήσει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, αν το επιβάλουν οι περιστάσεις. Αφετέρου, οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές άπτονται ενός οριοθετημένου τομέα και δικαιολογούνται από την επιδίωξη της Επιτροπής να εφαρμόσει μια πολιτική που έχει καθορίσει (προαναφερθείσα στη σκέψη 66 απόφαση Vlaamse Gewest κατά Επιτροπής, σκέψη 89).

- 141 Στο πλαίσιο αυτό, απόκειται, συνεπώς, στο Πρωτοδικείο να εξακριβώσει αν τηρήθηκαν οι επιταγές που η Επιτροπή, αυτή καθαυτήν, επέβαλε με τις συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές (απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιανουαρίου 2002, T-35/99, Keller και Keller Meccanica κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-261, σκέψη 77, και προαναφερθείσα στη σκέψη 138 απόφαση Ducros κατά Επιτροπής, σκέψεις 61 και 62).
- 142 Επίσης, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, η νομιμότητα κοινοτικής πράξεως πρέπει να εκτιμάται βάσει των πραγματικών και νομικών στοιχείων που ισχύουν κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως. Ειδικότερα, οι σύνθετες εκτιμήσεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή πρέπει να εξετάζονται μόνο βάσει των στοιχείων που διέθετε κατά τον χρόνο στον οποίο τις πραγματοποίησε (προαναφερθείσες στη σκέψη 138 αποφάσεις Salomon κατά Επιτροπής, σκέψη 48, και Kneissl Dachstein κατά Επιτροπής, σκέψη 47).
- 143 Τέλος, η διαπίστωση ότι δεν πληρούται ένας από τους όρους εγκρίσεως μιας ενισχύσεως δεν θίγει, αφ' εαυτής, τη νομιμότητα της αποφάσεως χορηγήσεως της ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, η νομιμότητα κοινοτικής πράξεως δεν μπορεί να εξαρτάται, εν γένει, ούτε από ενδεχόμενα προσβολής της ούτε από αναδρομικού αποτελέσματος διαπιστώσεις αφορώσες τον βαθμό αποτελεσματικότητάς της (προαναφερθείσα στη σκέψη 48 απόφαση British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 291, και προαναφερθείσα στη σκέψη 138 απόφαση Salomon κατά Επιτροπής, σκέψη 49).
- 144 Η εξέταση των αιτιάσεων και των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας πρέπει να πραγματοποιηθεί υπό το πρίσμα των προαναφερθεισών αρχών.

Επί των αιτιάσεων που αφορούν τη βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως

- 145 Ο υπό εξέταση λόγος προσφυγής, στο μέτρο που αντλείται από την παράβαση του κανονισμού 659/1999, πρέπει ευθύς εξαρχής να απορριφθεί ως αλυσιτελής.

Συγκεκριμένα, ο εν λόγω κανονισμός, που θέτει τους διαδικαστικούς κανόνες που ισχύουν για την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων, ουδόλως παραβιάζεται από την προβαλλόμενη πλάνη επί των πραγματικών περιστατικών και τα πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως που προσάπτονται στην Επιτροπή, λαμβανομένου, εξάλλου, υπόψη ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε μετά την κίνηση της τυπικής διαδικασίας ελέγχου που προβλέπει το άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ. Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα επιχείρημα για να αποδείξει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβαίνει τον κανονισμό 659/1999 και δεν προσδιορίζει τις διατάξεις του κανονισμού αυτού που φέρεται ότι παραβιάστηκαν από την εν λόγω απόφαση.

- 146 Συνεπώς, ο παρών λόγος προσφυγής πρέπει να εξεταστεί μόνον κατά το μέρος που αφορά την παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών.

Επί της εκτιμήσεως της χορηγήσεως μέρους της ενισχύσεως ως αντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας

- 147 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένα το μέρος της ενισχύσεως που αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, στο μέτρο που, αφενός, έλαβε υπόψη τη μείωση της αξίας του Liamone, μολονότι το πλοίο αυτό δεν εμπίπτει στις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας και, αφετέρου, δεν έλαβε υπόψη τις δυνητικές υπεραξίες που σχετίζονται με τον στόλο που εμπίπτει στις εν λόγω υποχρεώσεις. Η προσφεύγουσα επισημαίνει, εξάλλου, τη σημαντική αύξηση των απωλειών κατά την περίοδο 2000-2001.

- 148 Οι παρούσες αιτιάσεις πρέπει να απορριφθούν ως αλυσιτελείς, στο μέτρο που προβάλλονται για να αποδειχθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση περιέχει εσφαλμένη εκτίμηση της συμβατότητας της ενισχύσεως με το άρθρο 86, παράγραφος 2, ΕΚ, καθόσον η Επιτροπή έκρινε, με την 260ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι έπρεπε να εξεταστεί, ως ενίσχυση αναδιάρθρωσεως, η επίδικη ενίσχυση στο συνολικό της ποσό των 76 εκατομμυρίων, συμπεριλαμβανομένου του μέρους που αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας.

- 149 Αντιθέτως, οι παρούσες αιτιάσεις πρέπει να εξεταστούν υπό την έννοια ότι αμφισβητούν τον εκ μέρους της Επιτροπής καθορισμό του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- 150 Όσον αφορά, πρώτον, τη μείωση της αξίας του Liamone, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η Επιτροπή δεν έλαβε υπόψη, για τον καθορισμό του μέρους της ενισχύσεως που αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, την επιδότηση που χορηγήθηκε για την εν λόγω μείωση αξίας, αλλά, αντιθέτως, όπως προκύπτει σαφώς από την 257η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 11, της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφαίρεσε το ποσό της εν λόγω επιδοτήσεως από τον υπολογισμό της. Σε σχετική ερώτηση που της υπέβαλε, εξάλλου, το Πρωτοδικείο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η προσφεύγουσα δέχθηκε ρητώς ότι η ερμηνεία που έδωσε στο σημείο αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως ήταν εσφαλμένη.
- 151 Κατά συνέπεια, το ποσό των 53,48 εκατομμυρίων ευρώ που η Επιτροπή έκρινε ότι αντιστοιχεί στα μη αντισταθμιζόμενα έξοδα των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας τα οποία ανέλαβε η SNCM στις γραμμές της Κορσικής κατά την περίοδο 1991-2001 δεν λαμβάνει υπόψη τη μείωση της αξίας του Liamone.
- 152 Όσον αφορά, δεύτερον, τις δυνητικές υπεραξίες που σχετίζονται με τον στόλο που εμπίπτει στις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, η προσφεύγουσα διαπιστώνει ότι η αξία πωλήσεως πέντε πλοίων που καλύφθηκαν από τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας στις 31 Δεκεμβρίου 2001 υπερβαίνει κατά 22,2 εκατομμύρια ευρώ την καθαρή λογιστική αξία τους. Κατά την προσφεύγουσα, οι απώλειες που υπέστη την περίοδο 1991-2001 στη γραμμή της Κορσικής, οι οποίες αντιστοιχούν, κατά την Επιτροπή, στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, θα έπρεπε, ως εκ τούτου, να αφαιρεθούν από το ποσό των εν λόγω υπεραξιών.
- 153 Συναφώς, επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση, η οποία εξάλλου δεν αμφισβητείται, ότι οι προβαλλόμενες λανθάνουσες υπεραξίες δεν συμπεριελήφθησαν στους

λογαριασμούς της SNCM για το 2000 και το 2001, λογαριασμοί οι οποίοι επιβεβαιώθηκαν από λογιστές. Όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, χωρίς να διαψεύδεται από την προσφεύγουσα, όπως εξάλλου επιβεβαιώθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, από την εφαρμογή των γενικών αρχών της λογιστικής, και ιδίως από την αρχή της σώφρονος διαχείρισεως, προκύπτει ότι μια επιχείρηση δεν δικαιούται, καταρχήν, να επανεκτιμά το ποσό του ενεργητικού της με την αιτιολογία ότι η αξία πωλήσεώς του είναι ανώτερη της λογιστικής αξίας του. Αντιστρόφως, σύμφωνα με τις ίδιες αρχές, μια επιχείρηση πρέπει να προβαίνει σε πρόωρη μείωση αξίας, όταν η αξία πωλήσεως των στοιχείων του ενεργητικού είναι κατώτερη της λογιστικής αξίας του.

154 Βεβαίως, η προσφεύγουσα διατείνεται εν γένει, στο πλαίσιο άλλων αιτιάσεων, ότι οι προσωρινοί λογαριασμοί που είχε στην κατοχή της η Επιτροπή κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως διέφεραν από τους τελικούς λογαριασμούς που ενέκριναν οι εμπειρογνώμονες, στους οποίους επετράπη η πρόσβαση μετά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν παρέχει κανένα στοιχείο προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού και ότι ουδέποτε απέδειξε ότι οι προσωρινοί λογαριασμοί διαφέρουν από τους επιβεβαιωθέντες τελικούς λογαριασμούς.

155 Ακολούθως, και κυρίως, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η Επιτροπή τόνισε, με την 272η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι δύο από τα πέντε πλοία που καλύφθηκαν πριν από το 2002 από τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας βρίσκονταν σε υποθήκη, ενώ, για τα λοιπά τρία πλοία η εταιρία δεν είχε βρει τράπεζες έτοιμες να τα αποδεχθούν ως εγγύηση υποθήκης. Συναφώς, η Επιτροπή διαπίστωσε τα εξής: «Το επίπεδο χρέους της επιχείρησης και η αδυναμία της αυτοχρηματοδότησής της, που παρουσιάζεται λεπτομερώς παρακάτω και καθιστά μετά βίας πιθανό να αντεπεξέλθει στο υπάρχον χρέος, δεν είναι πράγματι πιθανό να οδηγήσει μια τράπεζα, ενεργώντας ως ιδιώτης δανειστής και υπό συνθήκες αγοράς, να προτείνει συμπληρωματικό δάνειο στη SNCM. Ο κίνδυνος για έναν τέτοιο δανειστή να μην καταφέρει η SNCM να εξοφλήσει τις δόσεις ενός δανείου θα ήταν πράγματι σημαντικός δεδομένων των οικονομικών πόρων που διαθέτει. Παρόμοιες δυσκολίες δεν θα επέτρεπαν στη SNCM να προσφύγει σε διαδικασίες lease-back για να μειώσει το χρέος της. Η εμπειρία της Επιτροπής όσον αφορά τις κατασχέσεις πλοίων ή αεροπλάνων δείχνει ότι αυτό δεν είναι εύκολα εφικτό στην πράξη, όταν αυτά τα στοιχεία ενεργητικού προορίζονται για συγκοινωνιακές εξυπηρετήσεις εθνικού ή περιφερειακού ενδιαφέροντος.» Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί τις διαπιστώσεις αυτές, δεν παρέχει, στο πλαίσιο των υπό εξέταση αιτιάσεων, κανένα συγκεκριμένο στοιχείο δυνάμενο να τις αντικρούσει.

- 156 Τέλος, στο μέτρο που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η SNCM θα έπρεπε να πραγματοποιήσει τις προβαλλόμενες υπεραξίες προκειμένου να αποκομίσει πρόσθετα έσοδα και να μειώσει με τον τρόπο αυτό τις απώλειες που απορρέουν από την άσκηση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί, καθόσον προϋποθέτει την πώληση των συγκεκριμένων πλοίων στα οποία η SNCM επέβαλε υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
- 157 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν απέκλεισε από τον υπολογισμό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας τις λανθάνουσες υπεραξίες επί των πλοίων που καλύφθηκαν από τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
- 158 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, δεν προκύπτει έλλειψη συνοχής σε σχέση με τη μέθοδο που εφαρμόστηκε στην απόφαση 2002/149. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από την 102η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, για τη διόρθωση του ποσού των απωλειών που προκλήθηκαν από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, μόνον το ποσό των υπεραξιών που πράγματι πραγματοποιήθηκαν στα τρία πλοία τα οποία μεταβιβάστηκαν κατά την περίοδο 1991-1999. Από την εν λόγω απόφαση δεν προκύπτει, αντιθέτως, ότι η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη λανθάνουσες υπεραξίες επί άλλων πλοίων τα οποία δεν είχαν όντως μεταβιβασθεί. Συνεπώς, μολονότι είναι γεγονός ότι, με την απόφαση 2002/149, η Επιτροπή κλήθηκε να διορθώσει το λογιστικό αποτέλεσμα της SNCM στη γραμμή της Κορσικής, επιβάλλοντάς της μια λογιστική υπεραξία η οποία δεν περιλαμβανόταν στα σχετικά με την εν λόγω γραμμή στοιχεία, καθόσον αποτελούσε αντικείμενο άλλης κατηγορίας στοιχείων, η προκείμενη κατάσταση είναι εντελώς διαφορετική, καθόσον η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν διόρθωσε το λογιστικό αποτέλεσμα της SNCM, λαμβάνοντας υπόψη δυνητικές υπεραξίες οι οποίες δεν είχαν περιληφθεί στους λογαριασμούς.
- 159 Όσον αφορά το στοιχείο που επικαλείται η προσφεύγουσα σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή έλαβε, αντιθέτως, υπόψη για τον καθορισμό του κόστους αναδιαρθρώσεως τη μείωση της αξίας του Liamone, αρκεί η διαπίστωση ότι το στοιχείο αυτό, όπως προαναφέρθηκε, απορρέει από την αυστηρή εφαρμογή λογιστικών κανόνων οι οποίοι δεν αμφισβητήθηκαν από την προσφεύγουσα.

- 160 Όσον αφορά, τρίτον, την προβαλλόμενη σημαντική αύξηση των απωλειών της SNCM κατά την περίοδο 2000-2001, αρκεί η διαπίστωση ότι το στοιχείο αυτό, πέραν του ότι δεν αναιρεί τη διαπίστωση που περιλαμβάνει η 256η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με την οποία η SNCM υπέστη σημαντικές απώλειες κατά την περίοδο 1991-2001 στο σύνολο των γραμμών της Κορσικής που καλύπτονται από υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ακόμη και αν θεωρηθεί αληθές, επιβεβαιώνει την εν λόγω διαπίστωση και, συνεπώς, ουδόλως αναιρεί την ανάλυση της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το μέρος της ενισχύσεως που αντιστοιχεί στην υποαντισταθμίση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- 161 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα όσον αφορά τον καθορισμό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της αναλύσεως των αιτιών που οδήγησαν στις οικονομικές δυσχέρειες της SNCM

- 162 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι οι δυσχέρειες της SNCM δεν προκλήθηκαν λόγω των δεσμεύσεων που επιβάλλουν οι υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, αλλά από την πλεονάζουσα προσφορά της, η οποία προκύπτει από την εφαρμογή πολιτικής υπερβολικών επενδύσεων σε νέα πλοία.
- 163 Συναφώς, επιβάλλεται, καταρχάς, να υπομνησθεί ότι, κατά το σημείο 33 των κατευθυντηρίων γραμμών, «[σ]το σχέδιο αναδιαρθρώσεως περιγράφονται οι συνθήκες που προκάλεσαν τις δυσχέρειες της επιχειρήσεως, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσον είναι πρόσφορα τα προτεινόμενα μέτρα».
- 164 Κατά συνέπεια, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, η ανάλυση των αιτιών των δυσχερειών της SNCM, στην οποία προέβη με τις αιτιολογικές σκέψεις 263 έως 281

της προσβαλλομένης απόφασης, εξετάζοντας ιδίως την πολιτική αγοράς πλοίων της SNCM, καθώς και τη σημασία του λογαριασμού αμοιβών, των ενδιάμεσων αγορών και των δεσμεύσεων δημόσιας υπηρεσίας, δεν είναι απαραίτητη αυτή καθαυτή, αλλά απαιτείται μόνο για να εξακριβωθεί αν τα προτεινόμενα μέτρα είναι πρόσφορα για την αντιμετώπιση των εν λόγω δυσχερειών και, ως εκ τούτου, για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της οικείας επιχειρήσεως.

- 165 Κατά συνέπεια, εν προκειμένω, οι αιτιάσεις που προβάλλει η προσφεύγουσα όσον αφορά την εκ μέρους της SNCM υποβολή πλεονάζουσας προσφοράς δεν αποδεικνύουν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλημμέλεια, παρά μόνον αν μπορούν να αποδείξουν ότι τα μέτρα που προβλέπει η προσβαλλόμενη απόφαση προς άρση των αμφιβολιών που εγείρει σχετικώς η Επιτροπή είναι ακατάλληλα.
- 166 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή, αφού τόνισε, με την 333η αιτιολογική σκέψη, ότι «η μείωση του στόλου που προβλέπεται από το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να είναι [...] σε αναλογία με την πολιτική αγοράς πλοίων που ακολούθησε η SNCM τα προηγούμενα έτη», έκρινε, με τις αιτιολογικές σκέψεις 336 έως 339 της προσβαλλομένης απόφασης, ότι ήταν σκόπιμο, χωρίς να διαπιστώσει την ύπαρξη πλεονάζουσας προσφοράς εκ μέρους της SNCM ή να προσδιορίσει ποσοτικώς την προσφορά αυτή, να επιβληθούν στη SNCM, πέραν της δεσμεύσεως για τη μεταβίβαση τεσσάρων πλοίων την οποία ανέλαβε στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιαρθρώσεως, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 101 και 315, τρεις επιπλέον όροι με σκοπό τη μείωση της μεταφορικής ικανότητάς της, ήτοι ο περιορισμός του στόλου του ομίλου SNCM στον σημερινό αριθμό πλοίων κατόπιν της πωλήσεως τεσσάρων πλοίων, η απαγόρευση στη SNCM να ανανεώσει για συγκεκριμένη περίοδο τον στόλο της και ο περιορισμός του ετήσιου αριθμού δρομολογίων στις διάφορες θαλάσσιες συνδέσεις με προορισμό την Κορσική. Κατά τα σημεία 35 και 36 των κατευθυντηρίων γραμμών, οι όροι αυτοί καταμαρτυρούν την επιδίωξη της Επιτροπής, η οποία εκφράζεται με τις αιτιολογικές σκέψεις 311 έως 317 της προσβαλλομένης απόφασης, να μειώσει τις δυσμενείς για τους ανταγωνιστές συνέπειες της ενισχύσεως, περιορίζοντας την παρουσία της SNCM στην παραδοσιακή αγορά της, ήτοι στην εξυπηρέτηση των συνδέσεων της Κορσικής.

- 167 Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι, μολονότι, με τις παρούσες αιτιάσεις, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η προσφορά της SNCM είναι υπερβολική, δεν εξηγεί, αντιθέτως, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η δέσμευση των γαλλικών αρχών να μεταβιβάσουν τέσσερα πλοία και οι προαναφερθέντες πρόσθετοι όροι που επέβαλε η Επιτροπή δεν αποτελούν πρόσφορα μέτρα για την άρση της προβαλλόμενης πλεονάζουσας μεταφορικής ικανότητας.
- 168 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι σχετικές αιτιάσεις της προσφεύγουσας δεν ασκούν επιρροή.
- 169 Εν πάση περιπτώσει, οι αιτιάσεις αυτές δεν ευσταθούν.
- 170 Πρώτον, ο ισχυρισμός ότι η Επιτροπή διαπίστωσε, με την 271η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η SNCM δεν είχε προβεί σε υπερβολικές επενδύσεις κατά τα τελευταία έτη για την ανανέωση του στόλου της, στηριζόμενη στην εξέλιξη των καθαρών ακινητοποιήσεων σε πλοία και όχι στην εξέλιξη της μεταφορικής ικανότητας που προσφέρει η SNCM από πλευράς προσφερόμενων θέσεων, πρέπει να απορριφθεί.
- 171 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή, εξετάζοντας την εξέλιξη των καθαρών ακινητοποιήσεων πλοίων, δεν επιδίωξε να εξακριβώσει αν η προσφορά της SNCM ήταν πλεονάζουσα, αλλά, όπως προκύπτει ρητώς από τη 270ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και από το σημείο III 2 της αποφάσεως περί κινήσεως της διαδικασίας, αν ήταν εύλογες οι αποφάσεις αγοράς της εταιρίας, προκειμένου να καταστεί σαφές ότι οι απώλειες του παρελθόντος δεν απέρρεαν από άλλους παράγοντες, πλην των σημαντικών υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας κατά την περίοδο 1991-2001. Η Επιτροπή, αφού ανέλυσε την εξέλιξη των καθαρών ακινητοποιήσεων πλοίων της SNCM και διαπίστωσε ότι η SNCM δεν είχε προβεί σε υπερβολικές επενδύσεις, εξέτασε, με την 272η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, το χρέος της SNCM που προέκυψε από την αγορά των οικείων πλοίων.

- 173 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας στηρίζεται σε ασφαλή ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 173 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα όσον αφορά την εξέλιξη της μεταφορικής ικανότητας των πλοίων από πλευράς χωρητικότητας αντικρούουν τη θέση της, καθόσον προκύπτει σαφώς, πράγμα που εξάλλου δεν αμφισβητήθηκε, ότι η ικανότητα αυτή μειώθηκε, λαμβανομένης υπόψη της πωλήσεως τεσσάρων πλοίων κατόπιν της ανανεώσεως και της αγοράς τριών άλλων πλοίων. Συναφώς, ο ισχυρισμός που προβάλλει η προσφεύγουσα με το υπόμνημα απαντήσεως, κατά τον οποίο η μέση μεταφορική ικανότητα των τριών νέων πλοίων είναι μεγαλύτερη εκείνης του παλαιού στόλου, πρέπει να απορριφθεί διότι δεν ασκεί επιρροή, δεδομένου ότι η μέση προβαλλόμενη μεταφορική ικανότητα αποτελεί αμιγώς θεωρητικό στοιχείο το οποίο ουδόλως αντιστοιχεί στην πραγματική μεταφορική ικανότητα των πλοίων της SNCM.
- 174 Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι η εν λόγω μείωση της μεταφορικής ικανότητας δεν είναι ανάλογη της μείωσης των δρομολογίων που υπέστη η SNCM και ήταν επιβεβλημένη κατά μείζονα λόγο δεδομένης της προβαλλομένης μείωσης του κύκλου εργασιών της SNCM, της μείωσης της σημασίας των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας και της αύξησεως του αριθμού δρομολογίων που πραγματοποιεί η προσφεύγουσα, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν ασκεί επιρροή, καθόσον αυτοί είναι οι κύριοι λόγοι για τους οποίους η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο, χωρίς να διαπιστώσει την ύπαρξη πλεονάζουσας προσφοράς εκ μέρους της SNCM ή να προσδιορίσει ποσοτικώς την προσφορά αυτή, να μειώσει την προσφερόμενη μεταφορική ικανότητα της SNCM μέσω της επιβολής διαφόρων όρων. Επιβάλλεται εκ νέου η διαπίστωση ότι, μολονότι η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν διαπίστωσε τον πλεονάζοντα χαρακτήρα της προσφοράς της SNCM, δεν αμφισβητεί τα σχετικά μέτρα που έλαβε η Επιτροπή ως αντιστάθμιση προς όφελος των ανταγωνιστών.
- 175 Εν πάση περιπτώσει, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι απέδειξε τον πλεονάζοντα χαρακτήρα της προσφοράς της SNCM, επικαλούμενη το ότι το πλοίο Pascal Paoli, που εκτελεί δρομολόγια στη γραμμή Μασσαλία-Μπαστία, έχει μεγαλύτερη χωρητικότητα από εκείνη που προβλέπει η σύμβαση του 2002.

Συγκεκριμένα, από το παράρτημα Ι της εν λόγω συμβάσεως προκύπτει σαφώς ότι προβλέπεται ελάχιστος αριθμός θέσεων προκειμένου να εξασφαλισθεί μια ελάχιστη υπηρεσία, καλούμενη «βασική». Επίσης, η Επιτροπή επισήμανε, χωρίς να διαψευστεί από την προσφεύγουσα, ότι το πλοίο Pascal Paoli προσέφερε αριθμό καμπίνων αυστηρώς αντίστοιχο με τις υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας.

- 176 Όσον αφορά, δεύτερον, τον ισχυρισμό ότι οι απώλειες της SNCM αυξήθηκαν κατά τα έτη 2000 και 2001, ήτοι ακριβώς κατά τα έτη παραδόσεως του Liamone και παραγγελίας του Danielle Casanova, αρκεί η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν παρέχει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο το οποίο αποδεικνύει την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των τελευταίων αυτών στοιχείων και της αυξήσεως των απωλειών της SNCM.
- 177 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω σκέψεων, οι αιτιάσεις περί των αιτιών που οδήγησαν στις δυσχέρειες της SNCM πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

Επί της τηρήσεως των κατευθυντηρίων γραμμών

- 178 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και σε πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως ως προς την τήρηση των όρων που θέτουν οι κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της δικαιούχου της ενισχύσεως επιχειρήσεως ως προβληματικής επιχειρήσεως, την εκτίμηση της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας, την πρόληψη των αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και τον περιορισμό της ενισχύσεως στο ελάχιστο ποσό.
- 179 Καταρχάς, πρέπει να τονιστεί ότι, με τις αιτιάσεις αυτές, η προσφεύγουσα απλώς επικαλείται την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση των όρων που θέτουν οι κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τα τέσσερα προαναφερθέντα σημεία, χωρίς να προβάλλει έλλειψη νομιμότητας των εν λόγω κατευθυντηρίων γραμμών από πλευράς του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ.

180 Υπό τις συνθήκες αυτές, η εξέταση των εν λόγω αιτιάσεων πρέπει να περιοριστεί στην εξακρίβωση της εκ μέρους της Επιτροπής τηρήσεως των κατευθυντηρίων γραμμών της και δεν μπορεί να επεκταθεί στη νομιμότητα των εν λόγω όρων από πλευράς της Συνθήκης ΕΚ. Ελλείψει σχετικού επιχειρήματος της προσφεύγουσας, το ζήτημα αυτό δεν συγκαταλέγεται στους λόγους που το Πρωτοδικείο μπορεί ή πρέπει να εξετάζει αυτεπαγγέλτως (βλ., μεταξύ άλλων, προαναφερθείσα στη σκέψη 52 απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 67).

181 Οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προβάλλει η προσφεύγουσα πρέπει να εκτιμηθούν υπό το πρίσμα της προκαταρκτικής αυτής παρατηρήσεως, προκειμένου να αποδειχθεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει τις κατευθυντήριες γραμμές.

— Επί του χαρακτηρισμού της SNCM ως προβληματικής επιχειρήσεως

182 Η προσφεύγουσα προσάπτει, κατ' ουσίαν, στην Επιτροπή ότι διαπίστωσε ότι η SNCM ήταν προβληματική επιχείρηση, λαμβάνοντας υπόψη την εξαφάνιση του εταιρικού κεφαλαίου της και στηριζόμενη στην καθαρή λογιστική αξία του ενεργητικού, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τη δυνατότητα κινητοποίησης ορισμένων στοιχείων του.

183 Επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, μολονότι δεν υφίσταται κοινοτικός ορισμός της προβληματικής επιχειρήσεως, η Επιτροπή έκρινε, με το σημείο 4 των κατευθυντηρίων γραμμών, ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική «εφόσον δεν είναι ικανή, με δικούς της οικονομικούς πόρους ή με τους πόρους που είναι πρόθυμοι να συνεισφέρουν οι ιδιοκτήτες/μέτοχοί της και οι πιστωτές της, να ανακόψει τη ζημιογόνο πορεία η οποία θα την οδηγήσει, ελλείψει εξωτερικής παρέμβασης από το κράτος, προς μια σχεδόν βέβαιη οικονομική εξαφάνιση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα».

184 Κατά το σημείο 5, στοιχείο α', των κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή φρονεί ότι, «[σ]υγκεκριμένα, μια επιχείρηση θεωρείται σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως μεγέθους, ως προβληματική [...] εάν πρόκειται για εταιρία οι εταίροι της οποίας έχουν περιορισμένη ευθύνη, εφόσον έχει εξαφανισθεί πάνω από το ήμισυ του εγγεγραμμένου της κεφαλαίου και άνω του ενός τετάρτου του κεφαλαίου αυτού έχει χαθεί στη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών». Εξάλλου, η Επιτροπή επισημαίνει, με το σημείο 6 των κατευθυντηρίων γραμμών, τα εξής:

«Συνήθως, οι δυσχέρειες μιας επιχείρησης εκδηλώνονται με αύξηση των ζημιών, μείωση του κύκλου εργασιών, διόγκωση των αποθεμάτων, πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, μείωση του ακαθάριστου περιθωρίου αυτοχρηματοδότησης, αυξανόμενη δανειοληψία, αύξηση των οικονομικών επιβαρύνσεων καθώς και εξασθένηση ή εξαφάνιση της αξίας του καθαρού ενεργητικού [...] Σε όλες τις περιπτώσεις, η επιχείρηση δεν είναι επιλέξιμη παρά μόνον εφόσον διαπιστωθεί η αδυναμία της να εξασφαλίσει την ανάκαμψή της με δικούς της πόρους ή με την εξαφάνιση κεφαλαίων από τους ιδιοκτήτες/μετόχους ή τους πιστωτές της.»

185 Συνεπώς, μολονότι, κατά τις κατευθυντήριες γραμμές, μια επιχείρηση θεωρείται «σε όλες τις περιπτώσεις» προβληματική όταν έχει εξαφανισθεί σημαντικό μέρος του εταιρικού κεφαλαίου της, τίποτα δεν εμποδίζει μια επιχείρηση να αποδείξει με άλλα στοιχεία, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν, ότι αντιμετωπίζει οικονομικές δυσχέρειες κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών, ακόμη και αν δεν υπέστη απώλεια σημαντικού μέρους του εταιρικού κεφαλαίου της.

186 Εν προκειμένω, η Επιτροπή έκρινε ότι η SNCM πληρούσε τόσο τον όρο του σημείου 5, στοιχείο α', των κατευθυντηρίων γραμμών όσο και τον όρο του σημείου 6. Ως εκ τούτου, αφού διαπίστωσε, με την 291η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η SNCM απώλεσε περισσότερο από το ήμισυ του εταιρικού κεφαλαίου της, από το οποίο το ένα τέταρτο και πλέον είχε εξαφανισθεί κατά το τελευταίο έτος, επισήμανε, με τις αιτιολογικές σκέψεις 292 έως 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι προέκυπτε από άλλα στοιχεία ότι η SNCM ήταν προβληματική επιχείρηση κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών. Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε την αύξηση των απωλειών, τη μείωση του κύκλου

εργασιών, το αυξανόμενο χρέος, την αύξηση των χρηματοοικονομικών δαπανών, τη μείωση των ιδίων κεφαλαίων, την αποδυνάμωση των ιδίων κεφαλαίων από πλευράς του μεγέθους της επιχειρήσεως, της αναγκαιότητας αυτοχρηματοδότησεως και του καθαρού πάγιου ενεργητικού, καθώς και τη μείωση της δυνατότητας αυτοχρηματοδότησεως. Ακολουθώντας, με την 295η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι γαλλικές αρχές της είχαν επιβεβαιώσει ότι οι τράπεζες αρνούνταν να δανείσουν χρήματα στη SNCM λόγω του χρέους της, παρότι η SNCM πρότεινε ως εγγύηση τα τελευταία πλοία της τα οποία δεν βαρύνονταν με υποθήκη ή με άλλα παρεμφερή βάρη.

187 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολονότι, με τις παρούσες αιτιάσεις, η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι πληρούται ο όρος του σημείου 5, στοιχείο α', των κατευθυντηρίων γραμμών, δεν αμφισβητεί, αντιθέτως, τις τελευταίες αυτές διαπιστώσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως.

188 Επιπλέον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, καταρχάς, ότι ο σχετικός με το έτος 2002 ισολογισμός της SNCM δεν επιβεβαιώθηκε από τους ελεγκτές. Επιβάλλεται, ωστόσο, η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν αποδεικνύεται με κανένα συγκεκριμένο στοιχείο.

189 Στο μέτρο που η προσφεύγουσα προσήψε, με την αιτίαση αυτή, στην Επιτροπή ότι στηρίχθηκε, κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε προσωρινούς λογαριασμούς, στοιχείο που δεν αμφισβητείται και αναφέρεται ρητώς στις αιτιολογικές σκέψεις 17 και 293 της προσβαλλομένης αποφάσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν προβάλλει κανένα σχετικό επιχείρημα το οποίο αποδεικνύει ότι οι τελικοί λογαριασμοί διέφεραν από τους προσωρινούς.

190 Οι προδήλως αβάσιμοι ισχυρισμοί που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς της SNCM πρέπει, συνεπώς, να απορριφθούν εξ αρχής.

- 191 Ακολούθως, όσον αφορά ειδικότερα τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις αιτιολογικές σκέψεις 293 και 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα αμφισβητεί μόνον την ανάλυση της Επιτροπής σχετικά με τη δυνατότητα αυτοχρηματοδότησεως της SNCM. Πρέπει, πάντως, να γίνει δεκτό ότι τα άλλα στοιχεία που περιέχει η προσβαλλόμενη απόφαση και ιδίως τα σχετικά με το ύψος των απωλειών και των χρηματοοικονομικών χρεών μπορούν, αφ' εαυτών, να αποδείξουν ότι η SNCM είχε χαρακτηρήρα προβληματικής επιχειρήσεως. Βεβαίως, με τις παρατηρήσεις της επί των παρεμβάσεων, η προσφεύγουσα αμφισβητεί για πρώτη φορά το ύψος των χρεών της SNCM, χωρίς ωστόσο να εξηγεί τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι το προβαλλόμενο σφάλμα είναι ικανό να μεταβάλλει την εκ μέρους της Επιτροπής ανάλυση όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της SNCM ως προβληματικής επιχειρήσεως. Η προσφεύγουσα, πάντως, με τα υπομνήματά της, τόνισε επανειλημμένως και με emphaticό τρόπο τη σημαντική αύξηση των χρεών της SNCM κατά τα έτη 2000 και 2001 λόγω φερόμενων υπερβολικών επενδύσεων σε πλοία.
- 192 Τα στοιχεία αυτά δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να αμφισβητηθούν από τον ισχυρισμό, ο οποίος προβάλλεται για πρώτη φορά με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι η SNCM επιδόθηκε σε πόλεμο τιμών. Συγκεκριμένα, η συμπεριφορά αυτή ουδόλως απάδει προς την ύπαρξη οικονομικών δυσχερειών. Αντιθέτως, το ότι η SNCM εφαρμόζει πολύ χαμηλές τιμές, ενδεχομένως κατώτερες των εξόδων της, συνηγορεί υπέρ του χαρακτηρισμού της ως προβληματικής επιχειρήσεως, καθόσον η συμπεριφορά αυτή μπορεί να επιφέρει οικονομικής φύσεως απώλειες. Όσον αφορά το στοιχείο, το οποίο επίσης περιλαμβάνεται στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι η SNCM προσέλαβε νέο γενικό διευθυντή το 2003, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη για την εξέταση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον είναι μεταγενέστερο της εκδόσεώς της.
- 193 Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι, αντιθέτως προς τις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή με τη 295η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ορισμένα πλοία μπορούσαν να κινητοποιηθούν και να χρησιμεύσουν ως εγγύηση σε τράπεζες, αρκεί η διαπίστωση ότι δεν αποδεικνύεται με κανένα συγκεκριμένο στοιχείο. Επιπλέον, με τις παρατηρήσεις της επί των παρεμβάσεων, η προσφεύγουσα επισημαίνει, συναφώς, ότι, σύμφωνα με το υπόμνημα παρεμβάσεως της SNCM, η εταιρία αυτή έλαβε δάνειο ύψους 22,5 εκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2001 και ότι κατάφερε να της χορηγηθεί βραχυπρόθεσμο δάνειο 40 εκατομμυρίων ευρώ το 2002. Ωστόσο, κατόπιν σχετικής ερωτήσεως του Πρωτο-

δικείου, η SNCM εξήγησε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι το εν λόγω «δάνειο» αντιστοιχούσε, στην πραγματικότητα, σε μια σειρά υπαρχόντων δανείων που είχαν εξαντληθεί πλήρως κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε την εξήγηση αυτή, η οποία, κατά τα λοιπά, επιβεβαιώνεται με την 272η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, με την οποία η Επιτροπή επισημαίνει ότι, λαμβανομένου υπόψη του χρέους της SNCM και της ελλείψεως δυνατότητας αυτοχρηματοδοτήσεως, καμία τράπεζα που λειτουργεί ως ιδιώτης δανειστής υπό τους όρους της αγοράς δεν προτίθεται να προτείνει «συμπληρωματικό» δάνειο στη SNCM. Εν πάση περιπτώσει, το ότι η SNCM μπόρεσε ή θα μπορούσε να είχε λάβει τραπεζικά δάνεια το 2002 δεν αναιρεί το γεγονός ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι τράπεζες αρνούνταν πλέον να χορηγήσουν στη SNCM κάθε είδους νέο δάνειο. Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διαπίστωση που περιλαμβάνει η 295η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και η οποία περιλαμβάνεται επίσης, κατ' ουσίαν, στη 272η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως έχει αποδειχθεί αληθής.

194 Ως εκ τούτου, το ότι η SNCM έχει χαρακτήρα προβληματικής επιχειρήσεως, κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών, αποδεικνύεται με επαρκή νομικά επιχειρήματα, βάσει των στοιχείων που αριθμούνται στις αιτιολογικές σκέψεις 293 και 294 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

195 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις που προέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου να αμφισβητήσει τις διαπιστώσεις της Επιτροπής όσον αφορά την εξαφάνιση του εταιρικού κεφαλαίου της SNCM δεν ασκούν επιρροή.

196 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται, συναφώς, η επισήμανση ότι, μολονότι η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή την υποτίμηση της αξίας των στοιχείων ενεργητικού της SNCM, κατόπιν της εφαρμογής μιας αυστηρώς λογιστικής προσεγγίσεως στηριζόμενης στην καθαρή αξία των στοιχείων ενεργητικού, χωρίς να λάβει υπόψη την αξία πωλήσεώς τους συνυπολογίζοντας τη δυνατότητα κινητοποίησης ορισμένων από τα στοιχεία αυτά, δεν εξηγεί τους λόγους για τους οποίους φρονεί ότι η συνεκτίμηση της αξίας πωλήσεως των εν λόγω στοιχείων ενεργητικού μπορεί να οδηγήσει σε ουσιαδώς διαφορετικό συμπέρασμα από εκείνο της προσβαλλομένης αποφάσεως, στο ότι δηλαδή, αντιθέτως προς τις διαπιστώσεις της εν λόγω αποφάσεως, η SNCM δεν απώλεσε το ήμισυ του κεφαλαίου της και το

ένα τέταρτο του κεφαλαίου αυτού δεν εξαφανίστηκε κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους. Αντιθέτως, με τις παρατηρήσεις της επί των παρεμβάσεων, η προσφεύγουσα δέχεται την εξαφάνιση του ενός τετάρτου του εταιρικού κεφαλαίου κατά τη διάρκεια των δώδεκα τελευταίων μηνών. Ομοίως, μολονότι, όπως προαναφέρθηκε, η προσφεύγουσα επισημαίνει ότι ορισμένα πλοία θα μπορούσαν να κινητοποιηθούν και να χρησιμεύσουν ως εγγύηση σε τράπεζες, δεν παρέχει κανένα αριθμητικό ή άλλο συγκεκριμένο στοιχείο προς στήριξη της απόψεως αυτής, πλην των στοιχείων που παρέσχε η ίδια η SNCM, τα οποία, όπως προαναφέρθηκε στη σκέψη 193, δεν μπορούν να αντικρούσουν την ανάλυση της προσβαλλομένης απόφασης επί του σημείου αυτού.

197 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας όσον αφορά την εξαφάνιση του εταιρικού κεφαλαίου της SNCM δεν ασκούν επιρροή και δεν ευσταθούν.

198 Για τους λόγους αυτούς, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της SNCM ως προβληματικής επιχειρήσεως πρέπει να απορριφθούν.

— Επί της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας

199 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν προέβλεψε ενδιάμεση επιλογή μεταξύ της εξακολουθήσεως της δραστηριότητας της SNCM χάρη στη χορήγηση της ενισχύσεως και της εξαφάνισεως της επιχειρήσεως αυτής λόγω μη χορηγήσεως της εν λόγω ενισχύσεως.

200 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι εν λόγω αιτιάσεις εκκινούν από εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης απόφασης. Συγκεκριμένα, όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν δέχθηκε καμία από τις ακραίες λύσεις που πρότεινε η προσφεύγουσα, αλλά προτίμησε, σύμφωνα με την άποψη που ασπάζεται η προσφεύγουσα, μια ενδιάμεση λύση.

- 201 Πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις 300 έως 302 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η SNCM δεσμεύθηκε, προκειμένου να εξασφαλίσει την αποκατάσταση της βιωσιμότητάς της, αφενός, να αναδιοργανώσει τις δραστηριότητές της προς το Μαγκρέμπ, λαμβανομένων υπόψη των προοπτικών ενισχύσεως της αγοράς αυτής, και, αφετέρου, να εγκαταλείψει τις δραστηριότητες που, ακόμη και μετά την αναδιάρθρωση, εξακολουθούσαν να είναι διαρθρωτικώς ελλειμματικές, ιδίως τη σύνδεση μεταξύ της Ιταλίας και της Κορσικής την οποία εξυπηρετούσε η Corsica Marittima.
- 202 Επίσης, με τις αιτιολογικές σκέψεις 315 έως 317 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, προκειμένου να αποτρέψει το ενδεχόμενο αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, επέβαλε στη SNCM, πέραν της παύσεως της εξυπηρητήσεως της συνδέσεως μεταξύ Ιταλίας και Κορσικής, τη σχεδόν πλήρη απόσυρση από τις συνδέσεις μεταξύ της Τουλόν και της Κορσικής, τον περιορισμό του ετήσιου αριθμού δρομολογίων από το 2003 και εφεξής, ιδίως στη γραμμή Νίκαια-Κορσική, καθώς και την πώληση τεσσάρων πλοίων. Επιπλέον, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο, προκειμένου να αποτρέψει το ενδεχόμενο η SNCM να διαθέσει τα πλεονάσματα ρευστότητας σε επιθετικές δραστηριότητες δυνάμενες να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά, να της απαγορεύσει τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, πλην των δαπανών αναδιοργανώσεως της δραστηριότητας προς το Μαγκρέμπ, ακόμη και για αντικατάσταση των υπαρχόντων πλοίων.
- 203 Τέλος, προς διαφύλαξη του κοινού συμφέροντος, η Επιτροπή επέβαλε επίσης στη SNCM, με τις αιτιολογικές σκέψεις 331 έως 367 της προσβαλλομένης αποφάσεως, σειρά μέτρων σκοπούντων στον περιορισμό της μεταφορικής της δύναμης και στην αποφυγή της εφαρμογής επιθετικής πολιτικής τιμών. Προς τούτο, η Επιτροπή επέβαλε, πέραν των προαναφερθέντων μέτρων στον τομέα των δρομολογίων και των επενδύσεων, τον περιορισμό του στόλου της SNCM στον σημερινό αριθμό πλοίων μετά την πώληση των τεσσάρων πλοίων, τη μεταβίβαση των μη στρατηγικής σημασίας μετοχών και την απαγόρευση πρακτικής «price-leader», όροι που περιλαμβάνονται στα άρθρα 2 έως 5 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 204 Συνεπώς, η Επιτροπή όχι μόνο δεν επέτρεψε στη SNCM να εξακολουθήσει τις δραστηριότητές της με τη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως, αλλά, αντιθέτως,

εξέδωσε μια απόφαση με την οποία επέβαλε στη SNCM, ως όρο για τη χορήγηση της εν λόγω ενισχύσεως, μια ουσιώδη μεταβολή μέρους των δραστηριοτήτων της. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας επί του σημείου αυτού πρέπει να απορριφθούν.

- 205 Στο μέτρο που, με τις παρούσες αιτιάσεις, η προσφεύγουσα, με την πρόφαση μιας γενικής κριτικής της εξετάσεως του ζητήματος της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας, αμφισβητεί ότι η SNCM εξακολούθησε να δραστηριοποιείται στη γραμμή μεταξύ Νίκαιας και Κορσικής, γραμμή στην οποία δραστηριοποιείται και η ίδια και βρίσκεται σε άμεσο ανταγωνισμό με τη SNCM, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η προσφεύγουσα, μολονότι προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν επέβαλε στη SNCM την πλήρη απόσυρση από τη γραμμή Νίκαια-Κορσική, υποστηρίζει, με το υπόμνημα απαντήσεως, με μεγαλύτερη αμφισημία, ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε επιβάλει στη SNCM τον περιορισμό των δραστηριοτήτων της στην εν λόγω γραμμή.
- 206 Στο μέτρο πάντως, πρώτον, που η προσφεύγουσα επικρίνει την προσβαλλόμενη απόφαση υποστηρίζοντας ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε επιβάλει στη SNCM τον περιορισμό των δραστηριοτήτων της στη γραμμή Νίκαια-Κορσική, αρκεί η διαπίστωση ότι μια τέτοια επίκριση απορρέει από εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον, όπως προκύπτει από τα προεκτεθέντα, η Επιτροπή επέβαλε ακριβώς στη SNCM μέτρα για τον περιορισμό των δραστηριοτήτων της στην εν λόγω γραμμή υπό μορφήν περιορισμών των δρομολογίων. Συναφώς, δεν ασκεί επιρροή το ότι ο όρος που επέβαλε η Επιτροπή πρέπει να εκληφθεί μάλλον ως μείωση των ετήσιων συνδέσεων παρά ως μείωση των δρομολογίων, καθόσον, εν πάση περιπτώσει, το αποτέλεσμα είναι ο περιορισμός των δραστηριοτήτων της SNCM με αφετηρία τη Νίκαια. Συνεπώς, η σχετική αιτίαση της προσφεύγουσας δεν ευσταθεί.
- 207 Δεύτερον, στο μέτρο που η προσφεύγουσα επικρίνει την προσβαλλόμενη απόφαση υποστηρίζοντας ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να είχε επιβάλει στη SNCM την πλήρη απόσυρση από τη γραμμή Νίκαια-Κορσική, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η Επιτροπή εξήγησε, συναφώς, με την 302η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι, αφενός, μολονότι η δραστηριότητα με αφετηρία τη Νίκαια εξακολουθούσε να είναι αβέβαιη, η σημασία της μειωνόταν και η πρόωρη μείωση της αξίας του Liamone το 2001 διευκόλυνε την επαναφορά θετικών αποτελεσμάτων στη γραμμή αυτή και, αφετέρου, ότι η δραστηριότητα, έστω και μειωμένη, στις συνδέσεις με αφετηρία τη Νίκαια εξακολουθούσε να είναι αναγκαία προκειμένου η εταιρία να εδραιώσει τη θέση της στην αγορά. Εξάλλου, με την 338η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι ο λόγος για τον

οποίο δεν είχε επιβάλει στον τομέα της μεταφορικής ικανότητας δραστικότερα μέτρα από τα προαναφερθέντα ήταν, μεταξύ άλλων, η προοπτική αυξήσεως των δρομολογίων προς την Κορσική και ο κίνδυνος καθιέρωσης μονοπωλίου προς όφελος του άμεσου ανταγωνιστή της στις γραμμές μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής.

208 Επιβάλλεται, πρώτον, η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τον λόγο που αναπτύσσεται με την 302η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, σύμφωνα με τον οποίο η σημασία της εξυπηρέτησεως της γραμμής με αφετηρία τη Νίκαια μειώνεται και η πρόωρη μείωση της αξίας του Liamone το 2001 θα διευκολύνει την επαναφορά θετικών αποτελεσμάτων στην εν λόγω γραμμή.

209 Δεύτερον, όσον αφορά τον λόγο που αντλείται από την εδραίωση της θέσεως της SNCM στο σύνολο της αγοράς, η προσφεύγουσα, χωρίς να τον αμφισβητεί πραγματικά, απλώς υποστηρίζει ότι δεν τον κατανοεί. Είναι προφανές ότι, με τον λόγο αυτό, η Επιτροπή δέχθηκε ότι η παρουσία της SNCM στη γραμμή Νίκαια-Κορσική ήταν αναγκαία για να περιοριστεί η εξάρτησή της από την παραδοσιακή σύνδεση Μασσαλία-Κορσική, η οποία αποτελεί αντικείμενο υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Αυτό προκύπτει από τη συνέχεια της 302ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία διευκρινίζει ότι η αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων προς το Μαγκρέμπ θα συμβάλει στη μείωση της εξαρτήσεως της εταιρίας από την εν λόγω παραδοσιακή γραμμή. Συναφώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η SNCM εξακολουθεί να είναι ευάλωτη στη Μασσαλία, δεδομένου ότι η σύμβαση του 2002 λήγει το 2006 και η εν λόγω εταιρία δεν κατέχει κανένα αποκλειστικό δικαίωμα στην εν λόγω γραμμή. Επιβάλλεται, εξάλλου, η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα αποσύρθηκε από τον διαγωνισμό για τη χορήγηση του αντικειμένου της συμβάσεως του 2002. Η προσφεύγουσα δεν μπορεί, επίσης, να αμφισβητήσει ευλόγως την ανάγκη της SNCM να διαφοροποιήσει την προσφορά της, δεδομένου ότι εξυπηρετεί τέσσερις συνδέσεις προς την Κορσική. Εξάλλου, η SNCM εξήγησε, συναφώς, χωρίς να διαψευσθεί από την προσφεύγουσα, ότι, στο μέτρο που ένα σημαντικό μέρος των δρομολογίων έχει αφετηρία τη Μασσαλία και προορισμό τη Νίκαια (ή το αντίστροφο), η απόσυρση από τη Νίκαια θα είχε αυτομάτως αρνητικές συνέπειες στη Μασσαλία. Ομοίως, όπως προκύπτει από την 205η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, επί της οποίας δεν διατυπώνει αντιρρήσεις η προσφεύγουσα, οι γαλλικές αρχές τόνισαν τη συμπληρωματικότητα που χαρακτηρίζει τις συνδέσεις Νίκαιας και Μασσαλίας, καθώς και την αναγκαιότητα για τη SNCM να υποβάλει μια ισορροπημένη προσφορά ενόψει της παρουσίας της προσφεύγουσας σε συνδέσεις με αφετηρία τέσσερις ηπειρωτικούς λιμένες.

- 210 Όσον αφορά την αιτίαση που περιλαμβάνεται στις παρατηρήσεις επί των παρεμβάσεων σύμφωνα με την οποία η διατήρηση υπηρεσίας εξυπηρέτησως μη κερδοφόρων συνδέσεων δικαιολογείται από τη συμπληρωματικότητα της με πιο αποδοτικές συνδέσεις, η αιτίαση αυτή στηρίζεται σε ένα διπλό τεκμήριο το οποίο δεν έχει αποδειχθεί. Συγκεκριμένα, αφενός, για τους λόγους που θα εκτεθούν λεπτομερώς στη συνέχεια, η προσφεύγουσα ουδόλως αποδεικνύει ότι η γραμμή της Νίκαιας δεν είναι αποδοτική. Αφετέρου, όσον αφορά την εξυπηρέτηση της γραμμής της Μασσαλίας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η αποδοτικότητά της δεν προκύπτει από ένα φερόμενο μονοπώλιο στη γραμμή αυτή, δεδομένου ότι η SNCM δεν κατέχει κανένα αποκλειστικό δικαίωμα στη συγκεκριμένη σύνδεση, και, επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν λαμβάνει υπόψη ότι η σύμβαση του 2002 έχει ως μοναδικό σκοπό να αντισταθμίσει το κόστος των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας στην εν λόγω γραμμή, χωρίς να εξασφαλίζει καμία εγγύηση κέρδους στη SNCM. Πρέπει, εξάλλου, να διαπιστωθεί ότι, αν η άποψη της προσφεύγουσας ευσταθούσε, θα ήταν παράλογη η επιλογή της να δραστηριοποιηθεί στη γραμμή της Νίκαιας και να αποσυρθεί από τη γραμμή της Μασσαλίας.
- 211 Τρίτον, όσον αφορά τον κίνδυνο καθιέρωσης μονοπωλίου τον οποίο επικαλείται η Επιτροπή, στον βαθμό που αφορά τη γραμμή της Νίκαιας, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι το Πρωτοδικείο έχει κρίνει ότι η Επιτροπή μπορούσε ορθώς να διαπιστώσει, στο πλαίσιο της ασκήσεως της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, ότι η παρουσία μιας επιχειρήσεως ήταν αναγκαία για την πρόληψη της καθιέρωσης ολιγοπωλίου ενισχυόμενου από τις επίδικες αγορές (προαναφερθείσα στη σκέψη 138 απόφαση Kneissl Dachstein κατά Επιτροπής, σκέψη 97).
- 212 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα, χωρίς να αμφισβητεί ότι αποτελεί τον μοναδικό ανταγωνιστή της SNCM στη σύνδεση Νίκαια-Κορσική, οπότε η απόσυρση της SNCM από τη γραμμή αυτή θα της εξασφάλιζε de facto μονοπώλιο στη γραμμή αυτή, περιορίζεται στον ισχυρισμό ότι η Moby Lines καθώς και άλλες ιταλικές εταιρίες θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν την εν λόγω γραμμή. Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι ούτε η Moby Lines ούτε κάποια άλλη εταιρία για την οποία κάνει λόγο η προσφεύγουσα δεν δραστηριοποιείται σήμερα σε γραμμές μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής. Επίσης, η προσφεύγουσα δεν παρέχει κανένα στοιχείο δυνάμενο να αποδείξει ότι ναυτιλιακές εταιρίες σχεδιάζουν σήμερα να εξυπηρετήσουν την εν λόγω γραμμή. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι σχετικοί ισχυρισμοί της προσφεύγουσας δεν μπορούν να αναιρέσουν τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με τον κίνδυνο καθιέρωσης μονοπωλίου στη σύνδεση Νίκαια-Κορσική προς όφελος της προσφεύγουσας.

- 213 Κανένα από τα άλλα επιχειρήματα που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αναιρέσει τις διαπιστώσεις της Επιτροπής όσον αφορά την ανάγκη να εξακολουθήσει η SNCM να εξυπηρετεί τη σύνδεση Νίκαια-Κορσική.
- 214 Όσον αφορά, καταρχάς, τον προβαλλόμενο ελλειμματικό, από διαρθρωτικής απόψεως, χαρακτήρα της εν λόγω γραμμής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ουδώς αποδεικνύει τον ισχυρισμό της με συγκεκριμένα στοιχεία, ενώ συγχρόνως η αδιάλειπτη παρουσία της στη γραμμή αυτή από το 1999 αντικρούει τον εν λόγω ισχυρισμό. Συναφώς, επιβάλλεται, καταρχάς, η επισήμανση ότι η προσφεύγουσα δεν έπαυσε να αυξάνει τη μεταφορική της ικανότητα, όπως τονίζει η ίδια με το υπόμνημα απαντήσεως, με το οποίο επισημαίνει την κατά 109 % αύξηση των δρομολογίων της προς την Κορσική κατά την περίοδο 2000-2004. Εξάλλου, η προσφεύγουσα επισημαίνει, με το δικόγραφο της προσφυγής της, ότι η παραγγελία ενός δωδέκατου πλοίου θα της επιτρέψει να αυξήσει κατά 70 % τις δυνατότητες μεταφοράς που προσφέρει στις γαλλικές γραμμές. Ακολούθως, η Επιτροπή διαπίστωσε, με τις αιτιολογικές σκέψεις 65 και 86 της προσβαλλομένης αποφάσεως, χωρίς να διαψευστεί από την προσφεύγουσα, ότι, στη γραμμή της Κορσικής, η προσφεύγουσα εφάρμοσε το 2001 επιθετική πολιτική μεριδίου αγοράς και ότι η στρατηγική αυτή την ώθησε να προτείνει μια πλεονάζουσα προσφορά επί ένα ή δύο έτη, προκειμένου να προσελκύσει νέα πελατεία.
- 215 Όσον αφορά, ακολούθως, τον ισχυρισμό ότι η SNCM δραστηριοποιείται επί ζημία στις ανταγωνιστικές γραμμές, πρέπει, ομοίως, να διαπιστωθεί ότι στηρίζεται σε τεκμήριο που δεν έχει αποδειχθεί. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν ασκούν επιρροή οι απορίες της προσφεύγουσας σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η SNCM δεν προέβλεψε σχέδιο αναδιαρθρώσεως ήδη από το 1992, όταν ήταν σαφές ότι η ελευθέρωση του καμποτάζ επρόκειτο να πραγματοποιηθεί ήδη από το 1999. Συγκεκριμένα, εφόσον υποβλήθηκε στην Επιτροπή ένα σχέδιο αναδιαρθρώσεως το 2002, όφειλε να λάβει θέση μόνον επί του συγκεκριμένου σχεδίου. Ο ισχυρισμός ότι ένα τέτοιο σχέδιο θα μπορούσε, ενδεχομένως, να υποβληθεί νωρίτερα είναι υποθετικός και δεν επηρεάζει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί να προσαφθεί στη SNCM ότι προσπάθησε να προσαρμοστεί στο νέο ανταγωνιστικό περιβάλλον, προσφεύγοντας καταρχάς σε ιδίους πόρους, χωρίς να ζητήσει ενισχύσεις για αναδιάρθρωση, οι οποίες, εξάλλου, δεν είναι αποδεδειγμένο ότι θα μπορούσαν νομίμως να της χορηγηθούν την εποχή εκείνη στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών.

- 216 Όσον αφορά, εξάλλου, τη φερόμενη αδυναμία της SNCM να ασκήσει τις δραστηριότητές της σε ένα πλαίσιο ανταγωνισμού και χωρίς επιδοτήσεις, αρκεί η διαπίστωση ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν έχει αποδειχθεί. Πρέπει, συναφώς, να τονιστεί ότι η SNCM άρχισε να δραστηριοποιείται στη σύνδεση μεταξύ Νίκαιας και Κορσικής μόλις το 2002, πέραν κάθε υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας και σχετικών δημόσιων αντισταθμίσεων. Εξάλλου, η προσφεύγουσα, αυτή καθαυτήν, επισημαίνει, με το δικόγραφο της προσφυγής της, ότι η SNCM εξυπηρετεί με τρία πλοία τη γραμμή προς το Μαγκρέμπ, μια άλλη σύνδεση στην οποία δραστηριοποιείται πέραν οποιασδήποτε υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας και με θετικά αποτελέσματα.
- 217 Όσον αφορά, τέλος, τη φερόμενη πλεονάζουσα αγορά προς την Κορσική, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 82 έως 87 και 313 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή κατέληξε, βάσει της έρευνας αγοράς που παρουσίασαν οι γαλλικές αρχές, στην έλλειψη πλεονάζουσας αγοράς στη γραμμή προς την Κορσική.
- 218 Κανένα από τα στοιχεία που προέβαλε η προσφεύγουσα δεν μπορεί να αναιρέσει το συμπέρασμα αυτό. Αντιθέτως, λαμβανομένου υπόψη ότι η προσφεύγουσα, αυτή καθαυτήν, τονίζει, όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, ότι αύξησε τα δρομολόγια της προς την Κορσική κατά 109 % από το 2000 μέχρι το 2004 και ότι η παραγγελία ενός δωδεκάτου πλοίου θα της επιτρέψει να αυξήσει κατά 70 % τις δυνατότητες μεταφοράς που προσφέρει στις γαλλικές γραμμές, ο ισχυρισμός ότι η αγορά είναι πλεονάζουσα στερείται αξιοπιστίας. Επιπλέον, η προσφεύγουσα δεν παρέχει κανένα στοιχείο όσον αφορά τη συνολική προσφορά. Εξάλλου, από την 170ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, επί της οποίας δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, προκύπτει ότι, κατά τη συνεδρίαση της 4ης Φεβρουαρίου 2003 με την Επιτροπή, οι εκπρόσωποι της προσφεύγουσας επισήμαναν ότι η αγορά των μεταφορών μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής «ήταν ικανοποιητική, σημειώνοντας αύξηση 17 % από το 2000 μέχρι το 2001 και 13 % από το 2001 μέχρι το 2002», επιβεβαιώνοντας με τον τρόπο αυτό τη διαπίστωση στην οποία προέβη η Επιτροπή με την 61η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, βάσει της έρευνας αγοράς που διενήργησαν οι γαλλικές αρχές, σύμφωνα με την οποία η αγορά γνώριζε σταθερή αύξηση. Ομοίως, πρέπει να τονιστεί ότι, σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που

παρέσχε η προσφεύγουσα με το υπόμνημα απαντήσεως, η αγορά παρουσίασε αύξηση της τάξεως του 6,6 % κατά την περίοδο 2000-2001, της τάξεως του 8,3 % κατά την περίοδο 2001-2002 και, μολονότι αυτό αποτελεί ορισμένου βαθμού ύφεση, της τάξεως του 1 % κατά την περίοδο 2002-2003. Συναφώς, η αισθητή διαφορά μεταξύ των εν λόγω αριθμητικών στοιχείων και των προγενέστερων δεν μπορεί, εξάλλου, παρά να εγείρει αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία της απόψεως της προσφεύγουσας. Τέλος, όσον αφορά τα αριθμητικά στοιχεία που παρασχέθηκαν με τις παρατηρήσεις επί των παρεμβάσεων προκειμένου να αποδειχθεί η μείωση του αριθμού των επιβατών κατά τις αρχές του 2004, αρκεί η διαπίστωση ότι τα στοιχεία αυτά δεν είναι απλώς μεταγενέστερα της προσβαλλομένης αποφάσεως, αλλά επιπλέον, δεδομένου ότι αφορούν μόνον ένα έτος, δεν μπορούν, αφ' εαυτών, να αναιρέσουν τις προβλέψεις περί αυξήσεως της αγοράς κατά την περίοδο 2002-2006.

219 Συνεπώς, καμία από τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας δεν αποδεικνύει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, όταν παρέλειψε να επιβάλει στη SNCM υποχρέωση πλήρους αποσύρσεως από τη σύνδεση Νίκαια-Κορσική.

220 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας όσον αφορά την αποκατάσταση της βιωσιμότητας πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

— Επί της αποτροπής αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

221 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή εκτίμησε εσφαλμένα τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από τη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως και δεν διερωτήθηκε επί ορισμένων στρεβλώσεων που αποκαλύφθηκαν στο πλαίσιο της εξετάσεως της εν λόγω ενισχύσεως.

222 Όσον αφορά, πρώτον, τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από τη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, με την 312η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι, σύμφωνα με το σημείο 39 των κατευθυντηρίων γραμμών, ήταν αναγκαίος ο περιορισμός της παρουσίας της SNCM στην παραδοσιακή αγορά της, δηλαδή στην

εξυπηρέτηση της Κορσικής, στην οποία επίσης αντιμετωπίζει ανταγωνισμό από επιχειρήσεις εγκατεστημένες στην Κοινότητα, πράγμα που δεν συμβαίνει με τις υπηρεσίες που παρέχονται προς το Μαγκρέμπ. Κατά τις αιτιολογικές σκέψεις 313 έως 317, η Επιτροπή, αφού διαπίστωσε ότι η αγορά δεν ήταν πλεονάζουσα, δέχθηκε ότι τα ακόλουθα τέσσερα αντισταθμιστικά μέτρα αρκούσαν για τον περιορισμό της παρουσίας της SNCM στην αγορά της προς άμεσο όφελος των ανταγωνιστών της: η παύση της συνδέσεως μεταξύ Ιταλίας και Κορσικής την οποία εξυπηρετεί η Corsica Marittima, η σχεδόν πλήρης απόσυρση από τις συνδέσεις μεταξύ Τουλόν και Κορσικής, ο περιορισμός του συνολικού αριθμού προσφερόμενων θέσεων και του αριθμού των δρομολογίων ετησίως από το 2003, ιδίως στη γραμμή Νίκαια-Κορσική, και η πώληση τεσσάρων πλοίων. Επίσης, η Επιτροπή έκρινε αναγκαίο, προκειμένου να αποτρέψει το ενδεχόμενο η SNCM να διαθέσει τα πλεονάσματα ρευστότητας σε επιθετικές δραστηριότητες δυνάμενες να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά, να της απαγορεύσει τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων, πλην των δαπανών αναδιοργάνωσης της δραστηριότητας προς το Μαγκρέμπ που εντάσσονται στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως.

- 223 Με τις παρούσες αιτιάσεις, η προσφεύγουσα, χωρίς να αμφισβητεί την πώληση των πλοίων και τη σχεδόν πλήρη απόσυρση από την Τουλόν, αμφισβητεί τα συμπεράσματα της Επιτροπής όσον αφορά τον μη πλεονάζοντα χαρακτήρα της αγοράς, την παύση της εξυπηρετήσεως της συνδέσεως Ιταλία-Κορσική και τον περιορισμό των δρομολογίων.
- 224 Όσον αφορά, πρώτον, τον πλεονάζοντα χαρακτήρα της αγοράς, αρκεί η διαπίστωση ότι τα σχετικά επιχειρήματα της προσφεύγουσας απορρίφθηκαν ήδη με την ανωτέρω σκέψη 217. Στο στάδιο αυτό, η προσφεύγουσα περιορίζεται στην επισήμανση, προς απάντηση στην παρατήρηση της Γαλλικής Δημοκρατίας σχετικά με την εκ μέρους της αγοράς ενός νέου πλοίου το 2004, ότι η σχετική απόφασή της ήταν προγενέστερη του σχεδίου ανακεφαλαιοποιήσεως της SNCM. Ωστόσο, πέραν του ότι η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ότι η αγορά αυτή δεν θα είχε πραγματοποιηθεί αν είχε γνωστοποιηθεί το σχέδιο ανακεφαλαιοποιήσεως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως προκύπτει από την καταγγελία που υπέβαλε η προσφεύγουσα ενώπιον της Επιτροπής, στις 18 Φεβρουαρίου 2004, για καταχρηστική διάθεση της ενισχύσεως από τη SNCM, η αύξηση της μεταφορικής ικανότητας στην οποία προέβη στη γραμμή της Νίκαιας δεν περιορίζεται στην αγορά νέου πλοίου το 2004, αλλά είναι συνεχής από το 1996, με την κατασκευή τριών ταχύπλων πλοίων το 1996 και δύο ταχύπλων επιβατηγών οχηματαγωγών πλοίων το 2001, γεγονός που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, κατέστησε δυνατή την αύξηση της μεταφορικής της ικανότητας στη γραμμή αυτή το 2004 κατά 18,17%.

- 225 Όσον αφορά, δεύτερον, την παύση της εξυπηρετήσεως της συνδέσεως μεταξύ Ιταλίας και Κορσικής, δεν αμφισβητείται, όπως επισημαίνει η προσφεύγουσα, ότι άρχισε από τον Ιανουάριο του 2002, πριν από την εφαρμογή του σχεδίου αναδιαρθρώσεως. Το στοιχείο αυτό δεν δύναται, ωστόσο, να στερήσει από το εν λόγω μέτρο τον αντισταθμιστικό χαρακτήρα του προς όφελος των ανταγωνιστών, προκειμένου να περιορισθεί η παρουσία της SNCM στην αγορά της, καθόσον η απόσυρση από την εν λόγω γραμμή προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως που θεσπίστηκε στις 17 Δεκεμβρίου 2001 και κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 18 Φεβρουαρίου 2002. Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, απόκειται σε κάθε επιχειρηματία να λάβει τα αναγκαία μέτρα για τον περιορισμό της ζημίας του, καθώς και της ζημίας που προκλήθηκε στον ανταγωνισμό. Συναφώς, ακόμη και αν ήταν αληθές ότι, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, το σχέδιο αναδιαρθρώσεως δεν εξέλαβε την απόσυρση από την επίδικη γραμμή ως αντισταθμιστικό μέτρο υπέρ του ανταγωνισμού κατά την έννοια των κατευθυντηρίων γραμμών, το στοιχείο αυτό δεν θα ασκούσε επιρροή, καθόσον είναι γεγονός ότι ένα τέτοιο μέτρο δύναται όντως να περιορίσει τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από τη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως.
- 226 Όσον αφορά, τρίτον, τον περιορισμό των δρομολογίων, η προσφεύγουσα, με την σχετική αιτίασή της, προσάπτει στην Επιτροπή ότι, για την επιβολή του εν λόγω μέτρου, δεν στηρίχθηκε στον αριθμό των θέσεων που πράγματι προσφέρονται, αλλά στον αριθμό των επιβατών που μεταφέρονται μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής, όπως επαναλαμβάνεται στην 53η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 2, της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 227 Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 5 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επέβαλε στη SNCM, ως αντισταθμιστικό μέτρο υπέρ του ανταγωνισμού, την υποχρέωση περιορισμού του ετήσιου αριθμού δρομολογίων πλοίων στις διάφορες θαλάσσιες συνδέσεις με την Κορσική «στα κατώτατα όρια που προβλέπονται στον πίνακα 3 [της 104ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως]». Η παραπομπή στον πίνακα 2 της 53ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, που περιλαμβάνεται στην υποσημείωση 113 της 315ης αιτιολογικής σκέψεως της εν λόγω αποφάσεως, το αιτιολογικό της οποίας αναφέρει τον όρο που επαναλαμβάνεται στο άρθρο 5 του διατακτικού, οφείλεται προφανώς σε τυπογραφικό λάθος.
- 228 Επομένως, αντιθέτως προς την άποψη της προσφεύγουσας, ο περιορισμός των δρομολογίων προς την Κορσική δεν καθορίστηκε βάσει του αριθμού των επιβατών που μεταφέρθηκαν, αλλά βάσει του αριθμού των δρομολογίων. Η άποψη της προσφεύγουσας στηρίζεται, συνεπώς, σε εσφαλμένη ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 229 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, μολονότι η Επιτροπή τονίζει, με την 315η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, ότι επέβαλε στη SNCM, ως αντισταθμιστικό μέτρο υπέρ του ανταγωνισμού, υποχρέωση περιορισμού του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων «και» του αριθμού των δρομολογίων ετησίως από το 2003, από το άρθρο 5 του διατακτικού της εν λόγω απόφασης καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 337, 363 και 364 που αναφέρονται στον όρο αυτό προκύπτει ότι η μοναδική υποχρέωση που επιβάλλεται στη SNCM ως όρος χορηγήσεως της ενισχύσεως είναι ο περιορισμός του ετήσιου αριθμού δρομολογίων. Όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προς απάντηση σε σχετική ερώτηση του Πρωτοδικείου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επιβάλλει κανέναν περιορισμό στη SNCM όσον αφορά τις θέσεις στα συγκεκριμένα πλοία της.
- 230 Κατόπιν αυτού, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, στο πλαίσιο της παρούσας αιτιάσεως, η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ούτε τους λόγους για τους οποίους οι περιορισμοί των δρομολογίων που επιβάλλει η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελούν προδήλως ακατάλληλα μέτρα για τη μείωση των αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που απορρέουν από τη χορήγηση της ενισχύσεως ούτε τους λόγους για τους οποίους η μέθοδος που προτείνει συνεπάγεται την επιβολή διαφορετικών περιορισμών των δρομολογίων, δυνάμενων να μειώσουν περισσότερο τέτοιου είδους στρεβλώσεις.
- 231 Συναφώς, είναι βεβαίως γεγονός ότι, όπως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, ο περιορισμός των δρομολογίων δεν ισοδυναμεί οπωσδήποτε, και εν πάση περιπτώσει, με περιορισμό του αριθμού των θέσεων, καθόσον όλα τα πλοία της SNCM δεν έχουν την ίδια μεταφορική ικανότητα και, τουλάχιστον, θεωρητικώς, η εκμετάλλευσή τους μπορεί να μεταβληθεί, καθόσον η σύμβαση του 2002 προβλέπει αποκλειστικώς, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, την «κύρια» εκμετάλλευση κάθε πλοίου που προορίζεται για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης γραμμής. Συναφώς, η εξήγηση που ανέπτυξε η SNCM κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σύμφωνα με την οποία η σύμβαση του 2002 ερμηνεύεται από τους συμβαλλομένους υπό την έννοια ότι απαγορεύει τις μεταβολές της εκμεταλλεύσεως πλοίων, δεν μπορεί να γίνει δεκτή, καθόσον αντιβαίνει άμεσα στις διατάξεις της εν λόγω συμβάσεως. Κατά τα λοιπά, πρέπει να επισημανθεί ότι, με την 29η αιτιολογική σκέψη, στοιχείο γ', της προσβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή, αυτή καθαυτήν, τόνισε ότι τα ταχύπλοα πλοία (στο εξής: ΤΧΠ) Liamone και Asco εξυπηρετούσαν συνδέσεις με «κύριο» λιμένα αναχωρήσεως τη Νίκαια.

- 232 Ωστόσο, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, τουλάχιστον, ο περιορισμός του αριθμού των δρομολογίων μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου περί μείωσης της μεταφορικής ικανότητας. Συναφώς, επιβάλλεται η επισήμανση ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί τη διαπίστωση στην οποία προέβη η Επιτροπή με την 104η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, σύμφωνα με την οποία ο περιορισμός του αριθμού των δρομολογίων που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως, στον οποίο βασίζεται ο όρος που προβλέπει το άρθρο 5 του διατακτικού της προσβαλλομένης απόφασης, συνεπάγεται μείωση κατά 28 % του αριθμού των προσφερόμενων θέσεων στο σύνολο των γραμμών που εξυπηρετούνται. Ομοίως, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τη διαπίστωση που περιλαμβάνει η 316η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, σύμφωνα με την οποία «[σ]το σύνολο του κόλπου της Γένοβας και της Τουλόν, η SNCM μείωσε την προσφορά υπηρεσιών της κατά περισσότερο από ένα εκατομμύριο θέσεις το χρόνο σε σχέση με το 2001, δηλαδή περισσότερο από το ήμισυ, προς άμεσο όφελος των ανταγωνιστών της, παρά το ότι αυτές οι υπηρεσίες παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη άνοδο».
- 233 Επίσης, πρέπει να τονιστεί ότι η μείωση της μεταφορικής ικανότητας που προβλέπει η προσβαλλόμενη απόφαση δεν επιτυγχάνεται μόνο με την επιβολή του σχετικού με τα δρομολόγια όρου, αλλά, όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις 315 έως 317 και 333 έως 358, καθώς και από τα άρθρα 2 και 3 του διατακτικού της εν λόγω απόφασης, με την επιβολή σειράς όρων που προβλέπουν επίσης την παύση της Corsica Marittima, την πλήρη σχεδόν απόσυρση από την Τουλόν, την πώληση τεσσάρων πλοίων, τη μεταβίβαση μετοχών μη στρατηγικής σημασίας, τον περιορισμό του στόλου στα ένδεκα πλοία που απέμειναν μετά την πώληση των τεσσάρων πλοίων και την απαγόρευση, καταρχήν, της ανανέωσης των εν λόγω πλοίων.
- 234 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας επί των σημείων αυτών πρέπει να απορριφθούν.
- 235 Όσον αφορά, δεύτερον, την προβαλλόμενη παράλειψη εξετάσεως ορισμένων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν εξακρίβωσε τις πτυχές των κρατικών ενισχύσεων που απορρέουν από την έκτακτη φορολογική απόσβεση η οποία παρέχει στη SNCM τη δυνατότητα να προβεί σε πρόωρη μείωση της αξίας του Liamone.

- 236 Επιβάλλεται, καταρχάς, η διαπίστωση ότι, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η πρόωρη μείωση της αξίας του Liamone δεν απορρέει από έκτακτη φορολογική απόσβεση. Όπως προαναφέρθηκε, η πρόωρη μείωση της αξίας στοιχείων ενεργητικού απορρέει πράγματι από την εφαρμογή των λογιστικών κανόνων σύμφωνα με τους οποίους, δυνάμει της αρχής της σώφρονος διαχείρισεως, μια επιχείρηση πρέπει να διορθώνει τον ισολογισμό της και να προβαίνει σε κατ' εξαίρεση μείωση της αξίας, εφόσον διαπιστώσει ότι ένα από τα στοιχεία του ενεργητικού της έχει πραγματική αξία ή αξία πώλησεως κατώτερη της λογιστικής αξίας του. Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από την 144η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η SNCM προέβη το 2001 στην εν λόγω κατ' εξαίρεση μείωση της αξίας του πλοίου Liamone για ποσό 14,8 εκατομμυρίων ευρώ.
- 237 Αυτή η κατ' εξαίρεση μείωση της αξίας δεν σχετίζεται με την έκτακτη φορολογική απόσβεση που προβλέπει η γαλλική νομοθεσία. Όπως εξηγεί η Επιτροπή με την υποσημείωση 105 της 294ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως: «Η έκτακτη απόσβεση αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της γραμμικής απόσβεσης, που φέρεται στη μείωση της αξίας του ενεργητικού στον ισολογισμό, και της φθίνουσας απόσβεσης που επιτρέπεται από τον φορολογικό νόμο. Εάν η φθίνουσα απόσβεση δεν χρησιμοποιηθεί ως λογιστική απόσβεση, η διαφορά μεταξύ αυτής και της συσσωρευμένης γραμμικής απόσβεσης φέρεται σε αυτόν το λογαριασμό του παθητικού (έκτακτη απόσβεση), που περιλαμβάνεται παραδοσιακά στη γαλλική λογιστική στα ίδια κεφάλαια. Η συνολική απόσβεση στο τέλος της περιόδου παραμένει η ίδια και αυτό το σύστημα δεν επιτρέπει, επομένως, παρά μόνο την πρόβλεψή της και τη μείωση των φόρων κατά τα πρώτα έτη». Εν προκειμένω, από την 294η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως ότι η SNCM έλαβε υπόψη, στην κατηγορία «εκ του νόμου προβλέψεις», τις έκτακτες αποσβέσεις για ποσό 60 εκατομμυρίων ευρώ, αποσβέσεις που δεν αφορούν κατ' ανάγκη το Liamone.
- 238 Η παρούσα αιτίαση της προσφεύγουσας, που στηρίζεται σε εσφαλμένη βάση, πρέπει να απορριφθεί για τον μοναδικό αυτό λόγο.
- 239 Επιπλέον, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή χωρίς να αμφισβητείται από την προσφεύγουσα, ο μηχανισμός έκτακτης μειώσεως της αξίας που προβλέπει η εθνική λογιστική νομοθεσία, στο μέτρο που είναι ανοικτός για όλες τις επιχειρήσεις, δεν μπορεί να αποτελέσει κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

240 Όσον αφορά τον ισχυρισμό που προβάλλεται για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, σύμφωνα με τον οποίο η εν λόγω μείωση της αξίας παρέσχε στη SNCM τη δυνατότητα να καλύψει με ενισχύσεις ενδεχόμενες απώλειες προς αποφυγή δυνητικού κινδύνου, αρκεί η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε ότι οι λογαριασμοί της SNCM για το 2001, που έλαβαν υπόψη την εν λόγω μείωση της αξίας, επιβεβαιώθηκαν προσηκόντως και ότι στο Πρωτοδικείο απόκειται, ελλείψει οποιουδήποτε σχετικού στοιχείου, να τους αντικρούσει. Συνεπώς, η Επιτροπή μπορούσε, εν προκειμένω, να θεωρήσει, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, ότι η εν λόγω μείωση της αξίας αποτελούσε για τη SNCM δαπάνη δυνάμενη να αντισταθμιστεί με τις επίδικες ενισχύσεις στο πλαίσιο της αναδιαρθρώσεώς της.

241 Τέλος, εν πάση περιπτώσει, στο μέτρο που η παρούσα αιτίαση θα έπρεπε να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αμφισβητεί την έκτακτη φορολογική απόσβεση στην οποία προέβη η SNCM, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι ένα τέτοιο σύστημα, που προβλέπεται από την εθνική λογιστική νομοθεσία, είναι ανοικτό σε όλες τις επιχειρήσεις και δεν μπορεί, συνεπώς, να αποτελέσει, αυτό καθαυτό, κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ.

242 Για τους λόγους αυτούς, οι αιτιάσεις και τα επιχειρήματα περί της αποτροπής των αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού πρέπει να απορριφθούν στο σύνολό τους.

— Επί του περιορισμού της ενισχύσεως στο ελάχιστο ποσό

243 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η εγκριθείσα άδεια δεν περιορίζεται στο ελάχιστο ποσό που απαιτείται για την αναδιάρθρωση της SNCM μέσω της διαθέσεως ιδίων πόρων της επιχειρήσεως. Συναφώς, αμφισβητεί το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, το κόστος του εταιρικού σχεδίου, το ποσό της μείωσης της αξίας του Liamone και το ποσό του καθαρού προϊόντος των μεταβιβάσεων πλοίων και άλλων ακινήτων που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως.

244 Καταρχάς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι η ενίσχυση για αναδιάρθρωση που κοινοποίησαν οι γαλλικές αρχές ανέρχεται στα 76 εκατομμύρια ευρώ. Όπως προκύπτει από την 326η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η ενίσχυση αυτή αποτελείται από δύο σκέλη, ένα οικονομικό και ένα λειτουργικό. Το οικονομικό σκέλος αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας που αφορά το παρελθόν. Με τις αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 258 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έκρινε ότι το οικονομικό αυτό σκέλος αντιστοιχούσε στις απώλειες που υπέστη η SNCM λόγω της εκπληρώσεως των υποχρεώσεών της παροχής δημόσιας υπηρεσίας μέχρι το 2001. Όσον αφορά το λειτουργικό σκέλος, κατά την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, αντιστοιχεί στο κόστος των διαφόρων ενεργειών που προβλέπει το σχέδιο αναδιάρθρωσεως.

245 Με τις αιτιολογικές σκέψεις 256 έως 258 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή υπολόγισε ότι η υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας ανερχόταν, όπως υπενθυμίζει με την 327η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, σε 53,48 εκατομμύρια ευρώ. Με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δέχθηκε ότι το κόστος της αναδιάρθρωσεως ανερχόταν σε 46 εκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό καλύπτει, σύμφωνα με την υποσημείωση 120 της 328ης αιτιολογικής σκέψεως της εν λόγω αποφάσεως, τα λειτουργικά μέτρα αναδιάρθρωσεως (31,2 εκατομμύρια ευρώ) και τη μείωση της αξίας του Liamone (14,8 εκατομμύρια ευρώ). Δεδομένου, πάντως, ότι η SNCM έπρεπε να αποκομίσει καθαρό προϊόν ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ από τις μεταβιβάσεις που προβλέπει το σχέδιο αναδιάρθρωσεως (αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 99 και 319 της προσβαλλομένης αποφάσεως), η Επιτροπή συνήγαγε το συμπέρασμα, με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ποσό των 76 εκατομμυρίων ευρώ ήταν κατάλληλο για να μπορέσει η SNCM να αποκαταστήσει σύντομα τη βιωσιμότητά της, λαμβανομένου υπόψη ότι, κατά την Επιτροπή, η επιχείρηση δεν είχε άλλους ιδίους πόρους για να χρηματοδοτήσει την αναδιάρθρωσή της.

246 Ωστόσο, για να ληφθεί υπόψη το προϊόν των ενδεχόμενων μεταβιβάσεων μη στρατηγικής σημασίας μετοχών που επιβάλλει το άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες συμπληρώνουν τις μεταβιβάσεις που προβλέπει το σχέδιο αναδιάρθρωσεως, η Επιτροπή, όπως εξηγεί με τις αιτιολογικές σκέψεις 329, 357 και 358 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ενέκρινε την επίδικη ενίσχυση για αναδιάρθρωση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του διατακτικού της εν λόγω αποφάσεως, μόνο για ένα πρώτο ποσό 66 εκατομμυρίων ευρώ, επιφυλασσόμενη για την έγκριση του δεύτερου μέρους της ενισχύσεως ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ. Αν

αποδειχθεί ότι οι επίδικες μεταβιβάσεις απέφεραν στην επιχείρηση περισσότερα από 10 εκατομμύρια ευρώ, το δεύτερο αυτό μέρος δεν θα μπορέσει να χορηγηθεί στη SNCM. Αντιθέτως, αν από τις μεταβιβάσεις προκύψουν ποσά μικρότερα των 10 εκατομμυρίων ευρώ, το υπόλοιπο της οφειλής θα καταβληθεί, κατόπιν εγκρίσεως της Επιτροπής, λαμβανομένου υπόψη του προϊόντος των εν λόγω μεταβιβάσεων.

247 Με τις αιτιάσεις της περί του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως, η προσφεύγουσα αμφισβητεί τον υπολογισμό τόσο του ποσού της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας (οικονομικό σκέλος) όσο και το κόστος της αναδιαρθρώσεως (λειτουργικό σκέλος).

248 Όσον αφορά, πρώτον, το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, αρκεί η υπενθύμιση ότι οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας που αφορούν τη βασιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού απορρίφθηκαν ήδη με τις ανωτέρω σκέψεις 149 έως 161. Όσον αφορά τη συμπληρωματική αιτίαση που αναπτύχθηκε στο σημείο αυτό και σύμφωνα με την οποία η SNCM προέβη, επιπλέον, σε ακραίες αποσβέσεις για ποσό 22,2 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στις μη πραγματοποιηθείσες υπεραξίες επί του στόλου της, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η επιτρεπόμενη ποσόστωση των αποσβέσεων στοιχείων ενεργητικού απορρέει από την απλή εφαρμογή των λογιστικών κανόνων, τους οποίους δεν αμφισβητεί εξάλλου η προσφεύγουσα. Εν πάση περιπτώσει, οι λογαριασμοί της SNCM που έλαβαν υπόψη τις εν λόγω αποσβέσεις στο παρελθόν επιβεβαιώθηκαν, στοιχείο που δεν διαψεύδεται, και δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να τους αμφισβητήσει. Επίσης, όπως κρίθηκε με τη σκέψη 193, η Επιτροπή ορθώς διαπίστωσε ότι, λαμβανομένου υπόψη του ύψους του χρέους της SNCM και της αδυναμίας αυτοχρηματοδοτήσεώς της, μια τράπεζα που λειτουργεί ως ιδιώτης δανειστής υπό τους όρους της αγοράς δεν μπορούσε να προτείνει συμπληρωματικό δάνειο στη SNCM.

249 Όσον αφορά, δεύτερον, το κόστος της αναδιαρθρώσεως, η προσφεύγουσα, πρώτον, δεν αποτιμά τα λειτουργικής φύσεως μέτρα αναδιαρθρώσεως σε 31,2 εκατομμύρια ευρώ, αλλά σε 17,091 εκατομμύρια ευρώ, στηριζόμενη στο κόστος του εταιρικού σχεδίου, ή σε 16,86 εκατομμύρια ευρώ, στηριζόμενη στο ποσό της επιδοτήσεως που συνεκτιμήθηκε στους λογαριασμούς SNCM για το 2002.

- 250 Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι το ποσό των 17,091 εκατομμυρίων ευρώ αφορά αποκλειστικώς, όπως άλλωστε προκύπτει σαφώς από την 257η αιτιολογική σκέψη, πίνακας 11, της προσβαλλομένης απόφασης, το κόστος του εταιρικού σχεδίου κατά το μέρος που σχετίζεται με τις γραμμές προς την Κορσική. Η επίδικη αναδιάρθρωση, πάντως, δεν αφορά μόνον τη δραστηριότητα της SNCM προς την Κορσική, αλλά το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως, ιδίως όσες αφορούν το Μαγκρέμπ. Ως προς το ποσό των 16,86 εκατομμυρίων ευρώ, η Επιτροπή και η SNCM εξήγησαν, συναφώς, χωρίς να διαψευσθούν από την προσφεύγουσα, ότι το σύνολο των δαπανών αναδιάρθρωσεως δεν μπορούσε να προβλεφθεί, διότι οι δαπάνες αυτές αντιστοιχούν σε έξοδα επενδύσεων.
- 251 Κατά τα λοιπά, στο μέτρο που η προσφεύγουσα προσάπτει απλώς, σε γενικές γραμμές, στην Επιτροπή ότι δεν επαλήθευσε το πραγματικό κόστος του εταιρικού σχεδίου, χωρίς να προσκομίζει άλλα στοιχεία δυνάμενα να αμφισβητήσουν το ποσό των 31,2 εκατομμυρίων ευρώ που αναφέρει η προσβαλλόμενη απόφαση, πρέπει να θεωρηθεί αποδεδειγμένο ότι το ποσό αυτό αντιστοιχεί στα έξοδα των λειτουργικής φύσεως μέτρων αναδιάρθρωσεως.
- 252 Όσον αφορά, δεύτερον, τη μείωση της αξίας του Liamone, η προσφεύγουσα φρονεί ότι η εν λόγω μείωση αξίας δεν δικαιολογείται.
- 253 Στο μέτρο που η προσφεύγουσα παραπέμπει, επί του σημείου αυτού, στα επιχειρήματα που εξετάστηκαν ήδη στο πλαίσιο της αναλύσεως άλλων αιτιάσεων, τα επιχειρήματα αυτά πρέπει να απορριφθούν για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις ανωτέρω σκέψεις 150 και 151.
- 254 Όσον αφορά το στοιχείο που προβάλλεται με τις παρατηρήσεις επί των παρεμβάσεων, σύμφωνα με το οποίο η SNCM ουδεμία υποχρέωση είχε να αγοράσει ένα μεγάλων διαστάσεων ΤΧΠ, δεδομένου ότι το 1998 η ίδια ανησυχούσε για τη μη διαθεσιμότητα των ΤΧΠ της, αρκεί η υπενθύμιση ότι οι αιτιάσεις που προέβαλε η προσφεύγουσα για να αμφισβητήσει την έλλειψη υπερβολικών επενδύσεων

απορρίφθηκαν ήδη με τις ανωτέρω σκέψεις 170 έως 175. Εν πάση περιπτώσει, οι αμφιβολίες που εκφράζει η SNCM όσον αφορά την αποδοτικότητα των δύο νέων ΤΧΠ το 1998, για τα οποία επισήμανε ότι η κάλυψή τους από υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας προϋπέθετε την ύπαρξη θετικών αποτελεσμάτων κατά την πειραματική χρήση τους, δεν αναιρούν τον εύλογο χαρακτήρα της αγοράς ενός ΤΧΠ το 2000. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τις παρατηρήσεις του προέδρου της SNCM στον Τύπο, που περιλαμβάνονται σε άρθρο της 4ης Νοεμβρίου 2004 το οποίο επικαλείται η προσφεύγουσα. Συγκεκριμένα, πέραν του ότι σε ένα τέτοιο άρθρο δεν μπορεί να δοθεί σημαντική δεσμευτική ισχύς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, μολοντί στο άρθρο αυτό ο πρόεδρος της SNCM διερωτάται, όπως τονίζει η προσφεύγουσα, επί της σκοπιμότητας παραγγελίας του Liamone, προσθέτει επίσης, στοιχείο που η προσφεύγουσα παρέλειψε να αναφέρει, ότι, «την εποχή εκείνη, οι πελάτες ζητούσαν από την εταιρία μια υψηλών προδιαγραφών προσφορά», ενώ «σήμερα [...] οι επιβάτες ενδιαφέρονται καταρχάς και κυρίως για τις τιμές των εισιτηρίων», διευκρινίζοντας ότι το πλοίο Liamone «ήταν ιδιαίτερος αγαπητό από την είσοδό του στην αγορά».

255 Όσον αφορά, τρίτον, το καθαρό προϊόν των μεταβιβάσεων που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν έλαβε υπόψη, για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως, το καθαρό προϊόν των μεταβιβάσεων ακινήτων που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και οι οποίες πραγματοποιήθηκαν όντως το 2003.

256 Συναφώς, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή, αφού επισήμανε ότι, όσον αφορά τις δαπάνες που σχετίζονται με τα λειτουργικής φύσεως μέτρα αναδιαρθρώσεως, δέχθηκε το ποσό των 46 εκατομμυρίων ευρώ, τόνισε ότι η SNCM «θα πρέπει να έχει 21 εκατομμύρια ευρώ καθαρά έσοδα από εκχωρήσεις μετά την πραγματοποίηση των εκχωρήσεων που προβλέπονται στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως». Υπό τις συνθήκες αυτές, και λαμβανομένου υπόψη ότι η χρηματοοικονομική υποαντι-στάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας κατά την περίοδο 1991-2001 ανέρχεται σε 53,48 εκατομμύρια ευρώ, η Επιτροπή κατέληξε, με την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, ότι «το ποσό των 76 εκατομμυρίων ευρώ δικαιολογείται πλήρως προκειμένου να επιτραπεί στην επιχείρηση να ανακτήσει σύντομα τη βιωσιμότητά της».

257 Είναι γεγονός, όπως προκύπτει από την υποσημείωση 121 της 328ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η οποία παραπέμπει στις αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 101 της εν λόγω αποφάσεως, ότι το ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ στο οποίο αναφέρεται η 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως στο οποίο αναφέρεται η 99η αιτιολογική σκέψη της οικείας αποφάσεως.

258 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι, στο σημείο αυτό της προσβαλλομένης αποφάσεως, αφού υπενθυμίστηκε, αφενός, με την αιτιολογική σκέψη 97, ότι η SNCM είχε προβλέψει, στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιάρθρωσής της, την πώληση τεσσάρων από τα πλοία της το 2002, ήτοι των πλοίων Napoléon, Liberté, Monte Rotondo και ΤΧΠ Asco, για τα οποία διευκρινίζεται ότι πωλήθηκαν όλα, πλην του ΤΧΠ Asco, και, αφετέρου, με την 98η αιτιολογική σκέψη, ότι στις μεταβιβάσεις αυτές προστέθηκε η υπό εξέλιξη πώληση του Southern Trader, η Επιτροπή επισήμανε ότι «το αναμενόμενο προϊόν των μεταβιβάσεων αυτών ήταν 40 εκατομμύρια ευρώ, δηλαδή συμβολή σε ρευστότητα (καθαρό προϊόν μεταβίβασης) με 21 εκατομμύρια ευρώ, λαμβανομένων υπόψη των αποδόσεων που εναπέμεναν».

259 Επιβάλλεται, πάντως, η διαπίστωση ότι, με την 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή προσέθεσε τα εξής:

«Παράλληλα, στο σχέδιο αναδιάρθρωσής της η [SNCM] είχε προβλέψει να μεταβιβάσει τα ακίνητα που είχαν διατεθεί στις θυγατρικές της επιχειρήσεις (γραφεία στη Μασσαλία), τα οποία όντως μεταβιβάστηκαν το 2003 έναντι 12 εκατομμυρίων ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβίβασης και με λογιστική υπεραξία 5,1 εκατομμύρια ευρώ.»

260 Από την προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει επίσης ότι η Επιτροπή διαπίστωσε ότι, σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσής της, η SNCM, αφενός, όσον αφορά την πώληση πλοίων, είχε προβλέψει ότι θα αντλήσει καθαρόν προϊόν μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ και, αφετέρου, όσον αφορά την πώληση άλλων ακινήτων, προέβη πράγματι σε πωλήσεις που της απέφεραν 12 εκατομμύρια καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως.

- 261 Με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε, όσον αφορά τον καθορισμό του ελάχιστου ποσού, μόνον ότι η SNCM έπρεπε να αποκομίσει 21 εκατομμύρια ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως, χωρίς να αναφερθεί στο ποσό των 12 εκατομμυρίων ευρώ για το οποίο κάνει λόγο η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ακινήτων.
- 262 Η Επιτροπή, εξηγώντας τις διαπιστώσεις της προσβαλλομένης αποφάσεως επί του σημείου αυτού, υποστήριξε καταρχάς, με το υπόμνημα αντικρούσεως, ότι τα έσοδα από τις μεταβιβάσεις ακινήτων δεν μετέβαλαν ριζικώς την ανάλυση, λαμβανομένου υπόψη ότι η γενικευμένη υπεραξία των 5,1 εκατομμυρίων ευρώ είχε ελάχιστες επιπτώσεις στη μείωση του χρέους, οπότε ο κίνδυνος πλεονάζουσας ρευστοποιήσεως είχε αποσοβηθεί. Τόσο η Γαλλική Δημοκρατία όσο και η SNCM, παρεμβαίνουσες, συμμερίστηκαν την άποψη αυτή με τα υπομνήματά τους.
- 263 Ακολουθώντας, με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, συμφωνώντας με τη SNCM, ότι δεν ήταν σε θέση να προβεί σε προσθέσεις προκειμένου να καθορίσει τη ρευστότητα της SNCM, λόγω της ανομοιογένειας των αριθμητικών στοιχείων που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως και της ασάφειας ως προς τα ακριβή στοιχεία στα οποία αντιστοιχούσαν. Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι πολλές μεταβιβάσεις τις οποίες απαιτεί η προσβαλλόμενη απόφαση κάλυπταν μεταβιβάσεις προβλεπόμενες από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και μη πραγματοποιηθείσες κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι ορισμένα καθαρά προβλεπόμενα προϊόντα μεταβιβάσεων έπρεπε να μειωθούν, λαμβανομένων υπόψη των δυσχερειών που αντιμετώπιζε η SNCM, μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως προκειμένου να βρεθεί αγοραστής και ότι τα αριθμητικά στοιχεία που προσκόμισαν οι γαλλικές αρχές ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενα. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή εξήγησε ότι είχε εκτιμήσει στο πλαίσιο των «μεγάλων λογαριασμών» τις ρευστοποιήσεις που θα μπορούσε λογικώς να κινητοποιήσει η SNCM προκειμένου να εντάξει στους λογαριασμούς της επιχειρήσεως κατά τον μέγιστο βαθμό το κόστος του σχεδίου αναδιαρθρώσεως πριν και μετά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 264 Ωστόσο, καμία από τις εξηγήσεις αυτές δεν μπορεί να δικαιολογήσει τη μη συνεκτίμηση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των ακινήτων.

265 Όσον αφορά την πρώτη εξήγηση, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, κατά το σημείο 40 των κατευθυντηρίων γραμμών, το ποσό της ενισχύσεως πρέπει να περιορίζεται στο «ελάχιστο απαραίτητο που θα επιτρέψει την αναδιάρθρωση με βάση τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους της επιχείρησης».

266 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η SNCM δεσμεύθηκε, εν προκειμένω, με το σχέδιο αναδιρθρώσεως, να πωλήσει πλοία και άλλα ακίνητα που δεν ήταν απαραίτητα, οφείλει, όπως διαπίστωσε η Επιτροπή προς απάντηση στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, να χρησιμοποιήσει το σύνολο του προϊόντος μεταβιβάσεως των στοιχείων του ενεργητικού της για τη χρηματοδότηση του σχεδίου αναδιρθρώσεως. Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της SNCM, η υποχρέωση αυτή ουδόλως συνεπάγεται δέσμευση του δικαιούχου της ενισχύσεως να χρησιμοποιήσει όλους τους πόρους του για τη μείωση του ποσού της χορηγηθείσας ενισχύσεως, αλλά μόνο δέσμευσή του να χρησιμοποιήσει όλους τους πόρους που προκύπτουν από στοιχεία ενεργητικού θεωρούμενα ως μη απαραίτητα για την άσκηση των δραστηριοτήτων της επιχείρησής στο πλαίσιο της αναδιρθρώσεώς της. Η εν λόγω συμβολή του δικαιούχου της ενισχύσεως στο σχέδιο αναδιρθρώσεως με ίδιους πόρους είναι απαραίτητη για να εξασφαλισθεί ότι η ενίσχυση εξακολουθεί, σύμφωνα με το σημείο 40 των κατευθυντηρίων γραμμών, να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο ποσό που θα επιτρέψει την αναδιάρθρωση με βάση τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους του εν λόγω δικαιούχου της ενισχύσεως, των μετόχων του και του εμπορικού ομίλου στον οποίο ανήκει.

267 Αυτή είναι, εξάλλου, η προσέγγιση που ακολουθεί η Επιτροπή στην προσβαλλόμενη απόφαση, καθόσον, αφενός, από την 328η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως προκύπτει ότι, για την εξασφάλιση του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως, η Επιτροπή αφείρεσε από το συνολικό κόστος των λειτουργικής φύσεως μέτρων αναδιρθρώσεως ολόκληρο το ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως, διευκρινίζοντας, εξάλλου, ότι η SNCM δεν ήταν σε θέση να χρησιμοποιήσει άλλους ίδιους πόρους για τη χρηματοδότηση της αναδιρθρώσεώς της. Αφετέρου, η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη την υποχρέωση περιορισμού του ποσού της ενισχύσεως στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό, επιβάλλοντας, εν προκειμένω, έναν μηχανισμό σταδιακής και κλιμακούμενης πληρωμής συνοδευόμενο από ένα σύστημα αντισταθμίσεως. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 6 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επέτρεψε τη χορήγηση της επίδικης ενισχύσεως με τον όρο της αρχικής καταβολής 66 εκατομμυρίων ευρώ, λαμβανομένου υπόψη ότι η

καταβολή του ποσού των 10 εκατομμυρίων ευρώ εξαρτάται από το αποτέλεσμα της μεταβίβασης μεγάλου αριθμού μετοχών μη στρατηγικής σημασίας που επέβαλε η Επιτροπή με το άρθρο 3 του διατακτικού της εν λόγω αποφάσεως. Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι αυτή η τεχνική τμηματικής χορηγήσεως της ενισχύσεως καταμαρτυρά επίσης την πρόθεση της Επιτροπής να λάβει υπόψη το σύνολο του προϊόντος των μεταβιβάσεων που πραγματοποιήθηκαν σε μη απαραίτητα στοιχεία ενεργητικού, καθόσον, όπως επισημαίνει με την 341η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, το προϊόν των μεταβιβάσεων αυτών πρέπει να περιορίζει «αναλογικά» τις ανάγκες ενισχύσεως, προκειμένου να τηρηθεί ο όρος περί περιορισμού της ενισχύσεως στο ελάχιστο ποσό, σύμφωνα με την υποχρέωση που προβλέπει το σημείο 40 των κατευθυντηρίων γραμμών.

- 268 Κατά συνέπεια, για τον καθορισμό του ελάχιστου ποσού της χορηγηθείσας στη SNCM ενισχύσεως, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη το σύνολο του καθαρού προϊόντος των μεταβιβάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογή του σχεδίου αναδιαρθρώσεως.
- 269 Συναφώς, το προβαλλόμενο στοιχείο ότι το ποσό της ενισχύσεως που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση δεν παρέχει στη SNCM τη δυνατότητα να επωφεληθεί πλεονάζουσας ρευστότητας δεν ασκεί επιρροή.
- 270 Βεβαίως, σύμφωνα με το σημείο 40 των κατευθυντηρίων γραμμών, η Επιτροπή έπρεπε να εξακριβώσει, όπως έπραξε με την 330ή αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι η επίδικη ενίσχυση δεν χορηγήθηκε υπό μορφήν ή σε ποσό που επέτρεπε στη SNCM να διαθέτει πλεονάζουσα ρευστότητα, την οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει σε επιθετικές δραστηριότητες δυνάμενες να προκαλέσουν στρεβλώσεις στην αγορά. Ωστόσο, το ότι το ποσό της ενισχύσεως που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση καθιστούσε δυνατή την αποτροπή αυτού του κινδύνου δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εκ μέρους της Επιτροπής παράλειψη συνεκτιμήσεως του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεων ακινήτων, στο μέτρο που η συνεκτίμηση αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει στην κήρυξη μιας ενισχύσεως κατώτερου ποσού συμβατής με την κοινή αγορά ή ακόμη, ενδεχομένως, στην κήρυξη της επίδικης ενισχύσεως ασυμβίβαστης με την κοινή αγορά, στοιχείο που, εν πάση περιπτώσει, θα επέτρεπε, κατά μείζονα λόγο, την αποτροπή του κινδύνου στρεβλώσεως του ανταγωνισμού.
- 271 Επιβάλλεται, συνεπώς, η απόρριψη της εξηγήσεως της Επιτροπής που αντλείται από την επουσιώδη επίδραση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεων ακινήτων στην οικονομική κατάσταση της SNCM.

- 272 Όσον αφορά τη δεύτερη εξήγηση, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο εξετάσεως ενισχύσεως για αναδιάρθρωση, το Πρωτοδικείο έκρινε (προαναφερθείσα στη σκέψη 138 απόφαση Kneissl Dachstein κατά Επιτροπής, σκέψη 84) ότι η Επιτροπή δεν όφειλε να εκτιμήσει το συγκεκριμένο κόστος καθενός από τα μέτρα που πρέπει να λάβει η οικεία επιχείρηση. Συγκεκριμένα, πέραν του ότι η ακριβής εκτίμηση των διαφόρων δαπανών είναι, εν πάση περιπτώσει, αβέβαιη λόγω του μελλοντικού χαρακτήρα των σχεδιαζόμενων μέτρων, η Επιτροπή μπορεί, κατά την άσκηση της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, να περιοριστεί σε μια σφαιρική εκτίμηση.
- 273 Πρέπει, συνεπώς, να γίνει δεκτό ότι, εν προκειμένω, λαμβανομένης υπόψη της δυσκολίας ακριβούς εκτιμήσεως του καθαρού προϊόντος των μεταβιβάσεων των πλοίων και άλλων ακινήτων που προβλέπει το σχέδιο αναδιορθώσεως, η Επιτροπή είχε, καταρχήν, το δικαίωμα, στο πλαίσιο της ασκήσεως της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, να δεχθεί μια κατά προσέγγιση εκτίμηση του εν λόγω προϊόντος.
- 274 Εν προκειμένω, πάντως, επιβάλλεται η διαπίστωση, όσον αφορά, πρώτον, την πώληση πλοίων, ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 97 και 98 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τρία από τα τέσσερα πλοία την πώληση των οποίων προέβλεπε το σχέδιο αναδιορθώσεως, ήτοι τα πλοία *Napoléon*, *Liberté* και *Monte Rotondo*, έχουν ήδη πωληθεί, ενώ μόνον το ΤΧΠ *Asco* δεν βρήκε αγοραστή, και ότι η πώληση του *Southern Trader* βρίσκεται υπό εξέλιξη. Ομοίως, μολονότι η Επιτροπή επισημαίνει, με την 99η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το «αναμενόμενο» προϊόν των εν λόγω μεταβιβάσεων ήταν 21 εκατομμύρια ευρώ, λαμβανομένης υπόψη των αποδόσεων που εναπέμεναν, διαπιστώνει, με την ίδια αιτιολογική σκέψη, ότι «τα πλοία *Monte Rotondo* και *Napoléon* μεταβιβάστηκαν το 2002», ενώ «τα *Liberté* και *Southern Trader* έχουν ήδη ή θα έχουν μεταβιβαστεί το 2003», λαμβανομένου υπόψη ότι για το τελευταίο αυτό πλοίο υπάρχει υπόσχεση πωλήσεως. Εξάλλου, με την ίδια αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το «σύνολο των καθαρών προϊόντων μεταβιβάσεως αυτών των τεσσάρων πλοίων προέκυψε κατά 1,2 εκατομμύρια ευρώ υψηλότερο σε σχέση με τις αρχικές υποθέσεις».
- 275 Πρέπει, συνεπώς, να διαπιστωθεί ότι από τη διατύπωση, αυτή καθαυτήν, της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεώς της, η Επιτροπή γνώριζε το πραγματικό ποσό του καθαρού προϊόντος των μεταβιβάσεων σειράς πλοίων, καθόσον διαπίστωσε, όσον αφορά τις μεταβιβάσεις τεσσάρων

πλοίων, την ύπαρξη υπεραξίας σε καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως σε σχέση με τις εκτιμήσεις. Συναφώς, όσον αφορά τα πλοία *Napoléon* και *Monte Rotondo*, στο μέτρο που η μεταβίβασή τους πραγματοποιήθηκε το 2002, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου που παρήλθε μεταξύ των εν λόγω μεταβιβάσεων και της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έπρεπε οπωσδήποτε να έχει στη διάθεσή της όλα τα στοιχεία που θα της επέτρεπαν να καθορίσει το ακριβές ποσό του καθαρού προϊόντος της μεταβιβάσεώς τους. Όσον αφορά το πλοίο *Liberté*, το οποίο μεταβιβάστηκε το 2003 πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι η Επιτροπή, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης αναγκαιότητας μικρών προσαρμογών προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα τελευταία έξοδα που προστίθενται στην τιμή πωλήσεως, έπρεπε, κατά τον ίδιο τρόπο, να έχει οπωσδήποτε στη διάθεσή της τα κυριότερα από τα στοιχεία τα οποία θα της επέτρεπαν να υπολογίσει το ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεων.

276 Προς απάντηση σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι ο καθορισμός της υπεραξίας που πραγματοποιήθηκε στα πλοία *Napoléon*, *Monte Rotondo* και *Liberté* διενεργήθηκε από τις υπηρεσίες της βάσει πληροφοριών που διαβίβασαν οι γαλλικές αρχές στις 14 Μαΐου 2003, ήτοι δύο περίπου μήνες πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

277 Βεβαίως, όσον αφορά το πέμπτο πλοίο, ήτοι το *Southern Trader*, η Επιτροπή δεν διέθετε, αντιθέτως, παρά μια εκτίμηση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως. Ωστόσο, όσον αφορά αυτό το πλοίο, από το άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η μεταβίβασή του πρέπει, όπως ορθώς επισημαίνει η SNCM, να ληφθεί υπόψη μόνον κατά την καταβολή του δευτέρου μέρους της ενισχύσεως, δεδομένου ότι το εν λόγω πλοίο έχει μισθωθεί σε μία από τις θυγατρικές της SNCM εταιρίες, τη *Société méditerranéenne d'investissements et de participations* (στο εξής: SMIP), που θεωρείται από την Επιτροπή μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχή. Το άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως προβλέπει ότι, αντί της μεταβιβάσεως της τελευταίας αυτής συμμετοχής, η SNCM μπορεί να πωλήσει το μοναδικό στοιχείο ενεργητικού της εταιρίας αυτής, το πλοίο *Southern Trader*, και να κλείσει την εν λόγω θυγατρική. Προς απάντηση σε σχετική γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε, επομένως, ότι το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως του *Southern Trader* δεν είχε συμπεριληφθεί στο ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ στο οποίο αναφέρεται η 99η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως.

- 278 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή έπρεπε να γνωρίζει το πραγματικό ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των πλοίων η πώληση των οποίων προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και τα οποία είχαν πράγματι μεταβιβασθεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως.
- 279 Δεύτερον, όσον αφορά το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως των άλλων ακινήτων, πρέπει να υπομνησθεί ότι, με την 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή επισήμανε ότι «[τα ακίνητα είχαν μεταβιβασθεί] το 2003 έναντι 12 εκατομμυρίων ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως και με λογιστική υπεραξία 5,1 εκατομμύρια ευρώ». Από την ίδια τη διατύπωση της εν λόγω αιτιολογικής σκέψεως προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν παρουσιάζει το ποσό των 12 εκατομμυρίων ευρώ που αναφέρει η προσβαλλόμενη απόφαση ως κατά προσέγγιση εκτίμηση, αλλά ως ακριβή εκτίμηση του καθαρού προϊόντος μιας μεταβιβάσεως που όντως πραγματοποιήθηκε.
- 280 Προς απάντηση σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι το ποσό των 12 εκατομμυρίων ευρώ το οποίο αναφέρει η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως προέκυψε από τις πληροφορίες που διαβίβασαν οι γαλλικές αρχές στις 14 Μαΐου 2003, ήτοι δύο περίπου μήνες πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 281 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί επίσης να γίνει δεκτό, αντιθέτως προς τον σχετικό ισχυρισμό που προέβαλε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, ότι το ακριβές και οριστικό ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως ακινήτων δεν ήταν γνωστό κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 282 Από τη διατύπωση της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει επίσης ότι, κατά τον χρόνο εκδόσεώς της, η Επιτροπή έπρεπε να έχει στη διάθεσή της, όσον αφορά τόσο τα πλοία όσο και τα άλλα ακίνητα η μεταβίβαση των οποίων προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και τα οποία είχαν ήδη μεταβιβασθεί κατά το χρονικό εκείνο σημείο, την εκτίμηση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεώς τους που εντάσσεται στο εν λόγω σχέδιο, αλλά και το πραγματικό ποσό του εν λόγω προϊόντος μεταβιβάσεως.

- 283 Υπό τις συνθήκες αυτές, και ιδίως υπό το πρίσμα της αρχής απαγορεύσεως των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ, η Επιτροπή δεν μπορούσε, όσον αφορά τα συγκεκριμένα στοιχεία ενεργητικού, να περιοριστεί, για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως, σε μια εκτίμηση, στο πλαίσιο των «μεγάλων λογαριασμών», της ρευστότητας της SNCM.
- 284 Συγκεκριμένα, στο μέτρο που η Επιτροπή διαπίστωσε, όσον αφορά τη μεταβίβαση των πλοίων, την ύπαρξη υπεραξίας σε καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως σε σχέση με την εκτίμηση 21 εκατομμυρίων ευρώ που δέχθηκε το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και, όσον αφορά τη μεταβίβαση άλλων ακινήτων, την ύπαρξη καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως 12 εκατομμυρίων ευρώ, δεν μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, να δεχθεί, για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, μόνον την εκτίμηση των 21 εκατομμυρίων ευρώ που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως για τη μεταβίβαση των πλοίων.
- 285 Συνεπώς, πρέπει επίσης να απορριφθεί η εξήγηση που παρέχει η Επιτροπή όσον αφορά την ύπαρξη ασάφειας επί των αριθμητικών στοιχείων που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως.
- 286 Προς απάντηση στις γραπτές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υποστήριξε, σύμφωνα με μια νέα εξήγηση η οποία δεν περιλαμβάνεται στο υπόμνημα αντικρούσεως και στο υπόμνημα ανταπαντήσεως και στηριζόμενη σε απόρρητα στοιχεία που δεν περιελήφθησαν στον φάκελο της παρούσας διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι το καθαρόν προϊόν μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ που αναφέρει η 99η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως κάλυπτε, στην πραγματικότητα, τόσο τη μεταβίβαση των τεσσάρων αναφερόμενων στην 97η αιτιολογική σκέψη της εν λόγω αποφάσεως πλοίων όσο και στη μεταβίβαση των ακινήτων που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως. Την ίδια εξήγηση προέβαλε η SNCM με το υπόμνημα παρεμβάσεως.
- 287 Πάντως, χωρίς να είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί η βασιμότητα της εξηγήσεως αυτής βάσει των στοιχείων που επικαλείται η Επιτροπή, πρέπει να υπομνησθεί ότι,

κατά πάγια νομολογία, η αιτιολογία μιας απόφασης πρέπει να περιλαμβάνεται στις διατάξεις της, ενώ μεταγενέστερες διευκρινίσεις της Επιτροπής δεν μπορούν, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, να λαμβάνονται υπόψη (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 1992, T-61/89, Dansk Pelsdyravlerforening κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1931, σκέψη 131, της 14ης Μαΐου 1998, T-295/94, Buchmann κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-813, σκέψη 171, και της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-374/94, T-375/94, T-384/94 και T-388/94, European Night Services κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-3141, σκέψη 95). Κατά συνέπεια, η απόφαση πρέπει να αρκεί, αφ' εαυτής, και η αιτιολογία της δεν μπορεί να απορρέει από γραπτές ή προφορικές εξηγήσεις που δόθηκαν σε μεταγενέστερο στάδιο, ενώ η επίμαχη απόφαση αποτελεί ήδη αντικείμενο προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή (απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 1996, T-16/91, Rendo κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1827, σκέψη 45).

288 Εν προκειμένω, πάντως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εξήγηση της Επιτροπής και της SNCM ότι το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ακινήτων περιλαμβάνεται στο ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως που αναφέρει η 99η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης δεν προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση, γεγονός που, κατά τα λοιπά, δέχθηκε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, προς απάντηση σε σχετική ερώτηση του Πρωτοδικείου.

289 Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εξήγηση αυτή, την οποία παρέσχε με καθυστέρηση η Επιτροπή, αναιρείται από την προσβαλλόμενη απόφαση. Συγκεκριμένα, στο μέτρο που οι αιτιολογικές σκέψεις 97 και 98 της προσβαλλομένης απόφασης περιορίζονται στην αναφορά μόνον των μεταβιβάσεων πλοίων που σχεδιάζει η SNCM, χωρίς να γίνεται λόγος, μέχρι το στάδιο της προσβαλλομένης απόφασης, για τις μεταβιβάσεις άλλων ακινήτων, στις οποίες για πρώτη φορά αναφέρεται η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης απόφασης, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επισήμανση της 99ης αιτιολογικής σκέψης της εν λόγω απόφασης ότι το αναμενόμενο προϊόν των μεταβιβάσεων «αυτών» είναι ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ αφορά οπωσδήποτε μόνον τις μεταβιβάσεις πλοίων για τις οποίες έγινε λόγος στις προηγούμενες αιτιολογικές σκέψεις, ήτοι στις αιτιολογικές σκέψεις 97 και 98. Ομοίως, η επισήμανση της 101ης αιτιολογικής σκέψης της προσβαλλομένης απόφασης ότι «παράλληλα» η SNCM είχε προβλέψει τη μεταβίβαση ακινήτων, τα οποία όντως μεταβιβάστηκαν έναντι 12 εκατομμυρίων ευρώ καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως, επιβεβαιώνει ότι το ποσό

του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως ακινήτων θεωρήθηκε από την Επιτροπή χωριστό από το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως πλοίων καθώς και συμπληρωματικό του πρώτου. Εξάλλου, πρέπει να τονισθεί ότι ούτε από την 328η ούτε από την 341η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες επισημαίνουν, χωρίς άλλες διευκρινίσεις, την ύπαρξη καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ, προκύπτει ότι το εν λόγω ποσό περιλαμβάνει, πέραν του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των πλοίων, και το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως των άλλων ακινήτων.

290 Κατά συνέπεια, η εξήγηση της Επιτροπής και της SNCM ότι το ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ που ελήφθη υπόψη για τον καθορισμό του ελάχιστου ποσού της ενισχύσεως στην 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως περιλαμβάνει τη μεταβίβαση των ακινήτων πρέπει να απορριφθεί.

291 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζουν η Επιτροπή και η SNCM, ότι το αναμενόμενο καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ για το οποίο κάνει λόγο η 99η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως περιλαμβάνει και το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως άλλων ακινήτων, τούτο δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να περιοριστεί, με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως, στη συνεκτίμηση μόνον ενός καθαρού προϊόντος 21 εκατομμυρίων ευρώ, προκειμένου να εξασφαλίσει τον ελάχιστο χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως.

292 Πράγματι, μολονότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως πλοίων και άλλων ακινήτων να εκτιμήθηκε στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιαρθρώσεως στα 21 εκατομμύρια ευρώ, δεν μπορεί να γίνει δεκτό, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς που προέβαλε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι η Επιτροπή μπορεί ευλόγως να στηριχθεί σε απλές προβλέψεις, ακόμη και αν αυτές δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, προκειμένου να μην καθυστερήσει την έκδοση της αποφάσεώς της. Δεδομένου ότι η εκτίμηση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ που περιλαμβάνεται στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως πραγματοποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 2001, όπως προκύπτει από την υποσημείωση 31 της 88ης αιτιολογικής σκέψεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή είχε την υποχρέωση, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης εξακριβώσεως, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, του αυστηρώς αναγκαίου χαρακτήρα της ενισχύσεως, να διορθώσει την εν λόγω εκτίμηση, προκειμένου να λάβει υπόψη την πραγματική κατάσταση της SNCM, ως είχε κατά τον χρόνο εκδόσεως της εν λόγω αποφάσεως, ήτοι 19 περίπου μήνες νωρίτερα.

- 293 Κατά συνέπεια, μολονότι ορθώς η SNCM υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, αντιμετωπίζοντας δυσκολίες στη μεταβίβαση του ΤΧΠ Asco, έλαβε υπόψη, κατά την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, όσον αφορά το πλοίο αυτό, καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως κατώτερου ποσού από του εκτιμηθέντος στο σχέδιο αναδιαρθρώσεως, προβαίνοντας σε αρνητική διόρθωση της συγκεκριμένης εκτιμήσεως, η Επιτροπή έπρεπε επίσης να προβεί στις ενδεχόμενες θετικές διορθώσεις που μπορούν να αυξήσουν το ποσό που προκύπτει από τις σχετικές με τα λοιπά πλοία εκτιμήσεις.
- 294 Εν προκειμένω, από τις αιτιολογικές σκέψεις 99 και 101 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι η SNCM, αφενός, μεταβίβασε τα τρία άλλα πλοία των οποίων η πώληση προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως καθώς και το Southern Trader και ότι το συνολικό καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως των τεσσάρων αυτών πλοίων αποδείχθηκε ανώτερο κατά 1,2 εκατομμύριο ευρώ σε σχέση με τις αρχικές υποθέσεις και ότι, αφετέρου, μεταβίβασε τα ακίνητα των οποίων η πώληση προβλεπόταν από το εν λόγω σχέδιο για καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ύψους 12 εκατομμυρίων ευρώ.
- 295 Επιβάλλεται η διαπίστωση, την οποία εξάλλου δεν αμφισβητεί η SNCM, ότι η μείωση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως η οποία απορρέει από την αρνητική διόρθωση που αφορά μόνον το ΤΧΠ Asco δεν είναι ικανή να αντισταθμίσει πλήρως τη μη συνεκτίμηση των εν λόγω στοιχείων.
- 296 Συγκεκριμένα, με το υπόμνημά της παρεμβάσεως, η SNCM κοινοποίησε στο Πρωτοδικείο, για καθένα από τα τέσσερα πλοία των οποίων η μεταβίβαση προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως, το ποσό που αντιστοιχεί στους «πραγματικούς διαθέσιμους πόρους της SNCM». Όπως διαπιστώθηκε ανωτέρω, όσον αφορά τα πλοία Napoléon και Monte Rotondo που μεταβιβάστηκαν το 2002, πρέπει να γίνει δεκτό, λαμβανομένου υπόψη του χρόνου που παρήλθε μεταξύ των εν λόγω μεταβιβάσεων και της εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ποσό που ανέφερε η SNCM αντιστοιχεί στο ακριβές ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των εν λόγω πλοίων. Ομοίως, όσον αφορά το πλοίο Liberté που μεταβιβάστηκε το 2003 πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, επιβάλλεται επίσης η διαπίστωση ότι, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης αναγκαιότητας μικρών προσαρμογών, το ποσό που αναφέρεται στο υπόμνημα παρεμβάσεως της SNCM αντιστοιχεί κατά προσέγγιση στο ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως του εν λόγω πλοίου, καθόσον τα σημαντικότερα από τα στοιχεία που

επιτρέπουν τον υπολογισμό του ποσού αυτού ήταν γνωστά κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η SNCM επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι το ποσό που ανέφερε στο υπόμνημα παρεμβάσεως ήταν αξιόπιστο.

297 Από τα στοιχεία αυτά που παρέσχε η SNCM προκύπτει ότι, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη ένα αρνητικό καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως για το ΤΧΠ Asco, το πραγματικό ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των τεσσάρων επίμαχων πλοίων ανέρχεται σε περίπου 16,5 εκατομμύρια ευρώ, οπότε, λαμβανομένου υπόψη του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως ύψους 12 εκατομμυρίων ευρώ για το οποίο κάνει λόγο η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά τη μεταβίβαση των ακινήτων, το συνολικό καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως που είχε στη διάθεσή της η SNCM κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως έπρεπε να ανέρχεται στα 28,5 εκατομμύρια ευρώ περίπου αντί των 21 εκατομμυρίων ευρώ που έλαβε υπόψη η Επιτροπή με την προσβαλλόμενη απόφαση.

298 Συναφώς, οι ισχυρισμοί με τους οποίους η SNCM σκοπεύει να αποδείξει ότι το ποσό που αναφέρει η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά ακαθάριστο προϊόν μεταβιβάσεως πρέπει να απορριφθούν, καθόσον αντιβαίνουν άμεσα στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη. Όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το ποσό που αναφέρεται στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη αφορά εν μέρει την πώληση στοιχείων ενεργητικού απαραίτητων για τη δραστηριότητα της επιχειρήσεως, αρκεί η διαπίστωση, πέραν του ότι ο ισχυρισμός αυτός δεν έχει αποδειχθεί, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιλαμβάνει κανένα σχετικό στοιχείο δυνάμενο να δικαιολογήσει τη μη συνεκτίμηση του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των εν λόγω ακινήτων, ούτε στην 101η ούτε στην 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Εν πάση περιπτώσει, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη τα αριθμητικά στοιχεία που παρέσχε η SNCM όσον αφορά το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ακινήτων, το πραγματικό ποσό των εσόδων που έχει στη διάθεσή της η εν λόγω επιχείρηση και το οποίο η επιχείρηση αυτή αναφέρει στο υπόμνημά της παρεμβάσεως ανέρχεται στα 24,9 εκατομμύρια ευρώ.

299 Τέλος, σε σχετική ερώτηση που υποβλήθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δέχθηκε, εξάλλου, ότι το συνολικό ποσό του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των πλοίων και των άλλων ακινήτων το οποίο είχε στη διάθεσή της κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως υπερέβαινε τα 21 εκατομμύρια ευρώ.

- 300 Συνεπώς, από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως, στο μέτρο που λαμβάνει υπόψη, για τον καθορισμό του ελάχιστου ποσού της ενισχύσεως, μόνον το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως ύψους 21 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ από την εν λόγω απόφαση και από τις διευκρινίσεις που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας προκύπτει ότι η Επιτροπή ήταν σε θέση να διαπιστώσει, βάσει των στοιχείων που είχε στην κατοχή της κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το εν λόγω καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως υπερέβαινε τα 21 εκατομμύρια ευρώ.
- 301 Κανένα από τα άλλα επιχειρήματα που προέβαλαν η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες δεν μπορεί να αναιρέσει αυτό το συμπέρασμα.
- 302 Πρώτον, όσον αφορά τον ισχυρισμό που προέβαλε η Επιτροπή με το υπόμνημα ανταπαντήσεως και σύμφωνα με τον οποίο, για τη μελλοντική εξέταση του δευτέρου μέρους των 10 εκατομμυρίων ευρώ βάσει του άρθρου 6 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη το καθαρό προϊόν των αναμενόμενων μεταβιβάσεων ακινήτων και πλοίων των οποίων η μεταβίβαση προβλεπόταν από το σχέδιο αναδιαρθρώσεως και τα οποία δεν είχαν ακόμη μεταβιβασθεί κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να απορριφθεί, διότι δεν ευσταθεί.
- 303 Συγκεκριμένα, μολονότι είναι αληθές ότι τα άρθρα 3 και 6 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως προβλέπουν τη συνεκτίμηση στο δεύτερο μέρος της ενισχύσεως του καθαρού προϊόντος της μεταβιβάσεως ακινήτων στην οποία προέβη η SNCM, από τις διατάξεις των εν λόγω άρθρων, καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 357 και 358, που αποτελούν την απαραίτητη βάση τους, προκύπτει ότι το δεύτερο αυτό μέρος σκοπεί στη συνεκτίμηση του προϊόντος των μεταβιβάσεων μετοχών μη στρατηγικής σημασίας τις οποίες επέβαλε η Επιτροπή ως όρο συμβατότητας της ενισχύσεως με την κοινή αγορά, μεταβιβάσεις που αριθμούνται περιοριστικώς στο άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως και που αφορούν τις μετοχές στις εταιρίες Amadeus France, Compagnie Corse Méditerranée, στην αστική κτηματική εταιρία Schuman και στις εταιρίες SMIP και Someca.

- 304 Όπως επανειλημμένως επιβεβαίωσε η Επιτροπή με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στις προαναφερθείσες διατάξεις του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, οι οποίες αφορούν την καταβολή του δευτέρου μέρους της ενισχύσεως, δεν εντάσσονται στο πλαίσιο της μεταβιβάσεως ακινήτων για την οποία γίνεται λόγος στην 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως και την οποία έπρεπε να λάβει υπόψη η Επιτροπή για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως με την 328η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως. Όσον αφορά το πλοίο Southern Trader που κατέχει η SMIP, η Επιτροπή εξήγησε, με τις απαντήσεις της στις γραπτές ερωτήσεις, ότι είχε απαιτήσει τη μεταβίβασή του με το άρθρο 3 του διατακτικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, λόγω της ασάφειας που χαρακτηρίζει την πώληση του εν λόγω πλοίου στο πλαίσιο του σχεδίου αναδιαρθρώσεως, οπότε το πλοίο αυτό δεν έπρεπε να ληφθεί υπόψη ως στοιχείο ενεργητικού περιλαμβανόμενο στο ποσό των 21 εκατομμυρίων ευρώ που προβλέπει το σχέδιο αναδιαρθρώσεως.
- 305 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς που προέβαλε η Επιτροπή με τα υπομνήματά της, το καθαρό προϊόν μεταβιβάσεως των ακινήτων που αναφέρει η 101η αιτιολογική σκέψη της προσβαλλομένης αποφάσεως δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά την καταβολή του δευτέρου μέρους της ενισχύσεως.
- 306 Ως εκ τούτου, η δυνατότητα της Επιτροπής να εκτιμήσει σε μεταγενέστερο στάδιο αν πληρούνται οι όροι για την καταβολή του δευτέρου μέρους ουδόλως μπορεί να αναιρέσει τα προαναφερθέντα συμπεράσματα σχετικά με τη μη συνεκτίμηση, για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως, του συνολικού καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού.
- 307 Για τον ίδιο λόγο, η Επιτροπή δεν μπορεί, εξάλλου, να υποστηρίξει, όπως έπραξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι, χορηγώντας μια ενίσχυση με καταβολή ενός πρώτου μέρους της ενισχύσεως ύψους 66 εκατομμυρίων ευρώ, εξασφάλισε τον ελάχιστο χαρακτήρα του ποσού της εν λόγω ενισχύσεως, καθόσον η συνεκτίμηση ενός καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού που υπερβαίνει τα 21 εκατομμύρια ευρώ έπρεπε, καταρχήν, να την οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι το ποσό της ενισχύσεως που κοινοποίησαν οι γαλλικές αρχές δεν τηρούσε την απαίτηση η ενίσχυση να περιοριστεί στο ελάχιστο ποσό και, ως εκ τούτου, οι όροι συμβατότητας της ενισχύσεως με την κοινή αγορά, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ δεν πληρούνταν.

308 Όσον αφορά, δεύτερον, το στοιχείο που προβάλλει εν συντομία η Επιτροπή, σύμφωνα με το οποίο το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας ήταν υποτιμημένο μέχρι το τέλος του 2001, αρκεί η διαπίστωση ότι το στοιχείο αυτό ελήφθη προσηκόντως υπόψη από την Επιτροπή για τον καθορισμό του ελάχιστου ποσού της ενισχύσεως, καθόσον, όπως προκύπτει, μεταξύ άλλων, από τις αιτιολογικές σκέψεις 326 και 327 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το μέρος της ενισχύσεως που κοινοποίησαν οι γαλλικές αρχές ως ενίσχυση για αναδιάρθρωση προοριζόμενη να «κλείσει οριστικά το θέμα των συνεπειών της ανεπάρκειας των οικονομικών αντισταθμίσεων σε εφαρμογή [της συμβάσεως του 1991 και της συμβάσεως του 1996] έναντι των δαπανών εκμετάλλευσης και των εξόδων για το προσωπικό στην ξηρά που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αυτή στις γραμμές που αποτελούν το αντικείμενο υποχρεώσεων της παροχής δημόσιας υπηρεσίας» εγκρίθηκε για ποσό 53,48 εκατομμυρίων ευρώ. Συνεπώς, το προβαλλόμενο στοιχείο δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη για δεύτερη φορά για τον καθορισμό του ποσού του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού που έπρεπε να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσού της ενισχύσεως.

309 Όσον αφορά, τρίτον, το στοιχείο που επικαλείται η SNCM, σύμφωνα με το οποίο το κόστος αναδιάρθρωσεως που δέχθηκε τελικώς η προσβαλλόμενη απόφαση, ύψους 25 εκατομμυρίων ευρώ (46 εκατομμύρια ευρώ – 21 εκατομμύρια ευρώ) και το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, ύψους 53,48 εκατομμυρίων ευρώ, μπορούσαν να δικαιολογήσουν μαζί μέχρι 78,48 εκατομμύρια ευρώ ενισχύσεις αναδιάρθρωσεως, προσφέροντας με τον τρόπο αυτό περιθώριο 2,48 εκατομμυρίων ευρώ, αρκεί η διαπίστωση ότι η κοινοποιηθείσα από τις γαλλικές αρχές ενίσχυση δεν αφορούσε ενίσχυση ύψους 78,48 εκατομμυρίων ευρώ, αλλά 76 εκατομμυρίων ευρώ. Δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο εκδικάσεως προσφυγής ακυρώσεως, να αποφανθεί επί της νομιμότητας ενισχύσεως ποσού διαφορετικού από εκείνο της ενισχύσεως που εξέτασε η Επιτροπή, υποκαθιστώντας την εκτίμησή του με εκείνη της Επιτροπής (απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Οκτωβρίου 1996, T-79/95 και T-80/95, SNCF και British Railways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. II-1491, σκέψη 64). Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι η διαφορά που επικαλείται η SNCM δεν είναι σημαντική σε σχέση με το προς όφελός της σφάλμα που παρατηρήθηκε κατά τον καθορισμό του ποσού του καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού.

310 Όσον αφορά, τέταρτον, τον ισχυρισμό της SNCM ότι το ποσό της ενισχύσεως υπό στενή έννοια ανέρχεται μόλις στα 22,5 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι στη διαφορά μεταξύ της χρηματοδοτήσεως του γαλλικού Δημοσίου και της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, και ισοδυναμεί με το 48% του κόστους της

αναδιαρθρώσεως που ανέρχεται στα 46 εκατομμύρια ευρώ, ο ισχυρισμός αυτός στηρίζεται στο εσφαλμένο τεκμήριο ότι το ποσό της υποαντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν αποτελεί κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ. Δεν θα ίσχυε το ίδιο αν πληρούνταν οι όροι που έθεσε η απόφαση Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (ανωτέρω σκέψη 105) όσον αφορά αυτό το μέρος της χρηματοδοτήσεως. Ωστόσο, δεν απόκειται, συναφώς, στο Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο εκδικάσεως προσφυγής ακυρώσεως, να υποκαταστήσει την εκτίμησή του με εκείνη της Επιτροπής (προαναφερθείσα στη σκέψη 309 απόφαση SNCF και British Railways κατά Επιτροπής, σκέψη 64).

311 Αυτή η διαπίστωση είναι κατά μείζονα λόγο αληθής εν προκειμένω, δεδομένου ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, η Επιτροπή έκρινε ρητώς, όπως προκύπτει ειδικότερα από τις αιτιολογικές σκέψεις 260 και 326 της εν λόγω αποφάσεως, ότι, ακόμη και αν το ποσό της χρηματοοικονομικής αντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας μπορούσε να δικαιολογηθεί βάσει του άρθρου 86, παράγραφος 2, ΕΚ, το συνολικό ποσό 76 εκατομμυρίων ευρώ της επίδικης ενισχύσεως έπρεπε να εξεταστεί ως ενίσχυση για αναδιάρθρωση, συμπεριλαμβανομένου του μέρους που αντιστοιχεί στην υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, διότι η επίδικη ενίσχυση είχε κοινοποιηθεί ως ενίσχυση για αναδιάρθρωση και η αποκατάσταση της βιωσιμότητας απαιτούσε η εν λόγω ενίσχυση να επιτρέπει επίσης την επιστροφή των χρεών που προέκυψαν από την εν λόγω υποαντιστάθμιση.

312 Υπό τις συνθήκες αυτές, το συνολικό ποσό της επίδικης ενισχύσεως, ήτοι τα 76 εκατομμύρια ευρώ, αντιστοιχεί στο 76 % περίπου του συνολικού κόστους της αναδιαρθρώσεως, η οποία ανέρχεται, αφού προστεθεί η υποαντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας ύψους 53,48 εκατομμυρίων ευρώ και το κόστος της αναδιαρθρώσεως ύψους 46 εκατομμυρίων ευρώ, στα 99,48 εκατομμύρια ευρώ. Εξάλλου, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη μόνον το ποσό του πρώτου μέρους της ενισχύσεως, ύψους 66 εκατομμυρίων ευρώ, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το μέρος αυτό αντιστοιχεί στο 66 % του εν λόγω συνολικού κόστους.

313 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι οι όροι που έθεσε η απόφαση Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg (ανωτέρω σκέψη 105) πληρούνται, το γεγονός ότι η ενίσχυση ισοδυναμεί, στην περίπτωση αυτή, με λιγότερο από το 50 % του κόστους αναδιαρθρώσεως ουδόλως αναιρεί τη

διαπίστωση ότι η εν λόγω ενίσχυση εξακολουθεί να είναι υπερβολική, αν δεν ληφθεί υπόψη το συνολικό καθαρό προϊόν των μεταβιβάσεων που πραγματοποιήθηκαν κατ' εφαρμογήν του σχεδίου αναδιάρθρωσεως. Πράγματι, όπως προαναφέρθηκε, μια ενίσχυση για αναδιάρθρωση πρέπει, βάσει του σημείου 40 των κατευθυντηρίων γραμμών, να περιορίζεται στο «ελάχιστο απαραίτητο», λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων πόρων της επιχειρήσεως που απορρέουν, μεταξύ άλλων, από την πώληση ορισμένων στοιχείων ενεργητικού τα οποία δεν είναι απαραίτητα για τη βιωσιμότητα της επιχειρήσεως.

314 Τέλος, όσον αφορά, πέμπτον, τον ισχυρισμό που προέβαλε η Γαλλική Δημοκρατία με τα υπομνήματά της, σύμφωνα με τον οποίο οι άλλες μέθοδοι εκτιμήσεως που πρότειναν οι γαλλικές αρχές μπορούσαν να δικαιολογήσουν ποσό αντίστοιχο εκείνου της επίδικης ενισχύσεως, αρκεί η διαπίστωση ότι, με τις αιτιολογικές σκέψεις 320 έως 325 της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή απέρριψε ρητώς τις μεθόδους αυτές και επέλεξε μια εναλλακτική μέθοδο την οποία επεξεργάστηκε η ίδια.

315 Ως εκ τούτου, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η αιτίαση της προσφεύγουσας όσον αφορά τη μη συνεκτίμηση από την Επιτροπή του συνολικού καθαρού προϊόντος μεταβιβάσεως των μη απαραίτητων στοιχείων ενεργητικού για τον καθορισμό του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως ευσταθεί και ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει, επί του σημείου αυτού, πρόδηλο σφάλμα εκτιμήσεως.

Συμπέρασμα επί του δευτέρου λόγου προσφυγής

316 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι ο δεύτερος λόγος προσφυγής, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ και των κατευθυντηρίων γραμμών, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως, πρέπει να απορριφθεί, εξαιρουμένης της αιτιάσεως που αντλείται από εσφαλμένη εκτίμηση του ελάχιστου χαρακτήρα του ποσού της ενισχύσεως.

- 317 Λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως επισήμανε η Επιτροπή με τα σημεία 19 και 20 των κατευθυντηρίων γραμμών, ο ελάχιστος χαρακτήρας του ποσού της ενισχύσεως συνδέεται με τον όρο που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, σύμφωνα με τον οποίο, για να κηρυχθεί μια ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά δεν πρέπει να νοθεύει τους όρους του εμπορίου κατά τρόπο αντίθετο προς το κοινό συμφέρον, η πλημμέλεια που θίγει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως αφορά έναν από τους όρους που προβλέπει το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ, οι οποίοι πρέπει να πληρούνται για να μπορέσει μια ενίσχυση να κηρυχθεί συμβατή με την κοινή αγορά.
- 318 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι όροι που πρέπει να πληρούνται για να κηρύξει η Επιτροπή την επίδικη ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά δεν πληρούνταν εν προκειμένω. Ως εκ τούτου, η πλημμέλεια που θίγει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως επηρέασε, εν προκειμένω, σε καθοριστικό βαθμό το αποτέλεσμα (απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 2002, T-126/99, Graphischer Maschinenbau κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. II-2427, σκέψη 49).
- 319 Κατά συνέπεια, στο μέτρο που ο καθορισμός του ελάχιστου χαρακτήρα της ενισχύσεως είναι ιδιαίτερος σημαντικός για τη γενική οικονομία της προσβαλλομένης αποφάσεως (προαναφερθείσα στη σκέψη 62 απόφαση Westdeutsche Landesbank Girozentrale κατά Επιτροπής, σκέψη 420) και δεδομένου ότι δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο εκδικάσεως προσφυγής ακυρώσεως, να υποκαταστήσει την εκτίμησή του με εκείνη της Επιτροπής (προαναφερθείσα στη σκέψη 309 απόφαση SNCF και British Railways κατά Επιτροπής, σκέψη 64), η απόφαση αυτή πρέπει να ακυρωθεί, χωρίς να είναι αναγκαία η εξέταση της βασιμότητας των αιτιάσεων που προέβαλε η προσφεύγουσα όσον αφορά τους όρους που επιβάλλει η προσβαλλόμενη απόφαση.
- 320 Συγκεκριμένα, δεν είναι δυνατόν, ειδικότερα, να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η Επιτροπή, ιδίως υπό το πρίσμα της αποφάσεως Altmark Trans και Regierungspräsident Magdeburg (βλ. ανωτέρω σκέψη 105), να εκτιμήσει με διαφορετικό πλέον τρόπο το αν το επίδικο μέτρο ή, τουλάχιστον, ένα τμήμα του έχει χαρακτήρα κρατικής ενισχύσεως, υπό την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1, ΕΚ, και, ως εκ

τούτου, να μεταβάλει, ενδεχομένως, τους όρους που επιβάλλει η προσβαλλόμενη απόφαση, στο μέτρο που οι εν λόγω όροι εξακολουθούν να είναι αναγκαίοι, λαμβανομένου υπόψη του ποσού στο οποίο ανέρχεται το μέτρο που αποτελεί κρατική ενίσχυση (βλ., υπό την έννοια αυτή, προαναφερθείσα στη σκέψη 309 απόφαση SNCF και British Railways κατά Επιτροπής, σκέψη 64).

- 321 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 322 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε και η προσφεύγουσα προέβαλε σχετικό αίτημα, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά της έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας.
- 323 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, η SNCM, παρεμβαίνουσα, φέρει τα δικαστικά έξοδά της.
- 324 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρενέβησαν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους. Συνεπώς, η Γαλλική Δημοκρατία φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση 2004/166/ΕΚ της Επιτροπής, της 9ης Ιουλίου 2003, σχετικά με την προβλεπόμενη να υλοποιηθεί από τη Γαλλία αναδιարθρωτική ενίσχυση υπέρ της Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM).
- 2) Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας καθώς και τα δικά της δικαστικά έξοδα.
- 3) Η Γαλλική Δημοκρατία και η SNCM φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Jaeger

Tiili

Czúcz

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 15 Ιουνίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

M. Jaeger

Πίνακας περιεχομένων

Νομικό πλαίσιο	II - 2206
Ιστορικό της προσφυγής	II - 2208
1. Επίδικες ναυτιλιακές εταιρίες	II - 2208
2. Υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας σχετικές με τις θαλάσσιες συνδέσεις μεταξύ της ηπειρωτικής Γαλλίας και της Κορσικής	II - 2209
Διοικητική διαδικασία	II - 2211
1. Ενισχύσεις υπέρ της SNCM προς αντιστάθμιση υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας στο πλαίσιο της συμβάσεως του 1991 και της συμβάσεως του 1996	II - 2211
2. Ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση της SNCM	II - 2212
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 2220
Σκεπτικό	II - 2222
1. Προκαταρκτική παρατήρηση όσον αφορά τις επιπτώσεις της απόφασης της 8ης Σεπτεμβρίου 2004 στην παρούσα προσφυγή	II - 2222
2. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αντλείται από παράβαση του άρθρου 253 ΕΚ λόγω ανεπαρκούς αιτιολογίας της προσβαλλομένης απόφασης	II - 2223
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις όσον αφορά το περιεχόμενο του λόγου ακυρώσεως	II - 2224
Επί των αιτιάσεων που αφορούν την αιτιολογία της προσβαλλομένης απόφασης	II - 2227
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 2227
Επί της φύσεως του επίδικου μέτρου και της λειτουργίας μέρους της ενισχύσεως ως αντισταθμίματος της παροχής δημόσιας υπηρεσίας	II - 2229
Επί της άρσεως των αμφιβολιών εξαιτίας των οποίων κινήθηκε η τυπική διαδικασία ελέγχου	II - 2236
	II - 2303

Επί της εκτιμήσεως της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας	II - 2241
Επί του ρεαλιστικού χαρακτήρα των εκδοχών αναδιαρθρώσεως	II - 2244
Επί του προσδιορισμού των μη στρατηγικής σημασίας συμμετοχών	II - 2246
Συμπέρασμα επί του πρώτου λόγου προσφυγής	II - 2248
3. Επί του δευτέρου λόγου προσφυγής, που αντίκειται από παράβαση του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΕΚ του κανονισμού 659/1999 και των κατευθυντηρίων γραμμών, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει πλάνη περί των πραγματικών περιστατικών και πρόδηλα σφάλματα εκτιμήσεως	II - 2248
Προκαταρκτική παρατήρηση όσον αφορά τον έλεγχο που ασκεί το Πρωτοδικείο	II - 2248
Επί των αιτιάσεων που αφορούν τη βιωσιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως	II - 2250
Επί της εκτιμήσεως της χορηγήσεως μέρους της ενισχύσεως ως αντισταθμίσεως για παροχή δημόσιας υπηρεσίας	II - 2251
Επί της αναλύσεως των αιτιών που οδήγησαν στις οικονομικές δυσχέρειες της SNCM	II - 2255
Επί της τηρήσεως των κατευθυντηρίων γραμμών	II - 2259
— Επί του χαρακτηρισμού της SNCM ως προβληματικής επιχειρήσεως	II - 2260
— Επί της αποκαταστάσεως της βιωσιμότητας	II - 2265
— Επί της αποτροπής αθέμιτων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού ...	II - 2272
— Επί του περιορισμού της ενισχύσεως στο ελάχιστο ποσό	II - 2278
Συμπέρασμα επί του δευτέρου λόγου προσφυγής	II - 2299
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 2301